

REVISTA BIBLIOTECILOR

Publicație a Consiliului Culturii și Educației Socialiste

ANUL XXVI

Nr 8

AUGUST 1973

SUMAR

Revista bibliotecilor : La a 29-a aniversare a Eliberării	449	Cronică	
Cincinalul înainte de termen!		Cartea și educația comunistă a tinerei generații. Sesiune de comunicări și referate la Ploiești	472
Ioan HOLHOȘ : Cu mijloace specifice	450	O inițiativă valoroasă. Biblioteca centrală universitară din București	472
Dem. URMA : Pentru lucrătorii din transporturi și telecomunicații : Un centru de documentare cu activitate polivalentă.	453	Bibliotecari decorați	473
Eugenia MAIER : Informarea și documentarea studenților subingineri de pe platformele industriale	458	Din activitatea Societății române de bibliofilie	473
George VLĂDESCU : Serviciul de bibliotecă publică în orașele muncitorești — Hunedoara	459	O nouă promoție de bibliotecari	474
Henri WALD : Lectura și dezvoltarea gândirii	462	★	
Lecturi		Elena SABADAC : Organizarea sistemului de cataloage în bibliotecile municipale (I)	475
Adriana MITESCU : De la sentiment la sentimentalism. Sentimentul naturii (II)	465	Istoria cărții și a bibliotecilor	
★		Gh. PĂRNUȚĂ : Un bibliotecar voluntar la războiul din 1877	479
R. B. : Studiul intereselor de lectură în bibliotecile județului Brașov. Note pe marginea unei consfățuri	469	★	
Nicolae HAVRILIU : Secția muzicală a Bibliotecii municipale din Buzău	470	De peste hotare.	482
		Profiluri	
		Liliana OBROCEA : Gheorghe Lazăr	484
		Florica CALOIANU : Julius Fučik	487
		Lucrări de specialitate	483
		Fișier	
		Premiile Uniunii scriitorilor pe anul 1972	494

La a 29-a aniversare a Eliberării

Întregul nostru popor întâmpină sărbătorirea zilei de 23 August, ziua insurecției naționale antifasciste armate, într-o atmosferă de muncă eroică pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite de Congresul al X-lea al P.C.R. și de Conferința Națională a partidului.

Un imens efort creator și o concentrare de energii pentru îndeplinirea actualului plan cincinal în patru ani și jumătate exprimă omagiul oamenilor muncii adus zilei care a deschis acum 29 de ani calea revoluției populare, a înfăptuirii tuturor schimbărilor revoluționare petrecute în viața socială și spirituală a poporului român.

O măsură a drumului parcurs în anii edificării socialiste este dată de creșterea producției industriale globale de 25 de ori față de anul 1938. Pe plan spiritual s-a înregistrat trecerea de la starea de inapoiere culturală, caracteristică perioadei anterioare Eliberării (35 la sută din populația țării era analfabetă sau semianalfabetă), la un stadiu de cultură, în care învățămîntul obligatoriu de 10 ani a fost generalizat, în care un sistem modern de învățămînt integrat cu cercetarea și producția, un sistem de educație permanentă și o vastă rețea de instituții culturale-educative asigură accesul neîngrădit al întregii populații la învățătură, la cultură.

Alături de alte instituții cultural-educative, bibliotecile participă la întâmpinarea zilei Eliberării cu întregul arsenal de forme și metode de orientare a lecturii și de propagandă a cărții pentru a pune în evidență literatura ce evocă tradițiile glorioase de luptă pentru eliberarea națională și socială a poporului nostru, pentru construcția socialistă.

Mai mult ca în alți ani se manifestă pregnant preocupările de integrare a activității bibliotecilor în ansamblul muncii politico-educative și de informare tehnico-profesională în sprijinul realizării planului de producție.

Revista noastră oglindește în fiecare număr, la rubrica „Cincinalul înainte de termen!”, angajamente, planuri, realizări ale bibliotecilor în acest domeniu, reflex al faptului că bibliotecarii se consideră angajați în efortul general pentru realizarea sarcinilor economice trasate de partid.

Anual, în bibliotecile din România se citesc peste 81 de milioane de publicații, se furnizează sute de mii de informații bibliografice și numai în bibliotecile publice se întrețin contacte permanente cu 4 milioane și jumătate de persoane, ceea ce dovedește marea capacitate a acestor instituții de influențare a opiniilor, a atitudinilor, de întărire a convingerilor comuniste, de formare a competenței culturale și profesionale a unui public foarte larg.

Urmind pilda făuritorilor bunurilor materiale, în aceste zile de efervecență creatoare, bibliotecarii se străduiesc să imprime muncii lor un spor de eficiență, spirit de continuitate, de gândire și de acționare în perspectivă, corespunzător rolului ce revine bibliotecilor în etapa actuală pe frontul activității politico-educative și culturale.

REVISTA BIBLIOTECILOR

* 5 5 0 0 1 6 1 6 7 *

01 SEP 2023

Cincinalul înainte de termen!

CU MIJLOACE SPECIFICE

IOAN HOLHOS
director
Biblioteca municipală
„Astra” din Sibiu

De curind, Biroul Comitetului municipal de partid Sibiu a analizat în mod special starea colecțiilor bibliotecilor din raza sa de activitate, sub aspectul capacității de a satisface cerințele studiului și documentării populației active, munca de răspundere a cărții social-politice, tehnice și științifice prin bibliotecă. Centrul de librării, punctele și centrele de documentare, răspunderea și studiul presei și publicațiilor de partid. Concluzia generală care s-a desprins din studiul efectuat cu ajutorul bibliotecii municipale este că dotarea bibliotecilor cu cărți se situează la nivelul minim în stare să asigure satisfacerea cerințelor de lectură ale populației municipiului și o circulație corespunzătoare în cadrul lecturii publice organizate. Raportate la numărul populației din municipiu de 143 781 de locuitori, colecțiile bibliotecilor publice de stat, ale sindicatelor și cooperăției meșteșugărești, de 312 584 de volume, asigură 2,1 cărți pe cap de locuitor. Sub raportul structurii colecțiilor, pe grupe de literatură, rezultă de asemenea capacitatea bibliotecilor de a pune la dispoziția populației un număr satisfăcător de cărți din domeniile literaturii social-politice, științifice, tehnice, agrotehnice, economice și de a contribui într-o măsură însemnată la susținerea sarcinilor politico-ideologice, cultural-științifice și economice stabilite de partid pentru etapa actuală. Prezența în colecțiile bibliotecilor, cu excepția a două biblioteci din comunele componente ale municipiului (Poplaca și Selimbăr), a cărții din alte domenii decît literatura beletristică în proporție mai mare de o treime (la Biblioteca „Astra” de 40,5 la sută) reflectă o stare corespunzătoare a conținutului fondurilor de cărți puse la dispoziția populației prin unitățile publice de bibliotecă.

Biblioteca municipală „Astra”, principală unitate de lectură publică și bază de documentare a municipiului Sibiu în domeniile științelor sociale și umanistice, activează într-o unitate teritorial-administrativă a țării puternic industrializată, cu o mare pondere în economia țării. Un vast cîmp de activitate pentru bibliotecile sibiene, în cadrul căreia, prin poziția sa în sistemul municipal al bibliotecilor, Biblioteca municipală „Astra” îi revine rolul principal.

Asigurarea unor fonduri de documentare legate de viața social-economică a municipiului și județului a constituit întotdeauna o preocupare pentru Biblioteca „Astra” un criteriu principal de completare a colecțiilor sale. În politica de completare a colecțiilor, colectivul bibliotecii a avut în vedere, mai ales în ultimii ani, problemele complexe ale economiei teritoriului din raza sa de activitate. Datorită completării sistematice, an de an, a colecțiilor, după criteriile precis stabilite, specificul economic și sarcinile producției materiale ale municipiului formînd criteriul primordial, în structura fondurilor de publicații ale bibliotecii noastre literatură nebeletristică reprezintă astăzi, prin cele 76 869 de volume, 40,5 la sută. Dintre acestea, 12 092 de volume au fost achiziționate în ultimii trei ani și jumătate și reprezintă cele mai noi lucrări, apărute după Congresul al X-lea al partidului, prin actualitatea lor răspunzînd celor mai stringente nevoi de documentare și studiu legate de problemele etapei de dezvoltare social-economică pe care o parcurgem. Am avut și în trecut, și cu atît mai mult avem în prezent, preocuparea de a selecta din producția editorială, legat de specificul economic al municipiului și al principalelor unități de producție, *lucrările fundamentale*. Un loc important în activitatea de completare a colecțiilor l-am acordat lucrărilor generale

În domeniul științelor și tehnicii cit și materialelor de referință generale și speciale, editate pe plan național, publicațiilor periodice cu caracter tehnic și economic, caietelor de informare și buletinelor științifice și tehnice editate de diferitele institute de învățământ superior, revistelor de studii și cercetări ale Academiei R. S. România în domeniile energeticii și electrotehnicii, metalurgiei, mecanicii aplicate, matematicii, cataloagelor de cărți străine intrate în bibliotecile din România etc.

În general, putem spune că biblioteca noastră dispune de un bogat fond de documentare care poate susține într-o măsură considerabilă nu numai preocupările din domeniul științelor și vieții sociale ci și cele ale colectivelor de muncă în problemele producției materiale. Nu putem însă afirma că biblioteca are capacitatea de a acoperi documentarea în toate domeniile activității de producție. Și nici nu preluăm asemenea sarcini. Este știut că în marile unități economice, cabinetele tehnice dispun de materiale documentare mult mai bogate, în special în ceea ce privește publicațiile și documentația străină, și că rezolvă problemele care interesează întreprinderile prin legăturile directe cu institutele de cercetare și documentare specializate. În întreprinderile mici însă se ridică multe probleme în această privință și aici considerăm că acțiunea bibliotecii poate să-și aducă cu mai multă eficiență contribuția.

De asemenea, în situația deosebit de diversă a economiei municipiului, a sarcinilor complexe cu care se confruntă colectivele de muncă și a multiplexelor activității desfășurate în fiecare unitate economică pentru pregătirea și perfecționarea cadrelor, înnoirea și ridicarea gradului calitativ al producției, sporirea productivității muncii potrivit sarcinilor îndeplinirii înainte de termen a cincinalului, considerăm că singură biblioteca municipală nu va reuși să răspundă cerințelor. De aceea, preocuparea noastră este de a desfășura o activitate coordonată cu a celorlalte unități bibliotecare, ale sindicatelor, ale cooperăției meșteșugărești, cu bibliotecile cabinetelor tehnice. Urmărim realizarea acestei lucrări în primul rând prin intensificarea sprijinului metodic pe care-l acordăm celorlalte biblioteci. În această direcție, studiul pe care l-am întreprins cu privire la starea colecțiilor bibliotecilor și a capacității lor de a răspunde cerințelor de studiu și documentare ale colectivităților pe care le deservesc, împreună cu concluziile desprinse și cu măsurile stabilite în analiza efectuată de Biroul Comitetului municipal de partid constituie o bază de acțiune. Îmbunătățirea calitativă a fondurilor de organi-

zare și activizarea participării colectivelor bibliotecilor la susținerea sarcinilor economice a constituit tema dezbaterii cu toți bibliotecarii din municipiu într-o recentă plenară a Comitetului municipal de cultură și educație socialistă. Considerăm deosebit de importantă această dezbateră pentru îmbunătățirea structurii colecțiilor bibliotecilor din toate rețelele, acum când se stabilesc planurile de completare pentru anul 1974. O altă acțiune la care am pornit și pe care urmărim s-o realizăm în conlucrare cu noua casă de cultură a sindicatelor este aceea a alcătuirii unui catalog colectiv al lucrărilor cu caracter tehnic și economic existente în bibliotecile sibiene, care va cuprinde în primul rând publicațiile periodice și literatura străină care vizează domeniile respective.

În ceea ce privește biblioteca municipală încercăm să acționăm pe două căi: prin informarea colectivelor cabinetelor tehnice, a conducerilor întreprinderilor și a bibliotecilor din celelalte rețele asupra fondurilor bibliotecii noastre, prin liste bibliografice pe domenii și prin înțelegerea în interiorul bibliotecii a unor rafturi tematice, panouri și fișiere bibliografice pentru diferite categorii de muncitori. Deși apreciem că literatura social-politică, științifică și tehnică de care dispune biblioteca are o bună circulație (la secția cititorilor adulți înregistrându-se în ultimii 5 ani în structura lecturii între 54 și 75 la sută împrumuturi din acest domeniu), ca o reflectare a intereselor și preocupărilor oamenilor, considerăm necesar să pătrundem cu cartea în mijlocul colectivelor de muncă, în întreprinderi, prin organizarea unor expoziții de cărți, cu împrumut pe loc, activate prin expuneri și prezentări bibliografice. Nu ne îndoim că această formă va înlesni și lărgi considerabil circulația cărții nebeletristice, cit și contribuția noastră la susținerea sarcinilor politico-educative și economice actuale. Prin asemenea forme de acțiune în „mijlocul oamenilor” intenționăm să punem la îndemână pe lângă publicațiile tehnico-științifice și lucrările de referință care înlesnesc înțelegerea sensului noțiunilor economice și explică anumiți termeni tehnici. Este vorba de lucrări cum sînt: **Dicționar poliglot de metalurgie, Mică enciclopedie tehnică ilustrată, Lexiconul tehnic român, Dicționar de termeni tehnici, Dicționar de mecanică agricolă, Dicționar de fizică, Dicționar tehnic român-englez, Dicționar tehnic francez-român, Dicționar poliglot de industrie și tehnologie chimică** și alte zeci de lucrări care apar într-un an și care de obicei nu intră în întreprinderi.

Urmărim să lărgim conlucrarea cu Consiliul municipal al sindicatelor, Comisia inginerilor și tehnicienilor și cu Centrul de librării în sfera activității de propagandă a cărții social-politice, economice și tehnico-profesionale, prin organizarea unor acțiuni mai largi și permanente sub forma „săptămânilor“ sau „lunilor“ cărții social-politice, economice, științifice etc., cu participarea activă a unor autori de cărți, cu redactori ai editurilor de profil și cu redactori ai publicațiilor de specialitate. În acest domeniu, în municipiul Sibiu există de acum o bună experiență. Ceea ce urmărim este ca asemenea manifestări să capete un caracter continuu, permanent, și să-și lărgescă sfera adreșabilității la toate, sau la principalele structuri de meserii și specialități ale economiei municipiului, vizînd de fiecare dată aspectele esențiale ale producției. Urmărim mai strîns conlucrare cu celelalte instituții de cultură în cadrul unor activități menite să facă educația economică a maselor sau să adincească unele probleme tehnico-economice, cum sînt cursul de Marketing din cadrul Universității populare, cluburile „economistilor“, „inginerilor“, „strungarilor“, „sculerilor“ etc., grupări organizate în cadrul instituțiilor cultural-educative ale sindicatelor, ce vor căpăta o mai mare dezvoltare în viitorul apropiat, odată cu intrarea în funcțiune a noii case de cultură a sindicatelor.

Un domeniu aparte, căruiu îi acordăm atenție, este acela al furnizării informației și asigurării documentației pentru cadrele de specialitate și consiliile de conducere ale unităților socialiste de producție în agricultură. Biblioteca noastră dispune de 5 800 de titluri de lucrări din domeniul agrotehnicii și zootehnicii, care în condițiile economiei municipiului au o circulație mai lentă, dar care sînt foarte utile pentru cadrele din agricultura județului, cea mai mare parte din acestea fiind lucrări fundamentale. Nevoia de a pune la îndemîna factorilor de conducere și organizare a procesului producției agricole, cartea agro și zootehnică, documentația privind organizarea unităților agricole și a producției se simte cu atît mai mult cu cît nici bibliotecile comunale și nici Casa agronomului, instituție de curînd creată, nu o pot asigura pe măsura cerințelor actuale. Preocupările noastre în această direcție se concretizează în informarea bibliotecilor comunale, și prin acestea a specialiștilor din agricultură, asupra fondurilor

de care dispune și le poate împrumuta biblioteca din centrul de județ și căutarea căilor prin care să cunoaștem interesele existente în fiecare localitate rurală față de cartea agrotehnică, dar nu numai față de aceasta, ci și față de cea care se adresează celorlalte categorii ale populației rurale și pe care bibliotecile comunale o dețin în mai mică măsură. În acest scop, am trimis tuturor bibliotecilor comunale înștiințarea că biblioteca „Astra“ este dispusă să împrumute „prin poștă“ documentarea în domeniile științelor sociale, agrotehnicii și zootehniciei, pedagogiei și în alte domenii speciale care interesează diferitele categorii ale populației comunale — în primul rînd intelectualitatea satească. „Împrumutul prin poștă“, pe lîngă „împrumutul peste noapte“ și „peste zilele de repaos“ pe care le-am introdus în acest an pentru cartea tehnică și științifică, pentru materialele de referințe și alte materiale de la fondul sălii de lectură, alături de „împrumutul interbibliotecar“ pe care biblioteca noastră îl practică de multă vreme, au fost impuse de cererile cititorilor și ele reflectă pe lîngă interesul oamenilor pentru studiu și preocuparea bibliotecii de a înlesni această activitate. Lucrăm în prezent la un catalog al cărților pe care biblioteca municipală este dispusă să le împrumute bibliotecilor comunale la cererea cititorilor lor. Totodată, am trimis fiecărei biblioteci comunale un „formular-chestionar“ prin care solicităm informații privind domeniile speciale și chiar titlurile de lucrări care interesează anumite grupe de locuitori sau indivizi, a_vînd în vedere în special specialiștii din agricultură, medicii umani și celelalte cadre medico-sanitare, cadrele didactice. Cunoașterea situațiilor concrete și a problemelor care frămîntă colectivele de muncă ale fiecărei unități economice este o condiție indispensabilă pentru organizarea unor acțiuni concrete de propagandă a cărții. În acest sens, am consultat Comisia economică a Comitetului municipal de partid, am avut discuții cu Consiliul municipal al sindicatelor pentru a cunoaște preocupările în domeniul propagandei tehnice, participăm la instruirile lunare și la plenarele Comitetului municipal de partid în care se analizează problemele vieții și activității economice din municipiu. În felul acesta, reușim să cunoaștem principalele aspecte și probleme de prim ordin ale activității de producție și sîntem în măsură să dăm o orientare mai la obiect activității noastre.

Edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră — obiectivul principal spre care, sub conducerea partidului și a statului, este călăuzit efortul întregului popor — impune sarcini deosebite transporturilor și telecomunicațiilor, ramură de producție care îndeplinește rolul esențial al realizării legăturilor dintre diferitele sectoare ale economiei naționale, al vehiculării mărfurilor de la producători la consumatori, al satisfacerii unor însemnate necesități social-culturale.

Caracteristică pentru activitatea transporturilor și telecomunicațiilor este marea varietate a cunoștințelor și mijloacelor folosite, această activitate concentrând într-un cadru comun cele mai feburile realizări ale științei și tehnicii.

Sarcina informării lucrătorilor din transporturi și telecomunicații asupra acestor cuceriri revine documentării tehnice. Este rolul acestei activități de a pune la îndemina personalului de conducere și proiectare, de cercetare și exploatare etc. — cu cea mai mare operativitate și în mod diferențiat, corespunzător sferei de cuprindere a problemelor și nivelului de cunoștințe și de specializare a fiecăruia — materialul documentar necesar îmbunătățirii în continuare a propriei munci.

CONTINUAREA UNOR TRADIȚII CREATOARE

În cadrul Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor (MTTe), sarcinile legate de problemele de documentare sub variatele lor aspecte¹⁾ sînt îndeplinite de **Centrul de documentare și publicații tehnice (CDPT)**. Această unitate — care a împlinit recent 25 de ani de existență — reprezintă forma actuală a transformărilor structurale suferite de fostul **Oficiu de presă, editură și documentare al căilor ferate (OPED-CFR)**, înființat la 1 iulie 1948, la mai puțin de o lună de la naționalizare. Pe atunci, mijloacele de transport și telecomunicații nu erau concentrate, ca astăzi, sub o conducere unică, nu formau încă un sistem unitar a cărui dezvoltare să fie coordonată în armonie cu celelalte ramuri de producție și cu nevoile social-culturale în creștere. Astfel, transportul fluvial și cel maritim funcționau independent chiar între ele însele, transportul auto public era cuprins în proporție redusă, în cadrul Direcției generale a căilor ferate; aviația civilă, sub o conducere proprie, abia își vindecase rănile produse de război.

¹⁾ După cum se știe, acestea cuprind alegerea, achiziționarea, colectarea, conservarea, clasificarea, selectarea, prelucrarea în diferite forme, multiplicarea și difuzarea informațiilor.

Pentru lucrătorii din transporturi și telecomunicații : UN CENTRU DE DOCUMENTARE CU ACTIVITATE POLIVALENTĂ

Dem. URMA

Mijlocul de transport cu vechimea cea mai mare, cu pondere covârșitoare și cu o organizare care în 1948 împlinea aproape opt decenii de experiență, era transportul feroviar. Spre deosebire de majoritatea țărilor din lume și din fericele pentru noi, transportul feroviar din România a fost administrat de stat aproape de la început și, din 1878, prin tehnica românească au fost construite liniile ferate de care țara avea nevoie.

Acest lucru a permis, printre altele, dobândirea de timpuriu a unei bogate experiențe în materie de construcții feroviare. Proiectanții și constructorii de căi ferate nu puteau ajunge la realizări tehnice fără o documentare corespunzătoare, în felul în care era posibil pe atunci, adică începând de la ultimele două decenii ale secolului trecut. Este remarcabil faptul că direcțiile tehnice din administrația C.F.R. și-au constituit de vreme bibliotecii de specialitate, al căror conținut, păstrat până astăzi, era format din publicații mai cu seamă străine. Astfel, pentru a da un exemplu, în fondul actualii Bibliotecii tehnice centrale se păstrează ediția a II-a din **Notiuni elementare de istoria și geografia căilor ferate**, de L. Calmar, tipărită de Direcția generală C.F.R. în 1885 (prima ediție, 1879). Cartea poartă pe ea ștampila „Direcția D”, inițiala Direcției docurilor și podurilor, înființată și condusă de la început de marele inginer Anghel Salighiu.

Prima formă de documentare organizată apare la C.F.R. în anul 1937, când a luat ființă Direcția de studii și, în cadrul acesteia, un așa-numit „Birou de documentație”. Direcția și biroul au realizat trei lucruri de seamă pe linia documentării: 1) organizarea unei biblioteci tehnice centrale (la început cu circa 12 000 de volume și 140 de abonamente la reviste din țară și străinătate, prin comasarea bibliotecilor create mai de mult și dezvoltate în timp la direcțiile centrale ale căilor ferate); 2) apariția (din aprilie 1938) a primului buletin bibliografic sistematizat din țară (în 32 de pagini) în care se tipăreau, lunar, în medie, 700 de fișe cu rezumate de cărți și de articole feroviare din lume; 3) introducerea sistemului de clasificare zecimală universală a cărților, articolelor etc. Unii ingineri ai Direcției de studii erau membri ai Federației internaționale de documentare (FID) de la Haga.

Dacă „Biroul de documentație” al căilor ferate a fost prima unitate de acest fel din țară înainte de 1944, „Oficiul de presă, editură și documentare C.F.R.” a fost prima după eliberare — însă concepută pe baze incomparabil mai largi, cu funcționare de sine stătătoare, cu profil complex, adaptat cerințelor vremii și

în conformitate cu indicațiile partidului referitoare la însușirea noilor cuceriri ale științei și tehnicii.

Iniințat acum un sfert de secol, pe data de 1 iulie 1948, OPED-CFR a preluat partea pozitivă a moștenirii existente și a dezvoltat-o în mod poliform, adăugând activităților antebelice numeroase altele. Astfel, a fost creată, în mod organizat, planificat, o valoroasă literatură tehnică feroviară și, într-o anumită măsură, și din alte ramuri ale transporturilor; s-au creat o fototecă și o filotecă cu profil feroviar și în parte neferoviar; s-a mărit considerabil fondul de publicații al Bibliotecii tehnice centrale; s-au organizat biblioteci tehnice la numeroase unități de pe rețeaua C.F.R., biblioteci dotate cu publicații de specialitate, achiziționate din țară și din import, precum și produse de însuși OPED-CFR, în cadrul activității editoriale; s-a creat un atelier propriu de reprografie, încă din 1949, înzestrat cu mașini de multiplicat tip Rotaprint.

Reprezentînd una din manifestările concrete ale atenției acordate de partid dezvoltării căilor ferate, OPED-CFR a trecut treptat la deservirea întregii ramuri a transporturilor din țară și — din punct de vedere al organizării generale — a servit la timpul său ca model și altor organisme asemănătoare, înființate de diferite ministere.

Desigur, într-o țară aflată în plină eferveșcență creatoare și în care erau necesare adaptări continue ale formelor organizatorice, organizarea inițială a OPED nu putea rămîne închistată într-o imuabilitate care s-ar fi transformat repede într-o frînă a progresului. Se explică astfel faptul că unitatea de documentare multiformă și de editare pentru transporturi și-a schimbat în timp structura organizatorică, primind și denumiri corespunzătoare.

Forma actuală a unității — sub denumirea de „Centrul de documentare și publicații tehnice” — a luat naștere la 1 ianuarie 1966, prin contopirea și lărgirea activității celor două unități independente care existau atunci: Editura transporturilor și telecomunicațiilor și Serviciul de documentare tehnică pentru transporturi și telecomunicații.

LINIILE DIRECTOARE ALE ACTIVITĂȚII CDPT-MTC

Chiar de la începutul funcționării sale, CDPT a fost considerat, pe drept cuvînt, ca fiind un mare „combinat tehnic-cultural complex”, întrucît întrunește acti-

vitaji care în mod obișnuit constituie sarcini pentru mai multe întreprinderi²⁾.

Astfel, în linii foarte mari, Centrul asigură: documentarea tehnică-științifică a lucrătorilor din transporturi și telecomunicații, prin numeroase forme de prezentare, cu publicațiile respective, precum și prin Biblioteca tehnică centrală; documentarea foto-cinematografică, prin fondul fototecii și al filmotecii proprii, îmbogățite permanent cu clișee și filme noi, unele din acestea din urmă fiind de producție proprie; documentarea tehnică-istorică de specialitate, prin servicii anume constituite și prin exponatele Muzeului căilor ferate; editarea de cărți și broșuri tipărite, originale și traduse; editarea de publicații neperiodice și periodice multiple; editarea de reviste tehnice; editarea de foi oficiale și buletine comerciale; traducerea și multiplicarea în tiraj mic a diferite texte interesând categorii sau grupuri restrinse de specialiști (capitole din cărți, articole de revistă, prospecte de firmă, instrucțiuni de funcționare a utilajelor nou importate etc.); multiplicarea unei largi game de publicații în atelierul propriu; xerografierea manuală și automată a unei mari cantități de facsimile; organizarea unor forme de documentare audio-vizuală (conferințe cu proiecții pe ecran, proiectarea de filme de specialitate); realizarea unor forme de propagandă pentru protecția muncii și alte scopuri (afișe, pliante etc.).

Cadrul organizatoric al CDPT-MTTC este acela al unei întreprinderi cu gestiune proprie, cu unele activități finanțate de la buget (Biblioteca tehnică centrală, foto-cinematografia și Muzeul căilor ferate). Prin modul de organizare, prin atribuțiile și caracterul activității sale, Centrului îi revin sarcini din ce în ce mai importante pe linia asigurării unei contribuții substanțiale la rezolvarea optimă — din punct de vedere documentar-editorial — a problemelor de cercetare și proiectare, a problemelor tehnice, economice și de exploatare ale sectoarelor deservite din transporturi și telecomunicații, a problemelor legate de introducerea și extinderea continuă a tehnicii noi, de ridicarea calificării lucrătorilor din rețeaua ministerului, de recalificarea și reciclarea profesională și, în sinteză, de susținerea ritmului rapid de dezvoltare a transporturilor și telecomunicațiilor.

Cum își îndeplinește CDPT sarcinile care rezultă din cele expuse?

În domeniul documentării propriu-zise, principala formă de elaborare a producției specifice o constituie editarea și di-

fuzarea publicațiilor lunare cuprinse sub denumirea globală de „Materiale de informare și documentare” — pe scurt „MID”-uri — și destinate următoarelor șapte ramuri de activitate, uneori, combinate, ale ministerului: 1) Transporturi. Probleme comune; 2) Linii și instalații (feroviare); 3) Exploatarea feroviară (mișcare și comercial); 4) Material rulant (locomotive, vagoane, tracțiune); 5) Transporturi auto; 6) Drumuri, poduri, porturi și aeroporturi; 7) Poșta și telecomunicații.

Fiecare număr din MID-uri (în total 84 de numere pe an) cuprinde materiale selectate și prelucrate diferențiat pentru întregul personal al ramurii respective — de la cadrele de conducere și directivă până la personalul de exploatare. Aceste materiale constau din informații tehnice, sinteze documentare în probleme de actualitate stringentă, traduceri de articole și diferite alte texte, bibliografii deschise și retrospective, conferințe, prezentări de inovații și schimburi de experiență, informații legate de propagandă pentru protecția muncii etc.

Fondul din care sînt selectate materialele aparute în MID-uri — elaborate în forme diferite: prelucrarea de sinteză, rezumare, traducere etc. — îl formează publicațiile periodice și neperiodice străine achiziționate de Centru. Elaborarea textelor în limba română este asigurată de specialiști din diferitele unități ale ministerului.

Achiziționarea, clasificarea, sistematizarea, conservarea și punerea la dispoziție a documentației primare — cărți, periodice, cataloge, prospecte etc. — sînt operații asigurate de Biblioteca tehnică centrală. Multă vreme, cea mai mare instituție de acest fel din țară, Biblioteca CDPT este și una din cele mai bine dotate. În cifre de sinteză, ea conține peste 100 000 de cărți, broșuri etc., precum și circa 16 000 de reviste străine. Cea mai veche colecție este din anul 1846. Astăzi în Biblioteca tehnică centrală administrată de CDPT-MTTC intră anual aproape 1 100 de reviste (titluri), cu diferite periodicități, precum și circa 1 400 de cărți, broșuri etc., din care jumătate în limbi străine.

Materialul documentar primar intrat în bibliotecă este în primul rînd din domeniul tehnicii, al exploatarei și economiei transporturilor și telecomunicațiilor, dar se achiziționează și lucrări conexe specificului ministerului sau interesînd îndeaproape unele din activitățile sale, lucrări în care sînt tratate probleme juridice, medicale, de igienă, ergonomie, politică generală a transporturilor etc.

Pe lângă rolul de bază documentară destinată a fi prelucrată pentru informarea lucrătorilor din transporturi și telecomunicații, Biblioteca tehnică cen-

2. De aceea, în cadrul CDPT, prin document este just să se înțeleagă — „lato sensu” — orice suport material al unei informații.

trăla îl mai are desigur și pe acela de a oferi celor interesați posibilitatea de a studia pe loc publicațiile tezaurizate aici. Beneficiarii au la dispoziție cataloage alfabetic și sistematic, un catalog analitic ș.a.

Regăsirea materialelor documentare referitoare la o anumită problemă, aflate în fondul bibliotecii, este înlesnită și prin existența celor două publicații lunare editate de Centru: **Buletinul de documentare tehnică — transporturi și Buletinul de documentare tehnică — poștă și telecomunicații**. Adnotările și rezumatele sînt clasificate nu numai pe bază de CZU, dar și după un sistem propriu, ce-l vom prezenta mai tîrziu, care permite prelucrarea electronică a informației. O altă formă de documentare asigurată de CDPT este activitatea foto-cinematografică. Cele circa 20 000 de clișee din fondul fototecii — executate de personal propriu — cuprind înregistrate cele mai semnificative aspecte ale dezvoltării vizibile a transporturilor și telecomunicațiilor. Fotografiiile respective sînt utilizate de unitățile ministerului sau se află la dispoziția redacțiilor. Filmoteca păstrează cîteva sute de filme tehnice, unele importate, dar cele mai multe editate în cadrul MTTc. Importul se realizează prin contract cu serviciile de filme ale diferitelor administrații feroviare străine.

Activitatea documentară cu caracter istoric, dezvoltată cu deosebire în ultimii ani, este asigurată de un serviciu special al Centrului. Acesta administrează și „Muzeul căilor ferate”, al cărui sediu se află în același local cu CDPT, în încăperi anume amenajate. Muzeul³⁾ oferă vizitatorilor o imagine de ansamblu a evoluției diferitelor moduri de transport practicate de om pînă la apariția căilor ferate, de aici înainte accentul punîndu-se pe transportul feroviar în general și mai ales pe evoluția lui în România. În cadrul serviciului citat a fost elaborată (deocamdată în manuscris) o amplă lucrare de istorie a Căilor ferate române.

Moștenind de la formațiile anterioare o literatură tehnică de specialitate editată în cea mai mare parte după constituirea fostului OPED-CFR — este vorba, de pildă, de peste 1 000 de titluri de cărți și broșuri —, CDPT a mers pe linia dezvoltării mai mult în adîncime decît la suprafață a producției sale editoriale tipărite, ca și multiplicate. Odată trecută epoca editării de cărți tehnice cu caracter general, s-a dat atenție elaborării de lucrări strict specializate, în care tehnica nouă este prezentată în profunzime, corespunzător actualei faze de modernizare

sistematică a tehnicii și exploatarei transporturilor și telecomunicațiilor. Cu lucrările editate sînt înzestrate și bibliotecile tehnice de pe lingă miile de unități funcționale de pe diferitele rețele ale ministerului.

Paralel cu literatura tehnică de specialitate, CDPT editează și instrucțiunile de serviciu, îndrumătoarele etc. necesare exploatarei transporturilor și telecomunicațiilor.

Editarea de publicații periodice constituie una din laturile larg cunoscute ale CDPT-MTTc, inclusiv peste hotarele țării. Este vorba de **Revista Căilor ferate române** — care, sub diferite forme, apare din anul 1910 — și de revistele **Transporturi auto, navale și aeriene și Poștă și telecomunicații**. Prin conținut și prin forma de prezentare poligrafică, aceste reviste vădesc astăzi un progres remarcabil față de modul în care apăreau chiar numai cu un deceniu în urmă.

În sectorul periodicelor se editează și o seamă de publicații oficiale, indispensabile bunei executări a serviciului: **Foaia oficială CFR, Buletinul comercial CFR, Buletinul transporturilor auto, navale și aeriene, Buletinul poștelor**.

Într-un minister în care legea de bază este mișcarea — a oamenilor, a bunurilor și a informațiilor — se simte permanent nevoia unei documentări foarte operative, pentru a face față unor necesități a căror îndeplinire nu suferă aminare. Este vorba de traducerea în limba română a unor texte — de exemplu prospectul și instrucțiunile de funcționare a unei mașini sau instalații sosite din import sau propuse pentru import. Asemenea traduceri se execută în termen scurt și se multiplică la CDPT într-un tiraj de obicei redus, chiar numai în cîteva exemplare.

Dacă o parte din producția Centrului — cărți, broșuri, foi oficiale, unele instrucțiuni de serviciu etc. — este difuzată în formă tipărită (realizată în întreprinderi poligrafice din afara MTTc), cea mai mare parte este difuzată prin multiplicare. Operația aceasta se efectuează în atelierul de reprografie al Centrului, dotat cu utilajul necesar; sînt multiplicat toate acele lucrări al căror tiraj face neeconomică tipărirea. În același atelier sînt reproduse în facsimil, prin xerografiere, pagini de cărți sau reviste, desene, prospecte, diferite documente de serviciu etc. Reproducerea se execută în mărime 1/1 sau redusă, la mașini moderne ca Rank Xerox 914, Poloris KS 2 și KS 4. Pentru multiplicare sînt utilizate mașini Rotaprint etc.

Cele arătate pînă aici nu epuizează însă aspectele polivalente ale activității Centrului de documentare și publicații tehnice al MTTc. S-ar mai putea aminti

³⁾ Prezentat de autor în articolul *Muzeul căilor ferate*, în *Revista muzeelor*, 3, nr. 5, mai 1971, p. 414—420.

organizarea de conferințe și de sesiuni științifice, de proiectarea periodică de filme de specialitate în sala anume amenajată în sediul Centrului, de editarea de afișe, pliante și alte materiale destinate propagandei pentru protecția muncii sau pentru vizitarea Muzeului căilor ferate etc.

Centrul face parte din două organisme internaționale de documentare: Comitetul tehnic al Biroului internațional de documentare din Uniunea internațională a căilor ferate (cu sediul la Paris) și Grupul permanent de lucru pentru informare tehnico-economică din Organizația de colaborare a căilor ferate (din țările socialiste), cu sediul la Varșovia. CDPT — care reprezintă Căile ferate române în aceste organisme — are sarcini legate în special de probleme de mecanizare și de automatizare a documentării. În cadrul internațional arătat, se realizează un amplitud schimb de informații documentare și o acțiune de perfecționare a metodologiei de lucru în domeniul documentării. În ultimii ani, legăturile dintre CDPT și cele două organisme internaționale citate s-au strâns tot mai mult, pe cale directă și pe linia unei colaborări tot mai rodnice, în folosul general.

SPRE MODERNIZAREA ACTIVITĂȚII DE DOCUMENTARE

Efectele concrete ale acțiunii de documentare nu pot fi, prin însăși natura lor, sesizabile imediat — fiind necesară o anumită perioadă de timp pentru ca informația documentară să se materializeze într-o realizare care să servească direct transporturile sau telecomunicațiile. Cunoșcând acest lucru, Centrul de documentare și publicații tehnice al MTTc acționează cu toată atenția și tăria pe linia aducerii din vreme a unei contribuții imediate cât mai mari la îndeplinirea sarcinilor trasate prin documentele de partid.

Această contribuție se manifestă în primul rând prin sprijinirea luptei duse de lucrătorii din transporturi și telecomunicații pentru îndeplinirea înainte de termen a prevederilor planului cincinal 1971—1975. O altă formă de contribuție este colaborarea strânsă cu cercetătorii ministerului, în sensul satisfacerii cerințelor de documentare impuse de caracterul muncii de cercetare și proiectare.

A te situa în mod real și eficient în contemporaneitate înseamnă în același timp a-ți pregăti un viitor corespunzător, un viitor care să poată face față cu succes cerințelor previzibile structurate de faza actuală a dezvoltării activității.

În acest scop, CDPT a inițiat încă din anii 1966—1968 un studiu al modernizării

activității de documentare, prin mecanizarea și automatizarea unor procese de lucru. „Studiul privind dezvoltarea bazei materiale și a structurii organizatorice a CDPT” conține o concepție proprie de creare a unui sistem modern de documentare, denumit „INTRAN”⁴).

Calea prevăzută pentru modernizarea activității de documentare poate fi împărțită în următoarele trei etape: etapa pregătitoare, 1968—1973; etapa de mecanizare, 1974—1976; etapa de automatizare, 1977—1980. Denumirea etapelor reflectă caracteristica lor principală, dar, practic, ele se interpenetrează. Astfel, încă din etapa pregătitoare se utilizează sistematic calculatorul electronic pentru anumite operații.

Lucrarea de bază din etapa pregătitoare a fost concentrarea (de la 1 ianuarie 1972) a întregii producții de documentare în cele două categorii de publicații cu apariție sistematică menționate, adică cele șapte MID-uri și cele două buletine de documentare tehnică (unul pentru transporturi și altul pentru poșta-telecomunicații).

În sistemul preconizat, rezultatul analizei și valorificării fondului documentar al constituitei fișe de documentare complexă (FDC). Pentru clasificarea fișelor se utilizează o clasificare tematică specială, cu un conținut de circa 1 000 de clase, care servește la ordonarea materialelor publicate în cele două buletine și la regăsirea retrospectivă până la un anumit nivel de profunzime. În această fază, descriptorii (termenii caracterizanți) aleși să servească studiului mediului semantic al claselor clasificării tematice, în vederea elaborării vocabularului normalizat de termeni și a tezaurului, lucrare a cărei executare a și început.

Clasificarea tematică servește de asemenea la elaborarea unui index de subiecte pentru **Buletinul de documentare tehnică-transporturi**, operație care constituie prima aplicație a calculatorului electronic în activitatea Centrului⁵). O altă aplicație a calculatorului electronic se referă la fișierul analitic al celor aproape 1 000 de publicații periodice care intră anual în Biblioteca tehnică centrală. Acest fișier, ținut strict la zi, a fost transpus în memoria calculatorului, de

4. Termen format din primele silabe ale cuvintelor care denumesc noțiunea de transfer al informației (INformare — TRANSfer).

5. Ansamblul electronic de calcul folosit aparține Centrului de calcul mecanizat și electronic al MTTc, înființat la începutul anului 1969 și dotat cu un calculator Siemens 4004/45, care utilizează codul EBCDIC (Extended Binary Coded Decimal Interchange Code) și poate primi informații în codul USASCH (United States of America Standard Code for Information Interchange).

INFORMAREA ȘI DOCUMENTAREA STUDENȚILOR SUBINGINERII DE PE PLATFORMELE INDUSTRIALE

Eugenia MAIER
șefa serviciului de do-
cumentare și bibliogra-
fie din Biblioteca cen-
trală a Institutului po-
litehnic din București

Sedința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. din 6 noiembrie 1972 a hotărât ca începând din anul universitar 1972/1973 să se extindă învățământul seral de subingineri prin înființarea unor asemenea secții pe lângă marile întreprinderi industriale din țară. La 10 decembrie 1972, 55 de secții de subingineri și-au început activitatea în centrele industriale cele mai importante din țară, funcționând ca secții serale ale învățământului tehnic superior, profilate corespunzător specialității fiecărei întreprinderi.

Cursurile de subingineri, înființate pe lângă întreprinderi și aparținând ca secții Institutului politehnic din București, răspund desideratului învățământ-producție-cercetare. Acestea sînt axate îndeosebi pe domenii care cuprind tehnologii de vîrf în industria noastră: electronică, electro-tehnică, energetică, mecanică, țesături, chimia polimerilor, metalurgie neferoasă etc.

Institutul politehnic din București, pe lângă cele 11 facultăți în care se pregătesc anual circa 17 000 de studenți ingi-

neri și subingineri pentru producție și cercetare, la cursuri de zi și serale, cuprinși în 34 de specialități pentru ingineri și 19 pentru subingineri, mai pregătește subingineri la Institutul din Pitești, în specialitățile: **Întreținere auto și Preiurarea la rece**. În afară de aceste forme de pregătire, Institutul politehnic din București are 16 secții de subingineri la cursurile serale de pe lângă platformele industriale din Capitală, ca: Uzinele „23 August”, Uzinele mecanice de material rulant „Grivița Roșie”, Întreprinderea Optică Română, Întreprinderea de întreținere și reparații a utilajelor de calcul, precum și altele din provincie — Grupul industrial petrochimic Pitești, Centrala industrială de aluminiu Slatina, Combinatul chimic Făgăraș, Fabrica de sticlă Buzău ș.a.

Secțiile de subingineri de pe lângă platformele industriale sînt organic dependente de Institutul politehnic din București, prin asigurarea cursurilor, seminariilor și a lucrărilor de laborator de către cadre didactice de specialitate, rezolvarea lucrărilor de secretariat și evidență a studenților, precum și asigurarea materialului bibliografic, potrivit programei analitice de învățămînt. Întreprinderile asigură baza materială a secțiilor de subingineri din cadrul lor — spațiu de învățămînt, laboratoare, aparatură, utilaje etc.

Biblioteca Institutului politehnic din București, angrenată la rîndul ei în asigurarea cu prioritate a materialului documentar, acordă aceleași drepturi de acces și împrumut studenților de la serale de pe platformele industriale ca și tuturor studenților din cadrul institutului. În plus, documentația pusă la dispoziția stu-

unde informațiile sînt extrase, după necesitate, sub forma unor liste, pentru diferite scopuri.

Pentru cea de-a doua etapă se prevede mecanizarea unor procese din activitatea de documentare, cu ajutorul a trei automate de organizare a datelor (AOD) de tip Optima 528. Aceste mașini vor fi utilizate pentru elaborarea produselor de documentare, pentru elaborarea indexului de subiecte, pentru constituirea băncii de date și pentru regăsirea retrospectivă a informației.

În final, în etapa a treia, se va ajunge la automatizarea unor procese din activitatea de documentare prin folosirea unei mașini fotocopytoare, adică de compunere automată a textelor. Textul, imprimat în prealabil cu ajutorul unui AOD pe bandă perforată sau magnetică, este introdus în fotocopytoare, iar la ieșire se obține un text prezentat

în caractere tipografice și organizat în pagină (paginat) corespunzător exigențelor editoriale.

Într-o perspectivă mai îndepărtată se prevede legarea directă a Centrului de documentare cu calculatorul electronic, pentru introducerea în sistem „On-line” a datelor în memoria calculatorului, prin intermediul unui terminal. Regăsirea se va face în sistem conversațional, utilizînd pentru aceasta un ecran de vizualitate a datelor. Întrebarea se formulează la terminal și răspunsul se obține pe ecranul video. În funcție de pertinenta acestuia, operația de regăsire este oprită sau continuată, prin lărgirea sau îngustarea întrebării, a cererii de documentare.

În fine, într-o perspectivă și mai îndepărtată se va putea ajunge la cuplarea directă a principalilor beneficiari de informații cu calculatorul electronic. În acea etapă va exista o rețea de tip telex,

denților seraliști de la învățământul de subingineri de pe platformele industriale de către bibliotecă s-a asigurat până în prezent prin următoarele măsuri mai importante: înzestrarea secțiilor de subingineri cu manuale de strictă necesitate, care nu se găsesc în comerț, sub formă de donații din fondul de cărți al bibliotecii centrale, donații care au intrat în colecțiile bibliotecilor tehnice ale întreprinderilor cu secții de subingineri; transmiterea unor exemplare din manualele de specialitate la întreprinderile respective, pentru a fi multigrafiate pe plan local și puse apoi la dispoziția studenților seraliști; înzestrarea secțiilor de subingineri din întreprinderi cu cursuri elaborate de cadrele didactice din Institutul politehnic din București, cursuri care au fost xerografiate în atelierul de multiplicat al institutului în circa 500 de exemplare (de pildă, **Matematici superioare pentru subingineri**, de Flondor, **Mecanică teoretică pentru subingineri**, de I. Roșca și N. Pandrea ș.a.); organizarea colecțiilor destinate studenților subingineri și aflate în bibliotecile tehnice ale întreprinderilor cu ajutorul bibliotecarilor specialiști de la Biblioteca Institutului politehnic din București.

Biblioteca Institutului politehnic din București se străduiește în continuare să amplifice și să diversifice formele de asigurare a documentației pentru studenții subingineri din întreprinderi pentru a acoperi, într-un timp cât mai scurt și cu mai multă eficiență, bibliografia necesară, fiind convinsă că în acest fel se alătură eforturilor comune ale institutului de a contribui la formarea de buni specialiști necesari industriei noastre socialiste în continuă dezvoltare.

În sistem reactiv, cu ajutorul căreia un beneficiar de informație va putea introduce cererea sa de documentare direct în calculatorul electronic și va căpăta răspunsul, fără intermediar, în una din formele prestabilite, prin telescriptor. În acel moment, rolul CDPT va consta în introducerea informațiilor în calculator și în pregătirea programelor, astfel ca să fie posibil să se facă față oricărei cereri a beneficiarilor. Desigur, aceasta va face să crească enorm capacitatea de difuzare a informației documentare.

Etapele evolutive arătate vor fi parcurse potrivit necesităților specifice de documentare ale activității sutelor de mii de lucrători din transporturile și telecomunicațiile țării noastre, cîntărind de fiecare dată eficiența economică a fiecărei trepte de perfecționare în acțiunea de ascensiune pe linia mecanizării și a automatizării.

Serviciul de bibliotecă publică în orașele muncitorești

HUNEDOARA

George VLĂDESCU

Alături de pasiunea pentru muncă, setea de cultură, dorința nestăpinită de cunoaștere, de instruire și de cultivare a muncitorilor este o realitate ce te înfîmînă la tot pasul în vechea și puternica cetate a siderurgiei românești — Hunedoara —, la fel ca și în celelalte orașe muncitorești de pe întreg cuprinsul țării. Mărturie stă activitatea complexă cultural-educativă, de învățămînt și artistică la care participă în număr tot mai ridicat locuitorii Hunedoarei, în majoritate salariați ai celor două mari obiective industriale din oraș — Combinatul siderurgic și Întreprinderea de construcții siderurgice. În acest cadru, cu o pondere substanțială și cu o importanță crescîndă se evidențiază serviciul de bibliotecă publică, avînd ca sarcină principală asigurarea lecturii și a informării întregii populații de pe raza municipiului.

UNDE CITESC LOCUITORII HUNEDOAREI

În sistemul lecturii publice din Hunedoara funcționează trei biblioteci mai reprezentative: Biblioteca municipală, Biblioteca Clubului „Siderurgistul” (a sindicatului combinatului siderurgic) și Biblioteca Clubului „Constructorul” (a sindicatului de la Întreprinderea de construcții siderurgice). Disponerea acestor instituții în trei părți distincte ale municipiului respectiv, în centrul vechi al orașului, în centrul nou (zona clubului și cinematografului „Siderurgistul”) și în incinta Întreprinderii de construcții siderurgice —, acoperind întreaga suprafață a Hunedoarei, este o premisă importantă a accesibilității bibliotecii publice în acest municipiu. Dar, numai o premisă, deoarece, în fapt, ignorînd parcă realitatea cerințelor de lectură ale întregii populații, aici mai stăpînește încă concepția potrivit căreia biblioteca sindicală este destinată numai membrilor de sindicat (și familiilor acestora) din întreprinderea respectivă. Acest lucru nu este un secret — și l-am aflat și noi — la Bi-

biblioteca Clubului „Siderurgistul”. Sarcinile lecturii publice, în adevăratul sens al asigurării serviciului de bibliotecă pentru întreaga populație, rămân astfel concentrate la o singură instituție, și anume, la Biblioteca municipală. Aici, am fost martorii, timp de două zile, al unui aflux continuu de cititori — așa cum cunoșteam de altfel dorința de lectură a hunedorenilor —, între care numeroși salariați ai celor două întreprinderi care dispun de biblioteci sindicale. Destăinuirile unora dintre aceștia, asemenea păreri generale a cititorilor, ne-au convins încă odată că criteriul frecventării bibliotecii publice este — și trebuie să fie oriunde — accesibilitatea bibliotecii, distanța convenabilă de la locuința la bibliotecă, disponerea bibliotecii în drumul salariaților de la locul de muncă spre casă, și nu apartenența la sindicatul uneia din întreprinderi sau al alteia. Mulți salariați ai Combinatului siderurgic, în apropierea căruia se află de altfel Biblioteca municipală, locuiesc mai aproape de Biblioteca municipală și la o distanță mare de Biblioteca Clubului „Siderurgistul”, frecventând desigur instituția mai apropiată. Dar tot aici sînt nevoiți să vină — și vin din nevoia de lectură pe care o au, din dorința de a citi care-i caracterizează — numeroși locuitori care domiciliază de parte de aceasta, deoarece bibliotecile sindicale din apropierea locuinței lor nu-i servesc decît dacă sînt membri de sindicat din întreprinderile respective. Considerăm că o astfel de concepție ar trebui să și-o revizuiască și resortul cultural din comitetele sindicale ale celor două mari întreprinderi hunedorene, mai ales că indicațiile din ultima vreme ale Consiliului Central al U.G.S.R. au în vedere dobîndirea de către bibliotecile sindicatelor a unor funcții tot mai largi în asigurarea lecturii publice. Pentru aceasta pledează de altfel și necesitatea rentabilizării și a sporirii eficienței bibliotecilor, a „exploatării” mai bune a colecțiilor bogate din dotarea unor biblioteci ale sindicatelor, care, în concepția de care am amintit, par să fie destinate unui număr prea mic de beneficiari, în loc să se alătore și să întregască potențialul de carte necesar întregii populații din municipiul în care funcționează.

CUM ȘI CIT CITESC HUNEDORENI LA BIBLIOTECA MUNICIPALĂ

Prin Biblioteca municipală, locuitorii Hunedoarei au la dispoziție o colecție reprezentativă de publicații profilată astfel încît să satisfacă o gamă largă de interese de lectură și de informare, pentru toate categoriile de vîrstă, desigur la nivelul de cultură generală. Deși de mărime foarte re-

dusă în comparație cu numărul locuitorilor — 31 769 de volume, la o populație de peste 90 000 de locuitori (revenind, ca dotare, 0,35 volume la un locuitor), fondul de cărți al Bibliotecii municipale este, în adevăratul înțeles al cuvîntului, un fond viu, alcătuit în cea mai mare parte a lui numai din lucrări valoroase, actuale, cu putere mare de circulație — o colecție completă a celor mai reprezentative lucrări social-politice și ideologice, o colecție bogată de opere perene ale literaturii clasice alături de o selecție atentă din literatura contemporană, un fond de referință remarcabil prin varietatea genurilor și a titlurilor de lucrări de informare (dicționare, lexicoane, enciclopedii, tratate fundamentale, istorii ale subiectelor, ghiduri, atlase, bibliografii etc.) și prin actualitatea edițiilor. Afirmația o susține, pe lângă compoziția fondului, ușor sesizabilă de către oricine vizitează biblioteca, circulația înregistrată de fondul bibliotecii în ultimii ani: în 1971, în numai 9 luni de la redeschiderea bibliotecii, 1,7; în 1972, 2,1; în primul trimestru al anului în curs, fondul a circulat aproape în întregime, indicele de circulație atîngînd numai în primele 3 luni valoarea 0,7. Pericolul distrugerii fondului prin uzură excesivă, generată de circulația mare a unei colecții de mărime restrînsă, impune niște măsuri în plus în procesul completării colecțiilor, care, de altfel, se remarcă prin achiziții sistematice și continue, cu un apreciabil grad de selecție valorică a publicațiilor. Aceste măsuri ar fi necesar să vizeze reducerea lacunelor de ordin cantitativ, din fond, astfel încît biblioteca să ajungă treptat la un fond de circa 90 000 de volume, asigurînd, potrivit unor norme minime de dotare, cel puțin un volum/cap de locuitor. În prezent, alocațiile bugetare prevăzute pentru achiziții în anul 1973 — circa 0,30 lei/cap de locuitor, în loc de minimum 1 leu/cap de locuitor, cum s-a planificat în alte orașe — nu sînt suficiente pentru a susține astfel de măsuri. Dar ele sînt necesare, așa cum pentru buna desfășurare a activității bibliotecii municipale, intens solicitată de locuitorii Hunedoarei, mai sînt necesare încă o seamă de măsuri, vizînd asigurarea unor condiții minime pentru organizarea bibliotecii și de civilizație a serviciului adresat publicului hunedorean.

Oricine pășeste pragul Bibliotecii municipale din Hunedoara își pune firesc întrebarea de ce lectura locuitorilor de aici se bucură de așa puțin respect și de așa puțină atenție din partea municipalității hunedorene și a Comitetului județean de cultură și educație socialistă? Oare nu se găsește nimeni în cadrul acestor organe tutelare și de îndrumare care să observe că pasiunea și nevoia de lectură a mun-

ANUL	CITITORI ÎNSCRIȘI					FREC- VENȚA ANUALĂ A CITI- TORILOR	VOLU- ME ELIBE- RATE	INDICE DE LECTU- RA
	TOTAL	din care:						
		muncitori		tehnicieni + funcționari				
nr. de pers.	în % față de total	nr. pers.	în % față de total					
1971 (trim. II-IV)	2 893	752	25,9	278	9,6	19 304	51 226	17
1972	3 536	1 004	28,3	345	9,7	27 363	65 935	18
1973 (sem. I)	2 744	802	29,2	287	10,4	22 543	38 194	x)

x) indicele de lectură calculat pentru prima jumătate a anului nu este concludent.

citorilor, a întregii populații hunedorene, asemenea pasiunii pentru muncă, merită să se bucure de condiții mai bune, potrivit exigențelor vremurilor noastre? Într-un oraș muncitoresc în plină înflorire, în care în fiecare zi se ridică câte o nouă construcție, edilii orașului nu pot găsi un spațiu mai civilizată — ca aspect — și mai încăpător care să găzduiască biblioteca municipiului?

Spațiul foarte restrâns de care dispune biblioteca la etajul vechii clădiri în care se află (suprafață totală: 206 mp, revenind, în cazul în care Biblioteca municipală este singura bibliotecă publică ce se adresează întregii populații, 2,3 mp la 1 000 de locuitori!) constituie una din cele mai serioase piedici pentru buna organizare a colecțiilor și, în consecință, pentru servirea în condiții civilizate a cititorilor. De pildă, secția de împrumut pentru adulți, amenajată pe baza accesului liber la raft, este organizată într-o încăpere de numai 35 mp. Acest neajuns a făcut ca parte din cele circa 20 000 de volume expuse la raft să fie așezate într-o încăpere alăturată, destinată de fapt prelucrării colecțiilor. În cifre, această penurie de spațiu se traduce astfel: aproximativ 3 mp pentru expunerea a 1 000 de volume, adică de 5 ori mai puțin față de minimumul recomandat de normativele internaționale, de 15 mp la 1 000 de volume expuse. Efectul — nedorit pentru buna desfășurare a activității — este supraîncărcarea rafturilor (și deci și a plafonului, biblioteca aflându-se la etaj, într-o clădire veche!) și accesul incomod al cititorilor între rafturi, consultarea greoaie a colecțiilor expuse. Imaginea completă a condițiilor precare în care sînt serviți cititorii hunedoreni apare și mai clară dacă amintim că frecvența anuală medie a bibliotecii este, potrivit statisticii, pe 1972, de circa 30 000 de cititori.

Nu am insista așa mult asupra marelui neajuns al spațiului dacă acesta nu ar fi contrastant față de activitatea bibliotecii, față de eforturile celor două bibliotecare de la secția pentru adulți, care se străduiesc să ofere hunedorenilor cartea de care au, din ce în ce mai mult și tot mai vădit, nevoie. Tabelul nr. 1 prezintă, spre ilustrare, câteva cifre din activitatea bibliotecii în ultimii 3 ani. Și aici, se cere precizat încă un fapt care atestă modul cum concepe organul local de îndrumare organizarea bibliotecii. Anume, întreaga activitate de servire a cititorilor adulți, cu volumul și cu frecvența înfățișate în tabel, este asigurată de un singur cadru, respectiv o bibliotecară prezentă în bibliotecă de dimineață pînă seara, deoarece un al doilea cadru se ocupă în principal de conducerea și organizarea bibliotecii, de achiziții, de prelucrarea fondului și de organizarea cataloagelor, iar al treilea cadru, de secția pentru copii. Observația noastră se referă la încadrarea secției pentru copii cu un cadru necorespunzător pentru activitatea bibliotecară și cu deosebire pentru relații cu cititorii copii. Salariatul în cauză putea fi încadrat de Comitetul județean de cultură și educație socialistă în multe alte activități, dar în nici un caz într-o muncă de servire a publicului cititor, unde se cer anume calități și capacități fizice și psihice. Considerăm că prezența acestui cadru nu reprezintă un act de echitate socialistă, ci un act de caritate, de grijă față de om greșit înțelesă. Dacă biblioteca s-ar bucura de mai multă atenție, iar activitatea ei, de mai mult respect din partea celor în drept, asemenea „soluții” prin care locuitorii Hunedoarei sînt prejudiciați nu ar avea loc.

(Continuare în p. 468)

LECTURA ȘI DEZVOLTAREA GÎNDIRII

Henri WALD

Toată lumea știe că există o deosebire între oral și scris, între vorbire și lectură, dar mai puțin știu în ce constă această deosebire și ce importanță are ea în cultură. Oamenii au inventat mai întâi vorbirea și apoi scrierea. Copiii învață mai întâi să vorbească și mult mai târziu să scrie și să citească. Niciodată n-au existat oameni care să nu vorbească (dar mai există și astăzi unii care nu știu nici să scrie și nici să citească).

Trăirile se transformă în gânduri, în și prin vorbire. Scrierea este reprezentarea grafică a vorbirii; scrierea este semnificantul vizual al unui semnificant auditiv, spațializarea timpului, convertirea într-o operație reversibilă a unui proces ireversibil. În vreme ce „*verba volant, scripta manent*“. Un text poate fi recitat, dar niciodată cu aceeași voce, cu aceeași intonație, cu același debit, cu același accent...

Oamenii au făcut vorbirea pentru a comunica unii altora intențiile lor cu privire la mediul înconjurător. La început, vorbirea se referea la ceva „*încă nevăzut*“, nu la „*invizibil*“, adică la un „*animal ascuns*“, nu la „*esența lucrurilor*“. De asemenea, ea exprima mai mult dorințe și îndemnuri decât cunoștințe. Fiind

directă, în prezența interlocutorilor, *indicativă*, vizând împrejurările despre care e vorba, *variabilă*, după modul de articulare, *personală*, după starea sufletească, și *irreversibilă*, din pricina temporalității ei, vorbirea este cu precumpănire senzorial-afectivă și menține cunoașterea în apropierea realității. Fiind *indirectă*, în absența atât a scriitorului cit și a cititorului, *uniformă*, după instrumentul folosit, *explicativă*, în absența împrejurărilor despre care este vorba, *impersonală*, despărțită de starea sufletească a celui care a scris, și *reversibilă*, datorită spațialității ei, scrierea împinge gândirea spre semnificații logice din ce în ce mai abstracte și mai generale. Vorbirea participă la cunoașterea proprietăților asemănătoare, dar întârzie dezvăluirea însușirilor generale, în vreme ce scrierea contribuie la cunoașterea proprietăților generale, dar ne îndepărtează de individual. Vorbirea creează o mentalitate în care activitatea pragmatică și trăirea afectivă au o pondere mai mare decât travaliul intelectual; scrierea stimulează cu precădere gândirea. Scrișul cere minții umane un efort considerabil mai mare decât vorbitul. A scrie înseamnă a te distanța și mai mult de prezent, a amina acțiunea asupra mediului înconjurător, a face abs-

tracție de nenumărate proprietăți individuale ale lucrurilor și a pregăti o intervenție viitoare mai îndepărtată. Serisul este o activitate mult mai dificilă decît vorbitul. În vreme ce vorbirea este o funcție culturală adăugată unor organe naturale, scrierea mai presupune și un instrument *cu care să se poată scrie și un produs pe care să se poată scrie*. Pentru a scrie, omul a fost nevoit să inventeze, pe rînd, stiletul, pana, creionul, tocul, mașina de scris, precum și tabla, pergamentul, papirusul, hîrtia.

Virtuțile abstractizante ale scrisului sporesc pe măsură ce se trece de la pictografie la ideografie și, în cele din urmă, la fonografie. Logocentrismul mentalității europene n-ar fi fost posibil fără cultura alfabetică. Culturile orale nu pot depăși o concepție mito-magică în cadrul căreia „esența” se reduce la un „Fenomen originar” și „Generalul” la „Geneză”. Numai scrierea alfabetică se poate distanța suficient de fenomene pentru a permite reflectarea unor esențe. Celelalte scrieri sînt încă prea legate de înfățișarea individuală a lucrurilor la care se referă pentru a mai permite gîndirii să cunoască universalul.

Însă, ca orice relief, scrierea alfabetică face și umbră: supradezvoltă mînea în paguba sufletului. Omul contemporan din Occident și din Extremul Occident calculează din ce în ce mai mult și trăiește din ce în ce mai puțin. Crește dez-echilibrul dintre supradezvoltarea științei și subdezvoltarea conștiinței. Oamenii se întreabă din ce în ce mai des cum se scrie un cuvînt și din ce în ce mai rar cum se pronunță el; ca și cum scrierea e primordială, nu vorbirea. Sub influența scrisului, cuvînturile noastre au devenit mai mult „texte rostite” decît convorbiri. Se visează la o limbă care va fi numai scrisă: *sintaxa logică a științei*. Limba universală nu mai poate fi vorbită, ci numai scrisă, deoarece nu mai este nici particular-națională, nici individual-originală, ci general-umană. Numai că limba mondială a viitorului nu se va reduce niciodată la o asemenea limbă universală, deoarece oamenii trebuie să-și comunice unii altora nu numai cunoștințe precise, dar și stări sufletești mai confuze, nu numai informații, dar și îndemnuri, nu numai experiența tuturor, dar și experiența fiecăruia. Limba nu transmite numai adevărul, ci și binele și frumosul. Prin limbă, oamenii comunică între ei nu numai ceea ce îi identifică, dar și ceea ce îi diferențiază. În vreme ce vorbirea are tendințe democratice, scrierea are tendințe birocratice. Vorbirea trage spre dialog, scrierea trage spre monolog.

Nu scrierea, ci vorbirea participă ne-mijlocit la transformarea unei stări sufletești într-o idee. Scrierea nu poate de-

cît să continue procesul de abstractizare și generalizare, ducîndu-l, eventual, pînă la constituirea categoriilor. În vreme ce zcrierea este haina gîndirii, vorbirea este chiar trupul ei. Scriînd într-o anumită limbă, oamenilor nu le rămîne decît libertatea de a alege cuvintele și de a le combina într-un mod personal; vorbind, ei mai au și libertatea de a modifica intonația, debitul, accentul, mimica, pentru a transmite nu numai vești despre realitate, ci și atitudinea lor față de ea. Pentru a menține echilibrul fecund dintre rațiune și sensibilitate, trebuie permanent cultivată conlucrarea dintre capacitatea logică a scrierii și intensitatea afectivă a vorbirii, dintre vivacitatea convorbirii și „iscusita zăbavă” a lecturii, dintre viața exterioară și cea interioară.

Dezvoltarea preponderentă a mijloacelor vizuale de comunicare sporește însă mai mult viața exterioară a oamenilor decît pe cea interioară. Imaginile sînt mereu mai fascinante și cultura din ce în ce mai extatică. Omul trăiește din ce în ce mai mult în afara lui. Contemporanii noștri sînt mai preocupați de abisul cosmic decît de cel psihic și știu mai multe despre relațiile inter-planetare decît despre relațiile inter-indivuale. Oamenii privesc din ce în ce mai mult și citesc din ce în ce mai puțin și mai în grabă. Lectura este însă principalul mijloc de cultivare a vieții interioare. Săracirea vieții interioare slăbește puterea de creație și deci pune în primejdie existența umană a omului.

Omenirea a parcurs o cale anevoioasă de la vorbirea orală și picturile rupestre, prin pictograme, ideograme și fonogramele alfabetului, pînă la tipăriturile contemporane. A trecut însă mai repede, pe un drum aparent invers, de la reproduce-rile în alb și negru la cele în culori — prin fotografie, cinematografie, televiziune — pînă la video-telefonul de mine. S-ar părea că după ce a străbătut etapele care despart mijloacele oralo-vizuale „în culori” de lectura literiei tipărite, omenirea se întoarce astăzi înapoi, prin mijloacele vizualo-auditive ale civilizației electronice contemporane. Se afirmă chiar că omenirea se retribalizează, însă, de data aceasta, la proporțiile întregii planete.

În realitate, avem de-a face nu cu „retribalizarea” omenirii, ci cu „mondializarea” ei. Noile mijloace de comunicare micșorează nu numai distanța geografică dintre oameni, ci și pe cea istorică, grăbind omogenizarea întregii omeniri. Prin mijloacele audio-vizuale de comunicare, omenirea poate să restabilească unitatea dintre sensibilitate și intelect, dintre afectivitate și rațiune, dintre individualitate și societate, amenințate de scientism, dar ferindu-se să anuleze distanța dintre ele,

care crește continuu pe măsură ce sporște puterea de abstractizare și de generalizare a minții omenești.

Vorbirea orală, prin variația debitului, intonației, accentului, mimicii, gesturilor este mult mai directă, mai vie, mai colorată decât scrierea alfabetică, impersonală, uniformă, lineară... Înșã vorbirea orală menține intelectul în preajma sensibilității și nu permite decât formarea miturilor, în vreme ce scrierea alfabetică permite distanțarea intelectului de sensibilitate și duce, în cele din urmă, la formarea conceptelor. În vreme ce mentalitatea orală este preponderent sincretizantă, concretizantă și pragmatico-afectivă, mentalitatea alfabetică este preponderent analitică, abstractizantă și logică.

Omul trebuie să se dezvolte în integritatea lui, în bidimensionalitatea lui. El este și materie și spirit, și natură și cultură, și sensibilitate și rațiune, și determinism și libertate, și social și individual. Împotriva unidimensionalizării trăiriste a omului lectura rămâne și astăzi unul din cele mai eficiente mijloace. Prin lectura unei cărți, monologul autorului se convertește în monologul cititorului. Prin lectură, vocea esențializată a autorului răsună în mintea cititorului. Lectura nu înseamnă „privirea” unui text, ci „ascultarea” unor idei. A citi înseamnă a reconverti vizualitatea scrierii în oralita-

tea vorbirii care a precedat-o. Lectura, spre deosebire de ascultarea directă a vocii autorului, câștigă din punctul de vedere al rațiunii, dar pierde din punctul de vedere al sensibilității. Mijloacele audio-vizuale moderne pot remedia această pierdere fără să păgubească rațiunea numai dacă rămân sub supravegherea spiritului critic atins de alfabetizare și dezvoltat de lectură. Să nu se piardă din vedere că cei ce citesc cărți se uită și la televizor, în vreme ce invers se întâmplă din ce în ce mai rar.

Numeroase anchete sociologice au ajuns la concluzia că televiziunea tinde să slăbească activitatea intelectuală, să micșoreze curiozitatea, să scadă inițiativa. Cu cât este mai mică cultura alfabetică a telespectatorului cu atât este mai mare nocivitatea televiziunii.

Lectura stimulează monologul, meditația, creația. Privirea rămâne umană numai în măsura în care ideile explică ceea ce se vede. Imaginile culturii nu descriu înfățișările naturii, ci transcriu gândurile oamenilor. Omul este făuritor de semnificații din ce în ce mai generale și mai abstracte. Mai mult decât toate celelalte mijloace de receptare a informației, lectura contribuie la transformarea trăirilor în idei, la dezvoltarea capacității de abstractizare și generalizare, la structurarea gândirii în forme logice.

Aurel Jiquidi, *Colectiviste*, Desen în conté (1959).

Am spus că sentimentul estetic al naturii a apărut odată cu perioada modernă, considerind că aceasta ar începe odată cu secolul al XVIII-lea. Dar în mod paradoxal, acest sentiment al naturii se manifestă paralel cu ruptura din ce în ce mai acută a modernului de natură. Antichitatea n-a cunoscut sentimentul de motivație intelectuală a apropiierii de natură și înrădirea firească, hedonistă dar și misterioasă cu elementele naturale. Metamorfoze-le lui Ovidiu sau De rerum natura de Lucrețiu sînt mărturii poetice (irepetabile în viziunile ulterioare proiectate asupra lumii de către succesivele generații umane), unde legătura dintre om și natură merge pînă la identificarea și substituirea fizică a ființei cu elemente vegetale (de pildă, motivul copacilor — oameni care apare și la Dante).

Interesant de observat că apariția în literatură a procesului artistic al descrierii odată cu romantismul, și în special cu romantismul francez, a determinat intrarea în artă a naturii ca aspect al realității exterioare. Descrierile de natură urmează sau preced descrierile din viața socială, aceasta prezentată în cele două ipostaze predilect contrastante, și anume marea aristocrație și declassații: văgăbonzi, briganzi, curtezanе. Dar procedeul descrierilor de natură nu este un argument al sentimentului acestora. De cele mai multe ori avem de-a face cu un artificiu compozițional, cu o conștiență de artă literară fără acoperire pe plan afectiv, imaginativ sau filozofic. Această neacoperire semantică dintre domeniul naturii și procedeele artei literare este sesizată de romanticul nedecarat, dar a cărui profundă adeviziune este determinată de structura sa psihică, și anume de Stendhal. Însăși poziția sa față de natură este semnificativ modernă și mult deosebită de aceea a lui Virgiliu sau Petrarca, de pildă. El este un turist și iată ce observă în notațiile succinte din Memoriile unui turist (1837), în legătură cu admirabilele peisaje din jurul Lyonului: „Dar cum să descrii toate acestea? Ar trebui zece pagini, întrebuintînd acel ton epic și emfatic de care am oroare; iar rezultatul acestei munci n-ar fi probabil decît plictiseala cititorului. Am observat că cele mai frumoase descripții ale doamnei Radcliffe, de fapt, nu descriu nimic; pe cîtă vreme cîntecul unui matelot te face să visezi. Nu pot să fac altceva decît să spun călătorului: cînd treci prin Lyon să mergi încă vreo 20 le leghe ca să vezi aceste imagini sublime“¹⁾. Lui Stendhal îi repugnă tonul epic descriptiv, cultivat de romanul istoric cu tentă exotica, de romanul cu mister ca și de proza

DE LA SENTIMENT LA SENTIMENTALISM

Sentimentul naturii (II)

Adriana MITESCU

¹⁾ Stendhal. *Mémoires d'un touriste*. Vol. 2. Paris, 1932, p. 172.

romantică fantastică, unde accentul compozițional cădea pe montajul regizat al descrierilor de cadru, de decor imaginativ adecvat infiltrării sentimentului de groază. Stilul descriptiv al unei naturi artificiale era la antipodul temperamentului propriu lui Stendhal, iubitor de peisaje frumoase care-i catalizează niște „senzații inebunitoare“ („des sensations jolles“). Această măturare personală de memorial turistic poate fi considerată printr primele exprimări conștiente a sentimentului romantic față de natură ca „stare sufletească“, celebra „l'état d'âme“. Romanticii au adus la nivelul conștiinței, dar și la nivelul lucidității artei literare sentimentul profund al transferului individualității spre natură. Aceasta declanșează stările sufletești de bucurie, de melancolie ale poetului. Dovada că sentimentul de transfer afectiv și spiritual între om și natură este propriu romantismului ne-o oferă meditațiile naturalistului și filozofului Alexander von Humboldt. El străbătuse pământul din Asia până în America, iar din conul de lumină al senectuții se lăsa pătruns de sentimentul naturii libere, interpretând-o prin impresiile și schimbările pe care le produce asupra sensibilității, imaginației, înțelegerii etice și filozofice a omului. „În asemenea sentimente rezidă o putere tainică : ele sînt inviorătoare și pline de mîngiere ; ele fortifică spiritul și împrespățeauă spiritul oboșit, liniștesc adeseori spiritul cînd este dureros răscolit în adîncurile sale sau cînd este tulburat de impulsul sălbatic al patimilor. Ceea ce conțin ele ca seriozitate și solennitate izvorăște din simțămîntul aproape inconștient al unei orînduirii mai înalte și unei legitimități lăuntrice a naturii... 2). Individualizarea stărilor sufletești, specifică modului de viață romantic, este reținută de Humboldt, accentuînd contribuția spirituală și imaginativă a omului care își eliberează virtuțile sufletești latente în contact armonios cu natura : „Fantezia își exercită atunci jocul liber al creațiilor ei asupra celor pe care simțurile noastre nu le pot cuprinde complet ; acțiunea ei ia o altă direcție cu fiecare schimbare a dispoziției spirituale a observatorului. Amăgiți, noi credem că primim de la lumea exterioară ceea ce noi înșine am pus în ea“ 3).

Între o prefață romantică scrisă de un titan al spiritului științific, care dezvăluie această atitudine de expansiune emoțională asupra naturii, această febrilitate a simțurilor care psihologizează și totodată intelectualizează natura atribuindu-i „ceea ce noi înșine am pus în ea“, adică, pro-

pria personalitate sufletească. În mod paradoxal, romanticii își descoperă și sondează eul lăuntric, abisal și misterios, proiectîndu-și sensibilitatea în dimensiunile infinite și variate ale cosmosului. Tocmai de aceea, coordonatele definitorii ale universului poetic romantic — imaginația, visul și mitul — sînt obsesiv condiționate de incorporarea viziunii filozofice asupra naturii. Și invers, metaforele nu se referă decît rareori, sau doar în fragmente restrînse, la realitatea propriuzisă, fizică, geografică, a naturii, mai totdeauna acestea deschizînd arcade labirintice spre tărîmul visului și al simbolului poetic. La marii poeți romantici — Novalis, Hölderlin, Wordsworth, Coleridge, Shelley, Blake, Goethe, Schiller, Heine, Eminescu, Musset, Victor Hugo, Pușkin, Lermontov etc. — expresia conștientă, obiectivă, descriptivă a naturii se substituie imaginației asupra naturii, iar trecerea spre ținuturile imaginației se face treptat, ca o explorare de cunoaștere. Ipostaza poetică presupune înlocuirea conștiinței de sine cu imaginea sensibilă a poeziei care hipnotizează în ochiul ei magic forța mitică a naturii. Acest gest romantic tînde să reconcilieze poezia cu natura, imaginația cu cosmogonia, limba cu simbolurile revelatoare ale universului. Ideea întoarcerii la natură și recuperarea vărilor naivității, ale purității și inocenței, ideea contopirii cu natura, ca și contemplarea acesteia în dinamica unității cosmice, în geneza, evoluția telurică și nemîcetața ei devenire, — toate acestea sînt gesturi, atitudini, viziuni proprii romantismului.

Este caracteristic pentru construcția imaginii romantice faptul că peisajul contemplat nu este unitar static, închis între marginile fixe ale unor dimensiuni imobile. Peisajul romantic este deschis, are hotare labile, fiind într-o perpetuă metamorfoză spre tărîmurile imaginației și visului desfășurat în fecunditatea misterului nocturn. Atunci cînd peisajul real nu este sacrificat peisajului imaginativ și simbolic, păstrîndu-se ambianța și atmosfera unei priveliști alpine sau lacustre (v. Lamartine) expresia poetică insinuează ca la J. J. Rousseau, Young, Hölderlin sau Wordsworth iluzia imenselor spații imaginatice, presimțite, năzuite dincolo de cele oferite percepției sensibile. Cînd nu-și construiește propria natură gigantică, fastuoasă, selenară ca la Eminescu, romanticii e atras magnetic de acel dincolo de orizont, necunoscut și iluzoriu. Această tehnică a imaginii nu e propriu-zis o evadare din natură, din materie, cît mai degrabă o proiectare a dorințelor de deschidere a limitelor, stare similară într-un fel năzuinței lui Blaga de „dez-mărginire“ și eliberare energetică a su-

2) Humboldt, Alexander von. Cosmos. Vol. 1. Buc., „Minerva“, 1970, p. 10.

3) op. cit., p. 11-12.

fletului. Să observăm că tocmai această atitudine gnoseologică și psihologică față de natură, proprie esteticii romantice, a determinat apariția unei anumite tehnici conștiințe a imaginii poetice. Nu întâmplător, așadar, ansamblul de convenții ale poeziei romantice atestă un paralelism între indicele de frecvență tematic al naturii și abundența imaginii, a metaforei. Reproșul pe care Wordsworth i-l făcea lui Pope, că abandonase imaginea în favoarea alegoriei minuită ca o simplă figură retorică și decorativă este simptomatic pentru viziunea poetică romantică și gustul exclusiv al acesteia pentru imaginație și vis, considerat ca un alt domeniu al realității sau, în orice caz, un domeniu al „realului”. Dacă ne gândim de asemenea la poezii romantici dinaintea lui Eminescu, la Grigore Alexandrescu, Ion Heliade Rădulescu, la Baronzii, la Nicolescu, la Vasile Alexandri, ca să nu cităm decît pe cei mai interesați pentru resursele de liricitate a poeziei lor, observăm că impresia de abis și pisc pe care o lasă contemplarea acestor vîrste ale evoluției conceptului de poezie se datorește tocmai drepturilor suverane acordate de Eminescu imaginației. Natura nu mai este descriere clasică, carteziană, rațională a obiectului, în speța peisajul care rămîne static în fața privitorului sau pictorului poet. Natura lui Eminescu este imaginată, încă e dificil să operăm o distincție netă între obiect și imaginație, între percepție și metaforă, între limbajul mimetic sau literal și limbajul poetic expresiv. Diferența între Eminescu și înaintașii, ca și epigonii săi, este, de fapt, diferența dintre sentimentul poetic al naturii și sentimentalismul percepției naturii. Deosebirea aici trebuie căutată în cultivarea de către Eminescu a metaforei poetice și a viziunii onirice dincolo de sugestiile senzoriale, materiale, neconvertite imaginii. Poezii romantici minori sînt în general poezii mimetice utilizînd în poezie cuvîntul cotidian fără încărcătură simbolică nouă dobîndită în relația poetică a versului.

Dar această atitudine de sensibilitate romantică a contopirii între natură și imaginație și substituția percepției prin reverie nu merge pînă la fuziune și înlocuire totală, poetul păstrînd hotarul ambiguității lirice. Conștiința obiectului, percepția reală a naturii nu este sacrificată visului, expresiei artistice, dar se infuzează o înfinită și perpetuă nostalgie a realității abandonată de dragul visului, sau alteori o nostalgie ardentă ca o chemare a imaginației dincolo de hotarul realității. La Eminescu, ca și la alți poezii pe care îi putem numi romantici nu numai pentru viziunea lor estetică, ci și pentru structura lor temperamentală (din

acest punct de vedere, cel mai înrudit cu Eminescu mi se pare a fi Novalis), găsim această ambiguitate nostalgică, această dinamică de umbră și lumină. Din punct de vedere filozofic, prin utilizarea tehnicii romantice a imaginii poetice este pusă chestiunea primordialității ontologice a obiectului sau a imaginației care se dă drept obiect. La marii poezii romantici de autentic suflu vizionar există însă luciditatea mărturisită a celui hotar gnoseologic dintre realitate și poezie, dintre natură și imaginație, dintre corp și suflet. S-ar putea spune, așadar, că natura romanticilor este de aceea pe jumătate materială, terestră, tangibilă și pe jumătate imaginativă, celestă, poetică punîndu-se în contradicție cu ea însăși. Este o natură eminentemente launtrică, reflectată, subiectivă a cărei tipologie a fost definită de J. J. Rousseau în Noua Eloisă. Fără îndoială, primatul ontologic rămîne al obiectului sensibil, dar imaginația poetului funcționează ca o amintire îndepărtată, ea declanșîndu-se pentru Wordsworth de pildă cînd „se stinge lumina simurilor” și cînd gîndirea atinge punctul unde ea devine „proprie să perfecțiune și propria sa recomensă”. La Eminescu, această luciditate a conștiinței care domină imaginația sau care se abandonează ei este rezolvată în două atitudini lirice fundamentale. În majoritatea poeziilor antume izvorul imaginativ este cenzurat de severitatea clasică a versului. Dimpotrivă, în postume, ca și în fragmentele dramatice și cu deosebire în proza fantastică, imaginea este atotputernică, iar hotarul dintre realitate și vis e eludat prin recunoașterea artificului trecerii dintr-un domeniu în altul, din cel real în cel oniric. Natura este de regulă absorbită visului, realitatea ei tutelară, geologică, gigantică, mitologică oferindu-se contemplatorului în vis, ca în Sărmanul Dionis, în Avatarii faramonului Tlă, sau în viziunea erelor telurice civilizatorii din Memento mori. Alteori, convenția literară a intrării în arcele misterioase ale imaginației este rezolvată chiar prin indicarea spațială, de fapt, metaforică a domeniului propice poeziei. Este exemplul poeziei postume, datată 1873, care figurează în ediția Perpeccius cu titlul Dacă treci riul Selenei...

În această poezie încă zgrunțuroasă ca expresie, pe care Eminescu fără îndoială avea să o mai lucreze, se află în germene mărturisită această stare de dualitate, ambiguitate fertilă între vis și natura care devine la rîndul ei vis. Imaginea poetică este construită cu o dinamică interioară specială, în așa fel încît cuvîntul exercită o mișcare de atracție și respingere a obiectului natural. De

altfel, în toată poezia lui Eminescu, cuvintele poetice sau imaginile-cheie cum ar fi marea, pădurea, piriul, teiul, lacul, noaptea, luna nu sînt elemente fizice împrumutate pur și simplu repertoriului naturii, ci capătă o semnificație nouă, unică, dobîndită în calitate de obiecte ale naturii, și ale universului poetic eminescian. Iată cum, acceptînd artificiiul hotarului despărțitor dintre realitate și vis, dintre natură și imaginarea acesteia mai bogată și mai filozofică decît cea reală, Eminescu se dăruiește metaforei care se extinde atotcuprinzătoare asupra universului. Trecerea spre tărîmul visului se lenar este discret sugerată de timpul verbal „se face pare“, urmînd în continuare fără abatere certitudinea prezentului și a descripției „reale“: „Dacă treci riul Selenei se face pare că sara/ Deșintra soarelui lume eternă noapte nu ține./ E-o sară frumoasă — adormită deși este ziua./ Aerul e vioriu, miroasele florilor mîndre/ Adormitor se ridică din oștile florilor mîndre:/ Într-un codru mareț, unde arbor legat e de arbor./ De liane ce spinzură-n aer snopi de flori/ Unde prin vechii copaci și fac albinele stupii sălbatici./ Plini de laguri de miere, ce curge ca auru-n soare/ Cu de ghirlanți uriașe copaci, din a lor rădăcine/ Pină la vîrfii din nori cu lianșe încolăciți-s./ Cari cu snopi de flori i-nconjoară, mărirea le îngroapă./ Dacă prin codrii pătrunzi dai de-o vale frumoasă

și verde/ Pe al căreia deal se întinde o mîndră grădină./ Mari cireși cu boabe negre, cu frunza lor verde./ Cren-gile-ndoaie cu greul dulcilor, negrelor boabe./ Meri cu merele roșii ca fața cea dulce a Aurorei./ Mișcă în vînt frumoasele, mari, odorantele roade./ ... Iar în mijloc de grădină, într-o luncă de verzi portocale/ Naltă-se ca într-un fior învăluit palatul Selenei./ Mare-i cu zeece întrări, la care duc scări înălțate/ Și cerdacuri în aer/ Ținut de argintoase columne .../ ... Iar prin coloane pare că vezi trecînd o minune:/ Luna cu părul ei blond desfăcut, care curge în valuri/ Pe umeri în jos îmflat cu dulce de miroase și cîntec./ Care tremură în veci în aerul fin al serei“.

Ne apare evidentă, așadar deosebirea dintre o descriere de natură din Sburătorul lui I. H. Rădulescu sau din pasteurile lui V. Alecsandri, G. Coșbuc, Șt. O. Iosif și acest univers imaginativ eminescian unde natura percepută în dimensiuni de rodnicie și gigantism alcătuiește un cadru vrăjit și ocrotitor al zeițății selenare, aceeași imagine feminină frecventă la Eminescu, cu umeri goi, cu mantia albastră ce alunecă în falduri, cu mîini albe de ceară. Să reținem că această natură eminesciană, de hedonism paradisiac, nu este cotidian accesibilă ci se află ca și insula lui Euthanasius într-o lume a visului și a simbolului filozofic. Într-un articol următor vom analiza mai amănunțit sentimentul naturii la Eminescu și la poeții români moderni.

(Urmare din p. 461)

MAI ESTE NEVOIE DE CONCLUZII?

Credem că nu. Cele cîteva însemnări prilejuite de vizitarea orașului siderurgistilor sînt tot atîtea concluzii pentru cei care vor trebui, cu mai multă atenție, să sorișine eforturile bibliotecii municipale de asigurare, în condiții mai bune, a lecturii și informării populației. Dacă este nevoie de ceva, este nevoie de măsuri grabnice și eficiente pe două căi principale: îmbunătățirea condițiilor materiale ale Bibliotecii municipale și realizarea unei cooperări cu bibliotecile sindicatelor pentru asigurarea lecturii tuturor locuitorilor hunedoreni. Pentru că, așa cum este cunoscut eroismul în muncă al hunedorenilor, tot atît de reale sînt și dragostea și interesul lor pentru lectură, pentru cartea bună și necesară pe care o caută în fiecare zi în bibliotecă. E o realitate de care noi ne-am convins și care se cere onorată.

Gheorghe Ivancenco. *Electrificarea șantierului barajului de la Bicz. Linogravură* (1959).

Studiul intereselor de lectură în bibliotecile județului Brașov

NOTE PE MARGINEA UNEI CONSFĂTURI

Există în județul Brașov, de mai mulți ani, o preocupare constantă a bibliotecilor publice mari și mijloicii de a-și întemeia serviciile și a le ameliora continuu pe baza studierii cerințelor de lectură și de informare ale colectivităților deservite și a aprecierii realiste a eficienței sociale a lecturii; o preocupare de modelare a cerințelor subiective în sensul cerințelor obiective ale educației comuniste.

Preocupările au dobândit un caracter organizat, științific orientat, datorită sprijinului competent acordat de Laboratorul de sociologie a culturii de masă, ce funcționează pe lângă Comitetul județean de cultură și educație socialistă Brașov, sub conducerea lui D. Mihăilescu.

Nu de mult (la 22 iunie a.c.), conducătorii bibliotecilor brașovene, altele persoane antrenate în acțiunea de cercetare sociologică a lecturii publice, s-au întâlnit la Făgăraș, într-o rodnică ședință de lucru. În program: discutarea rezultatelor unor sondaje, cercetări, analize documentare, studii de psihopedagogie și sociologie a lecturii; evaluarea eficienței măsurilor adoptate în urma acestor cercetări, găsirea unor posibilități de valorificare maximă a studiilor (generalizarea celor mai bune metode, publicarea rezultatelor*) etc.).

Discuțiile s-au concentrat în jurul unor referate pe aceste teme, prezentate de Silvia Popa (Biblioteca municipală din Brașov), Alexandru Cazacu (Biblioteca orașenească din Făgăraș), Melania Pitea (Biblioteca orașenească din Zărnești).

Pline de interes s-au vădit problemele suscitade de lectura tineretului, în special a celui activ, de raportul timp liber-lectură, de mutarea accentului, în sfera

intereselor de lectură și de informare ale populației active, de la domeniile de cultură generală și de loisir, spre domeniile social-politice și științifico-tehnice, în strînsă legătură cu imperativele sociale de continuă perfecționare profesională, de participare conștientă la procesul construcției socialiste. O asemenea evoluție a intereselor de lectură și de informare, reflectată în solicitările de carte adresate bibliotecilor, nu le-a găsit însă pe acestea pregătite. În virtutea unei concepții mai vechi, ce mai dăinuie pe alocuri și azi, cu repercusiuni asupra profilării colecțiilor, rostul bibliotecilor publice (în special al celor mici și mijlocii) ar fi de a răspunde unor cerințe „generale” de informare ale unui public de nivel mediu de la a asigura „carte pentru toți”. Astfel, la ora actuală, ele nu au capacitatea de a satisface niște cereri specializate (știință, tehnică) de nivel mediu și superior. Acolo unde există asemenea lucrări, numărul lor nu depășește 1—2 exemplare, iar acestea, intens solicitate, nu pot fi consultate decît în sala de lectură, în condițiile în care actuala legislație privind recuperările de publicații nu oferă instrumente care să garanteze securitatea colecțiilor, care să ferească biblioteca de a se transforma într-o „librărie” pentru cărțile epuizate în comerț.

Prin măsurile de strictă necesitate ce se impun în urma unor asemenea constatări, parte deja aplicate într-una sau alta din bibliotecile amintite, menționăm: o mai strînsă legătură cu școlile, organizațiile de tineret, alte organisme antrenate în procesul formativ al tineretului, în scopul creării unor deprinderi temeinice și durabile de lectură și de informare; modificarea opțiunii în dotarea bibliotecilor publice, mai ales în ceea ce privește structura colecțiilor destinate împrumutului la domiciliu; perfecționarea rețelelor de filiale și dotarea lor corespunzătoare; îmbunătățirea sistemului de informare și a metodelor de avizare a publicului în această direcție, educarea beneficiarilor pentru folosirea diferitelor instrumente de informare; integrarea mai deplină în sistemul local, județean și național de bibliotecă, în scopul măririi capacității de a satisface tot mai pretențioasele solicitări ale publicului deservit.

Evidențiind preocupările temeinice ale bibliotecarilor brașoveni de a-și cunoaște publicul și de a-și organiza activitatea în funcție de cerințele lui reale, determinate de însăși construcția societății socialiste, consfătuirea de la Făgăraș a adus de fapt în discuție o seamă de probleme care depășesc prin importanță și actualitate interesul strict local, avînd o valabilitate mult mai generală.

*) Dintre studiile efectuate pînă acum, „Revista bibliotecilor” a publicat: *Lectura tineretului în lumina statisticilor Bibliotecii municipale din Brașov*, de Silvia Popa (în nr. 7/1971, p. 406—408); *Lectura tinerilor din Zărnești*, de Melania Pitea și Ioan Popa (în nr. 8/1972, p. 462—465); *Interesele de lectură ale adulților. Anchetă întreprinsă de Biblioteca orașenească din Făgăraș*, de Alexandru Cazacu (în nr. 2/1973, p. 79—89).

Secția muzicală a Bibliotecii municipale din Buzău

Nicolae HAVRILIU

Conceptută ca instrument necesar integrării publicului în sfera informării și cultivării gustului pentru arta sunetului, secția muzicală a Bibliotecii municipale din Buzău își evidențiază prezența sub două aspecte: unul de ordin subiectiv și altul obiectiv. De ordin subiectiv, pentru că inexistența în municipiu a unei filarmonici este suplinită de audițiile organizate de bibliotecă, în cadrul unui ciclu conceput în maniera „ghidului” de inițiere muzicală. Nu întâmplător aceste audiții au loc în fiecare vineri. Amatorii de muzică cultă trăiesc emoția muzicii în sala „Odeon”, amenajată special pentru audițiile colective de discuri. Sincronismul cu viața de concert a centrelor cu tradiție se realizează prin audierea simultană, bineînțeles de pe disc, a programelor înscrise pe afișele filarmonicilor din București, Iași ori Cluj.

Sub aspect obiectiv, audițiile muzicale întregesc procesul informațional și educațional al publicului cititor, în spiritul atribuțiilor specifice unei biblioteci moderne.

Paralel cu educația muzicală pură, se realizează, în cadrul programului de manifestări ale secției, și o încercare de abordare simultană a muzicii și literaturii. Discul, care apare în imediata vecinătate a cărții, stimulează circulația acesteia, obligând uneori cititorul la o nouă lectură, infidelă fabulației dar atentă la transformarea încărcăturii emoționale a cuvîntului în muzică. Astfel, audiția muzicală „Geneza operii *Oedip* de G. Enescu” a comentat existența unei legături organice între poezia lui Sofocle și melosul enescian. Cu alt prilej, criticul muzical Costin Cazaban, în contextul audiției „Creația românească de operă”, a urmărit corespondențele muzicale ale comicului din *O noapte furtunoasă* de I. L. Caragiale în opera lui Paul Constantinescu cu același nume. Tot astfel, lectura anumitor cărți deschide perspectiva unei mai lesnicioase receptări a mesajului muzical. Paralela

carte-disc, excluzind condiția de „ce-nușăreasă” a discului, pune astfel bazele unei cooperări între două forțe egale, care adaugă o nouă dimensiune procesului educațional desfășurat de bibliotecă.

Inițiată la 21 mai 1971, cu audiția inaugurală a operii *Orfeo ed Euridice* de Gluck, secția muzicală debuta temerar în viața culturală a Buzăului. Acțiunea în sine avea sarcina să avizeze amatorii de muzică că în orașul nostru s-a creat un loc unde se poate asculta muzică cultă. Azi, secția muzicală numără în colecția sa peste 1000 de discuri cu muzică pentru scenă, instrumentală și vocală, cîntece patriotice și de masă, muzică pentru studiu, literatură și lingvistică.

Pentru informarea publicului meloman s-au organizat două cataloage muzicale, unul sistematic și altul alfabetic; cel din urmă, în scurt timp, va vedea lumina tiparului. Informarea curentă asupra noilor achiziții este asigurată pe baza buletinului *Cărți noi*, editat de Biblioteca municipală, în care a fost inserată o rubrică „Noi discuri achiziționate”. Notăm că, la cerere, acest buletin se difuzează și la domiciliu.

Grupate în ciclurile „Genuri muzicale. Seria: opereta”, „Verdi — un maestru al operii”, „Mari interpreți: Seria vioară”, audițiile de la sediu sînt frecventate de un public variat, din toate categoriile socio-profesionale. Sala, numărînd peste 50 de locuri, este suficient de încăpătoare.

Pentru întregirea procesului educațional, lunar se organizează audiții-lectie în diferite medii din municipiu: fabrici, școli, spitale etc., aspect deosebit de important pentru asigurarea elementului de continuitate. Intrîndu-se în contact cu același public, pe parcursul a două — trei asemenea audiții-lectie, se obține cu mai multe șanse efectul scontat în modelarea gustului pentru muzica cultă. Acest ciclu, intitulat „Arta de a înțelege muzica”, s-a bucurat și de concursul unor specialiști de prestigiu din Capitală. L-am menționa astfel pe muzicologul Radu Stan, prezent în mijlocul muncitorilor de la Uzina mecanică-Buzău, căroră le-a vorbit despre evoluția muzicii (urmărind-o în toate formele de exprimare și schițînd criteriile de percepere a sunetului cult), sau în rîndul personalului sanitar de la policlinica municipiului, în fața cărora a întreprins o incursiune în „Succesele muzicii simfonice românești”, comentînd specificul simfonismului românesc de azi, reprezentat prin Anatol Vieru, Aurel Stroe, Tiberiu Olah, Ștefan Niculescu etc.

Audițiile noastre de la sediu sînt interesate să popularizeze, pe lîngă muzica clasică, și producțiile recente ale muzicii simfonice românești, experiențele și

inovațiile. O pildă, interesantă în acest sens este audiția-dezbateri „Relația muzică — public. Creație și comunicare”, organizată cu participarea compozitorului Iancu Dumitrescu, talent reprezentativ al generației tinere care, alături de Lucian Mețianu, Octavian Nemescu, Mihai Moldovan, conferă creației simfonice românești noi trăsături. A fost ascultată în primă audiție „Echo” — piesă pentru instrumente de percucie cu două voci. Expunind fazele creației, compozitorul a dezvăluit domeniul comun de inspirație al generației sale: tezaurul muzical folcloric românesc. Desfășurată în fața elevilor de la Liceul pedagogic „Spiru Haret”, pe parcursul a trei ore, audiția-dezbateri s-a transformat într-o adevărată „bătălie Hernani” în muzică, prilej de a adăuga memoriei culturale a Buzăului o dată importantă.

Agitația vizuală este factorul auxiliar și în același timp un element constitutiv al acestor programe. În afara afișelor — program tip care însoțesc toate audițiile, se tipăresc și afișe speciale, anunțând tema și realizatorii fiecărei audiții în parte, precum și invitații individuale, cu recomandări discografice.

La reușita unor astfel de acțiuni contribuie din plin colaborarea cu Liceul de muzică și Universitatea populară din municipiu.

În afara ciclurilor programate se organizează și audiții colective la cerere.

Pentru audițiile individuale cei interesați au la dispoziție în cadrul secției un număr de opt căști.

Discurile care fac obiectul audițiilor, ca și orice alte discuri existente în dublet în colecțiile secției muzicale, pot fi împrumutate la domiciliu de cei interesați, după un regim similar cu cel al împrumutului de cărți. Supuse împrumutului sînt și partiturile muzicale și literatura de specialitate.

Împrumutul de discuri este o practică relativ nouă în activitatea noastră, numărul beneficiarilor nefiind mai mare de 50, iar cel al discurilor împrumutate de aproximativ 400. În afara persoanelor particulare, printre care se numără deopotrivă muncitori și intelectuali, fac apel la colecțiile noastre, pentru acțiunile pe care le organizează pe cont propriu, și o seamă de instituții: Casa corpului didactic, Cabinetul municipal de partid, Consiliul județean al sindicatelor, școli din municipiu și județ, cămine culturale și biblioteci.

Bucurîndu-se de un binemeritat prestigiu în rîndul publicului meloman buzoian, extinzîndu-și în permanență sfera de acțiune, secția muzicală a Bibliotecii municipale din Buzău contribuie prin colecțiile sale și acțiunile de educație muzicală organizate la realizarea programului complex de educare multilaterală a locuitorilor din municipiul nostru.

Gheorghe Naum, Descărcarea poștei
lui Linograyură (1958)

CRONICA

Cartea și educația comunistă a tinerei generații

SESIUNE DE COMUNICĂRI
ȘI REFERATE LA PLOIEȘTI

În ziua de 25 iunie a.c. s-au desfășurat la Ploiești lucrările Sesiunii de comunicări și referate inițiate de Asociația bibliotecilor din Republica Socialistă România și de Biblioteca municipală „N. Iorga” din Ploiești, cu tema: „Cartea și educația comunistă a tinerei generații”. Sesiunea a făcut parte dintr-o serie de manifestări pentru propaganda cărții și a lecturii organizate de Comitetul județean de cultură și educație socialistă Prahova în colaborare cu Centrul cărții, cu ocazia inaugurării expoziției „Oamenilor — cărțile oamenilor” deschisă la Casa de cultură a sindicatelor din Ploiești în perioada 22 iunie — 1 iulie a.c.

La sesiune au participat activiștii U.T.C., activiști culturali, cadre didactice, sociologi, bibliotecari din bibliotecile publice, școlare universitare, ale sindicatelor, militare din județul Prahova și din țară.

Cuvântul de deschidere a sesiunii a fost rostit de vicepreședintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă Prahova, Alexandru Bădulescu.

În partea generală a lucrărilor au fost prezentate referatele: Educația comunistă a tinerei generații — datorie de înaltă răspundere a încreții noastre societăți (Gh. Maxim, directorul Bibliotecii municipale „N. Iorga” din Ploiești); Biblioteca școlară, instituție de educație (Mihai Petrescu, inspector în Serviciul bibliotecii din Ministerul Educației și Învățământului); Interesul pentru lectură al copiilor și adolescenților. Rezultatele unei investigații socio-pedagogice (Dumitru Bazac, cercetător științific la Centrul de cercetări sociologice pentru problemele tineretului); Rolul lecturii în afirmarea valențelor creatoare ale tineretului (Nicolae Stanciu, conducătorul Cenacului literar al tineretului ploieștean „Inimă tinere”).

În secțiunea I. Lectura copiilor, au fost prezentate referatele: Tendințe noi în activitatea bibliotecară adresată copiilor (Antoaneta Corvătescu, redactor la Revista bibliotecilor); Completarea colecțiilor de publicații într-o bibliotecă publică pentru copii (Doina Puiu, Biblioteca municipală „N. Iorga” din Ploiești); Interesele de lectură ale copiilor (Ileana Iordache, Biblioteca municipală din Brașov); Orientarea lecturii copiilor (Maria Băciou, Biblioteca municipală din Tirgoviște); Clubul literar „Mihail Sadoveanu” — rodul unei eficiente colaborări între Biblioteca municipală „Gh. Asachi” și Consiliul municipal al organizației pionierilor (Ana Popovici, Biblioteca municipală „Gh. Asachi” din Iași); Acțiuni dedicate

citorilor-copii într-o bibliotecă de liceu (Florica Diaconescu, biblioteca Liceului din Slănic). În secțiunea a II-a. Lectura tinerilor, au fost prezentate referatele: Participarea bibliotecii universitare la procesul instructiv-educativ al tineretului studențesc ploieștean (referent: Gabriel Stoian, directorul Bibliotecii Institutului de petrol din Ploiești. Bibliotecile pentru tineretul școlar și formarea deprinderilor de muncă intelectuală (Ana Grama, biblioteca Casei corpului didactic a județului Prahova); Locul și importanța lecturii în formarea viitorilor educatori (Gh. Ionescu, biblioteca Liceului pedagogic din Ploiești); Modalități de atragere și îndrumare a lecturii elevilor (Paula Petrescu, biblioteca Liceului „I. L. Caragiale” din Ploiești); Specificul muncii cu cartea în procesul de educare a elevilor din liceele agricole (prof. Liviu Gizdă, Liceul agricol din Valea Călugărească); Considerații asupra lecturii tineretului brașovean (Silvia Popa, Biblioteca municipală din Brașov); Interesul pentru lectură și informare al tineretului. Concluzii ale unei cercetări sociologice (Const. Popovici, Biblioteca municipală „N. Iorga” din Ploiești). Cuvântul de închidere al sesiunii a fost rostit de Ștefan Gruia, redactor-șef al Revistei bibliotecilor, secretar al Asociației bibliotecarilor din Republica Socialistă România.

Prin largă participare a tuturor categoriilor de factori care se preocupă de fenomenul lecturii la vârsta copilăriei și adolescenței, prin valoroasele căutări pe care lucrările audiate le-au comunicat, sesiunea de la Ploiești poate fi considerată ca un bilanț pozitiv al eforturilor depuse în țara noastră pentru promovarea lecturii ca factor de educație comunistă a tinerei generații.

Organizarea impecabilă a sesiunii aparține Comitetului județean de cultură și educație socialistă Prahova, care a subliniat și în acest fel deosebita însemnătate pe care o acordă activității bibliotecare.

A. C.

O INIȚIATIVĂ VALOROASĂ

Biblioteca centrală universitară din București

Cînd literatura și arta traversează granițele și intră în universalitate, purtînd, în forme specifice și originale, mesajul spiritualității unui popor, nu se îmbogățește numai literatura și arta universală cu o tonalitate nouă, cu o culoare aparte, ci se adîncește și se nuanțează însăși conștiința de sine a poporului creator. De aceea, înregistrarea ecourilor internaționale, cunoașterea ariei de circulație a celor mai importante realizări ale creației românești este o acțiune de îndreptățită mîndrie și profund stimulativă, constituie o datorie de onoare a instituțiilor culturale reprezentative. Despre receptarea operei unuia sau altuia din clasicii noștri în diferite țări s-au scris, e adevărat, numeroase articole, dar nicio dată nu s-au editat cercetări bibliografice complete și, mai ales, nu s-au adunat într-un corpus complet operele marilor creatori români apărute pe meridianele lumii. Poate de aceea recenta acțiune organizată de Biblioteca centrală universitară din București, în scopul ogîndirii largi a ecoului internațional pe care l-au avut și îl au creațiile a trei mari scriitori români — Eminescu, Creangă și Rebreanu —, reprezintă o manifestare nu numai inedită ci și plină de semnificații pentru destinul contemporan al clasicității noastre literare. Expoziția, intitulată

„Opera lui Mihai Eminescu, Ion Creangă și Liviu Rebreanu pe meridianele lumii”, a imbinat într-o prezentare reușită volume de traduceri, apărute în țări vecine sau foarte îndepărtate, în limbi de largă circulație sau cu o arie restrinsă, facsimile și fotografiile conținând pentru specialiști ca și pentru publicul larg dimensiunea reală a interesului pe care l-a stîrnit peste hotare operele celor trei autori. Bazată pe expunerea exemplarelor existente în colecțiile marilor biblioteci universitare bucureștene și în alte colecții românești, expoziția s-a încheiat în același timp în toată bogăția ei prin contribuția multor biblioteci din străinătate care au răspuns cu bunăvoință și promptitudine apelului de împrumut, trimițînd numeroase volume din colecțiile proprii. Astfel, pe panouri și în vitrine se întîlnesc exemplare purtînd ștampila unor biblioteci din India și Statele Unite ale Americii, din Uniunea Sovietică și Indonezia, din Japonia și Albania, din Franța și Italia, pentru a aminti doar cîteva țări din care s-au primit cărți și facsimile. Odată cu expoziția a fost pregătită și editată o amplă cercetare bibliografică, prefăcută de profesorul universitar Alexandru Piru, în care sînt inserate în ordine cronologică și cu descrieri complete toate traducerile în volume separate și antologii apărute vreodată în străinătate din operele celor trei scriitori. În caietul de impresii al expoziției, numeroși vizitatori de toate vîrstele și profesiile și-au exprimat satisfacția și mîndria de a constata ecoul universal al marilor împliniri ale geniului românesc. Între aceste însemnări poate fi remarcată și cea scrisă de Fany Rebreanu, văduva scriitorului care a creat romanțele Ion, Răscoală ori Pădurea spinuzăților.

Inițiativa Bibliotecii centrale universitare din București se cuvine, fără îndoială, continuată. Alte nume ilustre ale literaturii române, a căror creație a trecut de mult granițele țării, pot da conținut unor manifestări asemănătoare care să illustreze prestigioasa afirmație universală a gîndirii și creației românești de ieri și azi.

man, șefă de serviciu la Biblioteca centrală pedagogică din București; 15. Elena F. Firan, bibliotecară la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Craiova; 16. Angela I. Galea, bibliotecară la Liceul „Ion Slavici” din Arad; 17. Irina I. Giurău, bibliotecară la Liceul nr. 4 din Oradea; 18. Silvia A. Grigorescu, bibliotecară la Liceul nr. 1 din Caracal, județul Olt; 19. Iona G. Kovacs, bibliotecară la Liceul pedagogic din Odorhei, județul Harghita; 20. Vasile St. Lipănescu, bibliotecară la Liceul „I. L. Caragiale” din Ploiești; 21. Floarea T. Nae, bibliotecară la Liceul „Mihai Viteazul” din București; 22. Editha Ioianda I. Nagy, bibliotecară la Liceul nr. 2 din Sfîntu-Gheorghe, județul Covasna; 23. Tița N. Neamtu, bibliotecară la Școala generală nr. 8 din Birlad, județul Vaslui; 24. Lucreția I. Oniga, bibliotecară la Liceul din Vatra-Dornei, județul Suceava; 25. Virginia Gh. Pălăniță, bibliotecară la Școala generală nr. 8 din Tirgu-Jiu, județul Gorj; 26. Paulina M. Petrescu, bibliotecară la Liceul „I. L. Caragiale” din Ploiești; 27. Ana I. Popescu, bibliotecară la Școala generală nr. 15 din Buzău; 28. Olimpia D. Popescu, bibliotecară la Liceul din Fierbinți, județul Ilfov; 29. Erika O. Reschner, bibliotecară la Liceul „Liviu Rebreanu” din Bistrița, județul Bistrița-Năsăud; 30. Maria C. Sirbu, bibliotecară la Liceul pedagogic din Craiova; 31. Bianca C. State, bibliotecară la Școala generală nr. 10 din Focșani, județul Vrancea; 32. Marcela Stăfănescu, bibliotecară la Grupul școlar petrol din Tirgoviște, județul Dimbovița; 33. Tașca M. Terineanu, bibliotecară la Liceul de muzică și arte plastice din Botoșani; 34. Dana C. Vanetea, bibliotecară la Liceul agricol din Șimleu-Silvaniei, județul Sălaj; 35. Ioana S. Vlaicu, învățătoare, bibliotecară la Școala generală nr. 1 din Dărmănești, județul Bacău; 36. Aglaia G. Vornicu, bibliotecară la Liceul „Petru Rareș” din Piatra-Neamț; 37. Róswitha A. Winkler, bibliotecară la Grupul școlar „Steagul Roșu” din Brașov; 38. Victoria V. Zaporojan, bibliotecară la Liceul „B. P. Hașdeu” din Buzău; 39. Maria I. Zdrenghea, bibliotecară la Grupul școlar M.I.U. din Cluj.

BIBLIOTECARI DECORAȚI

Cu prilejul zilei de 30 iunie, Ziua învățătorului, pentru activitatea meritorie în domeniul instruirii și educării elevilor și studenților și a contribuției aduse la dezvoltarea învățămîntului și culturii din țara noastră, prin Decret al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România a fost conferită Medalia Meritului Cultural, clasa I următorilor bibliotecari: 1. Maria I. Alexandrescu, bibliotecară la Liceul pedagogic din Sibiu; 2. Elena V. Antal, bibliotecară la Liceul „M. Eminescu” din Satu-Mare; 3. Lidia V. Axinte, bibliotecară la Liceul din Vatra-Dornei, județul Suceava; 4. Georgeta C. Bacalu, bibliotecară la Liceul „Ady-Sincai” din Cluj; 5. Irina I. Belfenjery, bibliotecară la Liceul nr. 4 din Oradea; 6. Constantina L. Belu, bibliotecară la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Craiova; 7. Suzana L. Bodnar, bibliotecară la Liceul „Dragoș Vodă” din Sighetu-Marmăției, județul Maramureș; 8. Margareta Buruianu, bibliotecară la Grupul școlar petrol din Medias, județul Sibiu; 9. Galina N. Cobian, bibliotecară la Liceul „Unirea” din Turnu-Măgurele, județul Teleorman; 10. Cornelia C. Crăsuț, bibliotecară la Liceul din Siret, județul Suceava; 11. Elisabeta Gh. Dobrin, bibliotecară la Liceul „B. P. Hașdeu” din Buzău; 12. Ioana Gh. Duțu, bibliotecară la Grupul școlar „Steagul Roșu” din Brașov; 13. Prișca S. Elekesz, bibliotecară la Liceul nr. 2 din Sfîntu-Gheorghe, județul Covasna; 14. Constanța I. Fich-

Din activitatea SOCIETĂȚII ROMÂNE DE BIBLIOFILIE

Comitetul de conducere al Societății române de bibliofilie s-a întrunit în ziua de 22 iunie 1973 într-o ședință de lucru pentru a discuta activitatea desfășurată de la înființarea ei și pînă acum (decembrie 1972—iunie 1973), unele măsuri organizatorice, mandatul delegației Societății la Congresul internațional de bibliofilie care se va ține anul acesta în Polonia și proiectul de plan editorial pe anul 1973.

La ședință a participat prof. dr. docent Dan Simonescu, membru de onoare al societății. La capitolul măsuri organizatorice s-au făcut propuneri pentru completarea Comitetului de conducere cu un vicepreședinte, opt membri și trei secretari tehnici, propuneri care au fost acceptate prin votul unanimității celor prezenți. Ion Gavrilă, președintele Societății, a făcut apoi o scurtă dare de seamă asupra activității desfășurate din decembrie 1972 pînă azi. Printre realizările mai de seamă se numără expozițiile: Opera tovarășului Nicolae Ceaușescu în lume (10 000 de vizitatori la Tirgoviște), urmată de un simpozion cu aceeași temă ținut în ianuarie 1973, tot la Tirgoviște; Trei veacuri de poezie românească; Emil Chendea—grafică de carte; Documente din Colecția N. Costa-Foru; în sfîrșit o expoziție dedicată lui Dosoftei. So-

cetatea a mai participat la Salonul național al cărții (București, februarie 1973) unde a acordat premiul volumului bibliofil Miorița apărut în editura „Albatros”, și a inițiat diverse manifestări la saloanele cărții organizate la Piatra-Neamț și Bacău.

Din lucrările editate de Societate a apărut: Atanase Lupu, *Relațiile bibliotecii cu publicul*, Buc., „Litera”, 1973 și se află sub tipar mai multe titluri din colecțiile instituite sub egida ei, precum și volumul care, sub titlul *Tirgoviște, cetate a culturii românești* cuprinde comunicările ținute la sesiunea de constituire. Din planurile de activitate pe lunile următoare se desprind expozițiile: Dan Băjenaru — pictură; H. Weiss — grafică și ex libris; N. Vasilescu-Capsali — bibliofilie; Cartea poștală ilustrată din România. Se pregătește, în colaborare cu B.C.U. București, Primul salon național al cărții de informare (22—30 octombrie 1973), apoi, în colaborare cu Muzeul județean de istorie Dimbovița, un Salon național al publicațiilor muzeale (la Tirgoviște); împreună cu Comitetul județean Neamț al P.C.R., un Salon național al publicațiilor de documentare și propagandă editate de comitetele județene de partid (noiembrie 1973, la Piatra-Neamț); împreună cu Întreprinderea poligrafică Brașov, un Salon național de artă poligrafică; apoi Salonul cărții pentru copii și tineret (decembrie 1973, la Ploiești) etc.

În continuare, dr. med. Emil I. Bologa, vicepreședinte al Societății, a dat citire mandatului delegației Societății la Congresul internațional de bibliofilie din Polonia. S-au purtat discuții asupra sarcinilor delegației, a comunicărilor ce se vor ține la Congres.

Dr. Corneliu Dima-Drăgan, secretar general al Societății, a expus propunerile făcute în vederea proiectului de plan editorial al Societății pe anul 1974. Se prevăd, printre altele, cinci lucrări omagiale închinată împlinirii a treizeci de ani de la înscuțarea națională antifascistă armată, editarea unui număr de titluri din colecțiile de Probleme pe tematici diferite; cataloage, albume, monografii, culegeri de articole din dome-

nile legate de profilul Societății. Lista lucrărilor propuse urmează să fie studiată de membrii Comitetului de conducere care vor face observații în scris.

În încheiere s-a apreciat că activitatea desfășurată de societate în cele șase luni de existență a fost rodnică și variată, realizările ei concrete bucurându-se de interes în întreaga țară.

Livia BACĂRU

O NOUĂ PROMOȚIE DE BIBLIOTECARI

În zilele de 20—24 iunie a.c., a avut loc sesiunea examenului de absolvire a școlii postliceale de biblioteconomie, cursuri de zi și cursuri fără frecvență.

În urma probelor practice susținute la catalogarea și clasificarea publicațiilor și a examenului scris și oral — Biblioteconomie și Psihopedagogia lecturii —, comisia de la cursurile de zi, având ca președinte pe directoroarea Bibliotecii Centrale de Stat, Angela Popescu-Brădiceni, a declarat ca reușiți la examen pe toți absolvenții celor două clase, evidențiind pentru rezultatul final obținut pe elevii Petru Cristina (nota 10), Fedarciuc Octavian (9,66), Dumitrache Marcela și Petrescu Ana (9,50).

La cea de-a doua comisie, prezidată de Adolf Uszkar, directorul coordonator al Grupului școlar poligrafic „Dimitrie Marinescu”, în cadrul căruia funcționează școala, au dat examen de absolvire 55 de bibliotecari, în marea lor majoritate bibliotecari comunali, această serie reprezentând prima promoție a cursurilor fără frecvență.

Pentru rezultatele deosebite obținute la examenul de absolvire, încoronare a activității susținute de pregătire din cursul celor doi ani, se pot cita tovarășii: Cheșa Vasile (Maramureș), Bejenaru Didina (Vaslui), Blendea Florența (Gorj) și Hartman Erika (Timișoara).

Corneliu Baba, *Paisaj industrial*.
Acuarela (1959)

Organizarea sistemului de cataloage în bibliotecile municipale (I)

Elena SABADAC

Serviciul metodic din
Biblioteca Centrală de
Stat

Organisme sociale active, bibliotecile municipale se dezvoltă în prezent ca biblioteci științifice cu caracter enciclopedic, integrându-se eficient în activitatea orașelor noastre socialiste, activitate caracterizată prin creșterea nivelului de industrializare, o organizare superioară în toate sectoarele economiei, dezvoltarea învățământului, înflorirea vieții științifice și cultural-artistică, răspândirea fără precedent a mijloacelor de comunicare în masă.

Integrarea bibliotecilor în coordonatele procesului de înnoire a vieții urbane implică eforturi continue de adaptare și modernizare, de lărgire și ridicare a calității serviciilor oferite de acestea în vederea ridicării nivelului ideologic-politic al populației, pentru sprijinirea educației permanente, pentru răspândirea informației.

Perfecționarea instrumentelor de dezvoltare a colecțiilor bibliotecii se încadrează în eforturile pentru întărirea eficienței acțiunii bibliotecare. Studiarea sistemului de cataloage în bibliotecile municipale, în vederea prezentării unor aspecte din munca de organizare și pentru formularea — pe această bază — a unor indicații de ameliorare, ni s-a părut, din această cauză, oportună.

Au fost examinate, în acest scop, sistemele de cataloage existente în bibliotecile municipale din Arad, Constanța, Galați, Ploiești și Timișoara.

PROFILUL SERVICIULUI *) DE PRELUCRARE A COLECȚIILOR

Bine conturate ca organizare concretă, serviciile care se ocupă cu prelucrarea colecțiilor din bibliotecile municipale cercetate au reușit, de-a lungul timpului, să polarizeze — sub îndrumarea directă a unui șef de serviciu — colective constante, competente, în cadrul cărora s-a conturat chiar o specializare pe anumite operații.

Numărul de salariați care compun serviciul diferă de la o bibliotecă la alta (între 3 la Arad și 6 la Galați), în funcție de ritmul de creștere a colecțiilor și de sarcinile ce revin serviciului. În ciuda lipsei de mijloace mecanizate de multiplicare, colectivele de prelucrare a colecțiilor depun eforturi pentru a acoperi în mod satisfăcător și la zi sarcinile ce le revin.

Lucrătorii care se ocupă cu prelucrarea și organizarea colecțiilor — în marea majoritate cu studii medii — au o vechime destul de mare în munca de bibliotecă (peste 10 ani), mulți dintre ei numărându-se printre elementele de bază ale bibliotecii. În ceea ce privește pregătirea de specialitate, 4 bibliotecari sînt absolvenți ai învățământului bibliotecar economic, iar ceilalți au urmat diverse cursuri de perfecționare. Specializarea pe anumite operații le-a înlesnit cunoașterea aprofundată a problemelor specifice muncii lor.

Datorită lipsei reglementărilor privind organizarea și funcționarea bibliotecilor municipale, s-a ajuns la interpretări diferite, atât în ceea ce privește funcțiile și sarcinile serviciului, cât și în ceea ce privește denumirea lui: la *Constanța* — serviciul de organizare a colecțiilor efectuează evidența, prelucrarea publicațiilor și organizarea cataloagelor (completarea intră în sarcinile Serviciului bibliografic); la *Galați* — serviciul de organizare a colecțiilor efectuează completarea, evidența, prelucrarea, organizarea și conservarea colecțiilor, ca și organizarea cataloagelor (în componența serviciului intră deci și depozitării); la *Ploiești* — serviciul de completare și prelucrare a colecțiilor efectuează, pe lângă operațiile indicate în denumire, și organizarea cataloagelor; la *Timișoara* — serviciul de completare și organizare a colecțiilor efectuează și organizarea catalogului alfabetic de serviciu (organizarea cataloagelor pentru public intră în sarcina custozilor); Biblioteca municipală din Arad — bibliotecă de gradul II —, deși nu are conturate servicii în schemă, operațiile de completare

*) În tot cuprinsul studiului, numim *serviciu* forma organizatorică adoptată de un colectiv care se ocupă cu anumite probleme bine definite, în cadrul schemei generale a bibliotecii.

și prelucrare a colecțiilor sînt efectuate în practică permanent de aceiași salariați.

Viitoare reglementări ar trebui să precizeze dacă îngemănarea completă-prelucrare este propice și dacă organizarea și conservarea fondurilor intră în profilul serviciului.

În ceea ce privește organizarea catalogelor, credem că este mai eficient ca o singură persoană — un bibliotecar din serviciul de prelucrare — să se ocupe de alcătuirea tuturor catalogelor generale.

Acolo unde este posibil, se recomandă ca lucrătorul care intercalează fișele în cataloage să alterneze această muncă cu cea de clasificare și catalogare a publicațiilor, pentru a se asigura o unitate perfectă între operațiile de clasificare și descriere, pe de o parte, și rezultatul lor, concretizat în cataloage, pe de altă parte. În virtutea aceleiași rațiuni, considerăm ca ineficientă soluția aplicată în unele biblioteci, de încredințare a organizării catalogelor generale custozilor din sălile de lectură.

SISTEMUL DE CATALOAGE AL BIBLIOTECILOR MUNICIPALE

Cataloagele de bază din bibliotecile municipale sînt: catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri de anonime și catalogul sistematic, constituit pe baza clasificării zecimale.

Pe lângă cataloagele de bază, bibliotecile municipale organizează o serie întreagă de alte cataloage, foarte variate ca mod de organizare a materialului, create în scopul de a răspunde unor interese de informare specifice anumitor categorii de cititori. Ca formă de prezentare, aceste cataloage sînt fie sub formă de fișe, fie sub formă de volume tipărite sau multi-grafiate (lunare, trimestriale, bianuale, anuale), fie sub formă de liste de creștere a colecțiilor.

Numărul acestor cataloage speciale diferă de la o bibliotecă la alta, în funcție de mărimea colecțiilor, de numărul cititorilor, de diversitatea cererilor de informare, de forțele de muncă existente în sector, de tradiție etc. Unele biblioteci sînt chiar tentate să înmulțească aceste instrumente de informare, din dorința de a avea toate tipurile de cataloage existente, fără a-și pune întrebarea dacă dispun de forțele necesare pentru a le completa la zi sau dacă cererile de informare ale cititorilor justifică prestarea unui volum atât de mare de muncă. Se manifestă, de asemenea, tendința de a umfla catalogul sistematic cu fișe inutile, prin atribuirea unui număr mare de in-dici de clasificare unor publicații. „Dacă bibliotecarul se lasă antrenat de plăcere de a epuiza toate posibilitățile de

informare — spune Lasso de la Vega, directorul Bibliotecii Universității din Madrid — va ajunge, multiplicînd fișe, să transforme biblioteca în «fișotecă»¹⁾.

Cele mai frecvente tipuri de cataloage speciale sau parțiale întîlnite în aceste biblioteci sînt:

— cataloage alfabetice și sistematice pentru secția de împrumut (la Constanța, Galați, Timișoara);

— catalog alfabetic pe titluri de publicații (la Constanța, Galați, Ploiești);

— catalog geografic local (la Constanța, Galați, Ploiești, Timișoara);

— cataloage pentru perioade (catalog alfabetic pe titluri la Arad, Constanța, Galați, Ploiești, Timișoara; catalog sistematic la Constanța);

— cataloage colective organizate pe diverse criterii: *Bibliografia lucrărilor intrate în bibliotecile tehnice ale întreprinderilor prahovene* (la Ploiești); *Cartea străină — științifică și tehnică — existentă în principalele întreprinderi din Galați*; *Catalogul colectiv al principalelor cărți tehnice aflate în municipiul Galați*; *Repertoriul colectiv al periodicelor străine intrate în principalele biblioteci din județul Galați*; *Catalogul cumulativ al periodicelor din bibliotecile din Arad*;

— cataloage pentru fondul de publicații de importanță locală — municipală sau județeană (la Arad și Timișoara);

— cataloage pentru colecții speciale (catalog pentru manuscrise la Arad, Constanța, Galați, Ploiești; catalog pentru microfilme la Constanța și Galați; catalog pentru fondul muzical la Arad, Constanța, Galați, Ploiești, Timișoara);

— cataloage pentru colecții editoriale (la Constanța și Galați);

— fișiere tematice: *În sprijinul celor care studiază în învățămîntul de partid și de stat* — fișier analitic — la Arad și Constanța; *Etica socială* — la Constanța; *Știința conducerii* — la Constanța; *Opere beletristice cuprinse în antologii, culegeri și periodice* — fișier analitic — la Constanța; *Scritori clasici români. Referințe critice* — fișier analitic — la Galați; *Mihail Sadoveanu* — indice alfabetic al operelor — la Ploiești; *Fișier de recenzii* — la Arad; *Zile festive* — la Constanța. (Alcătuirea acestor instrumente de informare reprezintă — în cea mai mare parte — munca lucrătorilor din serviciile de completare și prelucrare a colecțiilor, dar și a celorlalți lucrători ai bibliotecii.)

În fața multitudinii acestor instrumente de informare, care cer pentru alcătuire și ținer la zi un volum însemnat de muncă, ne punem întrebarea: este mai eficient

1) Lasso de la Vega, Javier. *Le système de libre accès dans l'organisation de la Bibliothèque de Madrid*. In: *Bulletin des Bibliothèques de France*, nr. 9—10, sep-oct 1962, p. 452.

pentru cititori să consulte cataloage speciale pentru fiecare fond în parte sau să-i fie pus la dispoziție un singur catalog pentru toate fondurile, fiecare fișă indicând sigla secției în care se găsește publicația?

Acolo unde condițiile de local permit, credem că tendința către constituirea de cataloage unice pentru cele două principale secții de servire a cititorilor — lectură pe loc și împrumut la domiciliu — este eficientă, economică, rațională. Un început bun a fost făcut de Biblioteca municipală „N. Iorga” din Ploiești, prin reflectarea în cataloagele alfabetice și sistematice pentru public atât a fondului destinat consultării în sălile de lectură, cât și a colecțiilor din secția de împrumut. Fișele conțin două feluri de cote: una după format (pentru publicațiile existente în depozitele sălii de lectură) și alta sistematic-alfabetică (pentru publicațiile din secția de împrumut).

În cazul celorlalte secții sau colecții, care au cataloage aparte, amplasate chiar în spațiul ocupat de aceste secții sau colecții, fondurile lor vor fi reflectate și în cataloagele generale, alfabetice și sistematice, fie prin fișe pentru fiecare publicație, fie sub forma trimitărilor la cataloagele respective.

Dar „nici unul din cataloagele bibliotecii nu are funcții universale. În consecință, oglindirea sub mai multe aspecte a fondului bibliotecii se realizează — cu ajutorul unui sistem de cataloage, înțelegându-se prin această expresie ansamblul cataloagelor bibliotecii, dependente între ele și completându-se reciproc?”

Deci nu suma aritmetică a cataloagelor existente într-o bibliotecă reprezintă sistemul de cataloage al bibliotecii respective, ci integrarea într-un sistem unic, în cadrul căruia au fost create legături organice, necesare oglindirii cât mai complete și mai complexe a fondurilor bibliotecii.

Privite sub acest aspect, am putut constata că, peste tot, cataloagele pe care le-am studiat au un caracter izolat, nu sînt concepute ca instrumente care se completează reciproc și nu sînt popularizate ca atare. În apropierea cataloagelor generale nu sînt afișate indicații cu privire la existența cataloagelor pe secții, iar în structura cataloagelor generale nu sînt prevăzute trimiteri la cataloagele speciale, pentru anumite categorii de publicații.

Integrarea lor într-un sistem unic, prin stabilirea unor relații strînse între cataloage, trebuie să constituie o preocupare serioasă a bibliotecarilor. Ne permitem

să sugerăm cîteva din procedeele care ar duce la adîncirea ideii de sistem: inserarea unor fișe de trimitere de la catalogul alfabetic de cărți la catalogul alfabetic de periodice, pentru seriale; trimiteri de la catalogul alfabetic pe nume de autori la catalogul alfabetic pe titluri; descrierea suplimentară, în rîndul cărților, a numerelor speciale de reviste închinăte unei anumite personalități sau unei anumite probleme; includerea în catalogul sistematic al secției pentru copii a anumitor materiale de referință sau de popularizare, accesibile celor mici, care se găsesc în colecțiile pentru maturi; oglindirea în catalogul secției muzicale a întregii literaturi — chiar și beletristice — privitoare la muzică, literatură aflată în fondul general al bibliotecii; menționarea în catalogul sistematic general, sub indici de clasificare secundari, a colecțiilor sau a materialelor din secțiile speciale ale bibliotecii: manuscrise, cărți rare, cărți cu autografe, ediții bibliofile, note muzicale, cărți ilustrate pentru copii etc. De asemenea, activitatea bibliografică desfășurată de serviciul de informare al bibliotecii trebuie să fie integrată în sistemul de informare dezvoltat prin cataloagele bibliotecii.

Este esențial însă ca bibliotecarii să-și formeze o concepție clară asupra menirii fiecărui catalog în parte, să delimiteze cu exactitate funcțiile și coordonatele dezvoltate ale cataloagelor și să stabilească o interrelație logică între ele, să examineze lucid și obiectiv dacă ele răspund unor nevoi reale de informare sau dacă nu se suprapun altor instrumente de informare, dacă există pe plan local forțele necesare pentru elaborarea și ținerea lor la zi, dacă prin coordonarea muncii de catalogare pe o arie geografică delimitată (municipiu, județ) nu se poate face economie de forță de muncă și nu se pot realiza instrumente de informare cu o eficacitate sporită.

Problema reflectării publicațiilor imediat după intrarea lor în bibliotecă — și, prin aceasta, a punerii lor la dispoziția cititorilor — este încă o problemă deschisă în bibliotecile municipale. În intervalul de timp de la intrarea cărții în bibliotecă și pînă la intercalarea în cataloage a fișelor tipărite sau a celor redactate pe plan local, publicația este semnalată în fișierul de nouăți, organizat sistematic, pe grupe mari de clasificare. Pentru economie de timp, recomandăm bibliotecarilor să întocmească pentru nouățile editoriale doar descrieri sumare (autor, titlu, subtitlu, date editoriale, paginată), iar în ceea ce privește clasificarea să stabilească doar cota sistematic-alfabetică, care să dea atât intrarea cărții în raftul cu acces liber, cât și intrarea fișei în fișierul sistematic al

2) Rally, Getta Elena. *Catalogarea*. În: *Constituiții de bibliotecă economie, I. Completarea și organizarea colecțiilor de publicații*. Buc., I.S.L.A.P., 1969, p. 76.

noutăților. După un oarecare timp (5—6 luni), atunci când se constată pentru ce anume publicații nu s-au primit fișe tipărite, se vor putea redacta descrierile și indicii de clasificare definitiv, folosindu-se ca material de îndrumare *Bibliografia R.S.R. Cărți, albume, hărți*.

O constatare generală, valabilă pentru toate bibliotecile cercetate: numărul titlurilor pentru care se primesc fișe tipărite — chiar și în abonamentul A — este insuficient față de achizițiile de carte ale unei biblioteci municipale mari. Propunem, de aceea, ca unul din abonamente să cuprindă toată producția editorială și — selectiv — producția extraeditorială. Acest efort centralizat ar duce la mari economii de forțe de muncă pe plan local.

Așa-zisul „fond tradițional“ al bibliotecilor municipale este pus numai parțial la dispoziția cititorilor pentru că publicațiile nu sînt prelucrate (aproximativ 40 la sută din aceste colecții nu sînt reflectate în nici un catalog al bibliotecii). Pentru reliefarea acestui fond s-a recurs la diverse soluții: fie introducînd fișele în cataloagele generale pentru public, pe măsura prelucrării publicațiilor (la Galați), fie organizînd un catalog alfabetic aparte (la Arad și Ploiești), fie alcătuiind cataloage alfabetice și sistematice amplasate în secția respectivă (Constanța și Timișoara). Considerăm că reflectarea în cataloagele generale pentru public (alfabetic și sistematic), după o matură selecție, a publicațiilor vechi care nu constituie obiectul colecțiilor de carte rară se impune ca unica soluție economică și logică pentru integrarea acestor fonduri în circuitul lecturii.

În ceea ce privește organizarea catalogului alfabetic, relevăm deosebita lui însemnătate printre mijloacele de dezvoltare a colecțiilor și poziția lui de instrument-cheie în accesul la colecții în cazul în care fondul de bază al bibliotecii este organizat după format. Dacă cititorul nu poate găsi imediat în el — la numele autorului, la titlu pentru anonime sau la numele oricărei persoane care a colaborat la apariția publicației — indicii sigure asupra existenței cărții în bibliotecă și asupra locului unde ea poate fi găsită, atunci cartea îi devine practic inaccessibilă.

Toate bibliotecile municipale vizitate au un catalog alfabetic pentru public. Organizarea lui diferă de la o bibliotecă la alta: este general la Ploiești, reflectînd întregul fond de cărți pus la dispoziția publicului prin sălile de lectură și prin secția de împrumut, sau pe secții — săli de lectură și împrumut — la Arad, Constanța, Galați și Timișoara. Preocuparea pentru respectarea princi-

piilor internaționale de catalogare a publicațiilor este evidentă în felul în care se prezintă fișele redactate pe plan local și care conțin descrieri corecte, clare și uniforme. Recomandăm bibliotecarilor mai multă atenție și pentru însușirea și aplicarea regulilor de transliterare — aspect al catalogării mai puțin aprofundat. Intercalarea fișelor în catalog este făcută cu regularitate, pe măsura primirii fișei tipărite, fișele divizionare — corect scrise — constituind un ghid prețios în consultarea catalogului. Sistemul fișelor complementare nu este însă îndeajuns de bine stabilit, astfel că se mai întîmplă să se întocmească descrieri complementare pentru prefațator sau ilustrator, dar nu pentru coautoari. De asemenea, fișele de trimitere și cele informative nu se constituie în nici unul din cataloage într-un sistem bine fundamentat de orientare.

Autorul colectiv reprezintă încă un punct nevralgic al catalogului alfabetic, o noțiune cu care majoritatea bibliotecarilor nu au reușit să se deprindă. Descrierea redactată pe plan local a publicațiilor emanate de la colectivități — lucrări și programe de congrese, conferințe, simpozioane, organizate pe plan național sau local, statute, regulamente ale diferitelor asociații ori societăți, hotărîri și decizii ale organelor locale de partid și de stat etc. — se face cînd la titlu, cînd la un autor colectiv incert, fișe care ar trebui să se succedă împrăștiindu-se în locuri diferite ale catalogului. O revizuire a acestor descrieri ar duce la constituirea în cataloage a unor rubrici bogate și semnificative. Și în cazul autorului colectiv, folosirea fișelor de trimitere și a celor informative (de la titlurile desuzitate în asemenea materiale — la autorii colectivi respectivi) este foarte necesară. Bibliotecile pot folosi drept model — în stabilirea vedetei pentru autorul colectiv — fișa tipărită ori *Bibliografia R.S.R. Cărți, albume, hărți*.

Pentru evitarea inconsecvențelor în catalogul alfabetic, recomandăm alcătuirea unui fișier local de vedete — instrument de lucru indispensabil în stabilirea vedetei uniforme, atît pentru autori persoane fizice, cît și pentru autori colectivi —, precum și stabilirea pe plan local a unor reguli precise pentru alcătuirea catalogului alfabetic (gradul de extindere a descrierilor, tipuri de fișe complementare folosite, sistem de fișe divizionare, de fișe de trimitere și de fișe informative etc.).

În partea a doua a articolului ne vom ocupa de problemele ridicate de alcătuirea catalogului sistematic și ne vom îngădui să tragem unele concluzii privind munca de catalogare și clasificare în bibliotecile municipale.

Un bibliotecar voluntar la războiul din 1877

Gh. PĂRNUȚĂ

Lupta pentru independență și unitate națională a constituit o cauză dreaptă și scumpă întregului nostru popor.

Insufleteți de o înflăcărată dragoste de patrie, de un entuziasm de nedescris, ostașii români din toate armele de pe întreg cuprinsul țării (munteni, moldoveni, bucovineni, transilvăneni și bănățeni), alături de ostașii ruși și de voluntarii bulgari, au înscris pagini de glorie în luptele de la Grivița, Plevna, Rahova, Smirdan.

Din rindurile voluntarilor români care au participat la războiul pentru independență se desprinde și figura unui slujitor al bibliotecii. Este vorba de Eugen Costinescu de la Biblioteca Centrală a Statului.

La 7 august 1876, ministrul instrucțiunii publice, prin raportul nr. 7209, propune domnitorului țării schimbarea conducerii Bibliotecii Naționale din București, recomandând în postul de bibliotecar pe August Treboniu Laurian, de-

canul Facultății de litere de la Universitatea din București, în postul de subbibliotecar pe Eugen Costinescu, student în drept, iar în postul de custode pe C. Palicov. În raport se arată că schimbarea se face „în interesul îmbunătățirii stării Bibliotecii Naționale din București”. Până la acea dată funcționase: Burghilea în postul de bibliotecar, Matei Petrescu în cel de subbibliotecar și Paganini în postul de custode. Prin decretul nr. 1558 din 8 august 1876 s-a hotărât numirea noii conduceri a bibliotecii (Documentul nr. 1). Cu adresa nr. 7650 din 16 august 1876, Eugen Costinescu este anunțat de minister că a fost numit subbibliotecar și i se cere să se prezinte pentru depunerea jurământului la 18 august 1876, dată când își începe și activitatea.

În calitate de subbibliotecar el a desfășurat o bogată activitate. Astfel, lui i-a revenit sarcina de a inventaria biblioteca, compusă din 1331 de volume, donată statului de G. Costa-Foru. El semnează și de primirea manuscriselor și cărților adunate în țară de Al. Odobescu și depuse la Biblioteca Națională din București. Procesul-verbal de primire a întregului inventar al bibliotecii, predat de Burghilea fostul bibliotecar, este semnat tot de Eugen Costinescu. După cum se vede, subbibliotecarul răspundea de fondurile bibliotecii.

Dintr-o însemnare a sa reiese că tot el a catalogat manuscrisele și stampele bibliotecii necatalogate până atunci. Desigur că Eugen Costinescu a participat și la operația de catalogare a celor 4 000 de volume, lucrare despre care A. T. Laurian raporta la 19 martie 1877 că s-a făcut numai de la venirea sa la conducerea bibliotecii.

Cuprins de un puternic entuziasm patriotic, îndemnat poate și de conducătorul bibliotecii — August Treboniu Laurian — care participase cu aproape trei decenii în urmă la revoluția de la 1848, Eugen Costinescu solicită Ministerului Instrucțiunii un concediu de o lună de zile, cu începere de la 3 octombrie 1877, spre a lua parte pe front (Documentul nr. 2).

Ministerul Instrucțiunii, prin adresa nr. 10335 din 30 septembrie 1877, aprobă concediul solicitat, comunicând aceasta și conducerii bibliotecii (Documentul nr. 3).

Eugen Costinescu a fost înrolat în regimentul VI Dorobanți și a participat din primele zile la bătălia pentru cucerirea redutei de la Grivița. La 3 noiembrie 1877, când îi expirase concediul, reduta încă nu căzuse. Entuziasmul său patriotic, dorința sa fierbinte de a se număra printre cei care au contribuit la cucerirea acestei puternice fortărețe, îl

determină ca de pe cîmpul de luptă să ceară telegrafic ministrului aprobare pentru prelungirea concediului. În telegramă menționează că se găsește la Grivița (Documentul nr. 4). Tot prin telegramă i s-a aprobat concediul solicitat, ministrul comunicînd conducerii bibliotecii despre aceasta (Documentul nr. 5).

Dintr-o adresă trimisă Ministerului Instrucțiunii de A. T. Laurian aflăm că la începutul lunii decembrie 1877 Eugen Costinescu încă nu se înapoiase de pe front. Participase alături de ceilalți ostași la cucerirea redutei Grivița, care a căzut la 28 noiembrie 1877. Pentru faptele sale de arme fusese înălțat la gradul de sergent. La 12 decembrie 1877, Eugen Costi-

nescu se găsea din nou în funcția de subbibliotecar. Cu puțin timp înainte, August Treboniu Laurian ceruse Ministerului Instrucțiunii să intervină la Ministerul de Război să-l elibereze pe Eugen Costinescu, biblioteca suferind „prin îndelungarea lipsei sale” (Documentul nr. 6).

Diră lipsă de materiale documentare pentru perioada de după 1877 nu cunoaștem cît timp a mai funcționat Eugen Costinescu la Biblioteca Centrală a Statului, dar în statele de salarii de după 1877 nu mai apare.

Participarea sa ca voluntar la războiul pentru independența țării constituie o pildă de înalt patriotism.

Documentul nr. 1

Decret nr. 1558 din 8 august 1876.

Art. I. D-l A. T. Laurian — decanul Facultății de litere din București, se numește în postul de bibliotecar al Bibliotecii Centrale din București, în locul d-lui Burghela care mai ocupă și alt post.

Art. II. D-l Eugen Costinescu, student în drept, se numește în postul de subbibliotecar în locul d-lui M. I. Petrescu care trece în altă funcție.

Art. III. D-l C. Palicox se numește în postul de custode la zisa bibliotecă în locul d-lui Paganini care rămîne în postul de intentent al universității.

ss. Carol.

Ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice,
ss, Gh. Chițu ¹⁾.

1. Arhivele statului București. M.C.I.P., dos. 3171/1876, f. 165

Documentul nr. 2

Domnule ministru,

Voind a-mi face datoria de român pe cîmpul de luptă cu onoare vă rog să binevoși a-mi acorda un concediu de o lună cu începere de la 3 octombrie viitor. Primiți vă rog d-le ministru încredințarea respectuoaselor mele sentimente.

ss. Eugen Costinescu, subbibliotecar la Biblioteca Centrală.

D-sale D-lui Ministru al Instrucției Publice și al Cultelor.

<Rezoluție> : Se acordă concediul cerut.

ss. Indescifrabil ²⁾.

2. Idem, dos 3542/1877, f. 150

Documentul nr. 3

D-lui Eugen Costinescu, subbibliotecarul Bibliotecii Centrale din București.

În urma cererii din petițiunea Dvs. înregistrată sub nr. 17.152, subscrisul am onoare a vă face cunoscut că vă acordă concediul solicitat de o lună de zile cu începere de la 3 ale luni octombrie viitor.

No 10.325 din 30 septembrie 1877 ³⁾.

3. Ibidem, f. 150

Documentul nr. 4

Telegramă prezentată la oficiul Verbița
Ministerul Cultelor București.

Rog acordați concediu până <la> 30 curent urmînd <a> continua campania. Binevoii răspundeți Verbița. Mă aflu Grivița. Costinescu.
<Rezoluție>: Se va răspunde prin telegramă. Se aprobă.
Indescifrabil, 3 noiembrie 1877⁴⁾.

4. Ibidem, f. 166

Documentul nr. 5

Divizia școalelor
nr. 12.180
10 noiembrie 1877.

D-lui Bibliotecar al Bibliotecii
Centrale din Capitală, A. T. Laurian.

Aprobîndu-se prelungirea concediului d-lui Costinescu, subbibliotecar, pînă la 30 noiembrie curent, an enoarea a vă face cunoscut aceasta spre cunoștință și regulă⁵⁾.

5. Ibidem, f. 167

Documentul nr. 6

Biblioteca Centrală din București
către
Ministerul Instrucțiunii Publice

Aprobîndu-se prelungirea concediului d-lui Costinescu subbibliotecar la această bibliotecă și serviciul bibliotecii suferînd prin îndelungarea lipsei sale, vă rog, cu profund respect, domnule ministru, să interveniți la Onor. Ministerul de Rezbel ca să permită d-lui E. Costinescu (acum sergent în regimentul VI de Dorobanți) a se întoarce la oficiul său.

Primiți...

No 44 din 2 dec. 1877.

Bibliotecariu,

ss. A. T. Laurian⁶⁾.

6. Ibidem, f. 176

Corneliu Daneș. Proba oșelului. Li-
nogravură (1961).

DE PESTE HOTARE

Asociația bibliotecarilor din Ungaria... proiectează înființarea unei „Secții a bibliotecarilor pentru tineret” în scopul de a oferi acestui grup profesional posibilitatea unor întâlniri, schimburi de experiență și a perfecționării. Secția va putea ajuta și pe bibliotecarii din școlile medii, iar aceștia, la rândul lor, vor putea contribui la soluționarea problemelor legate de aprovizionarea bibliotecilor pentru tinerii peste 14 ani. Asociația a lansat un apel pentru înscrierea celor interesați. (*Könyvtáros*, nr. 1/1973, p. 22).

În Ucraina se vor sărbători 100 de ani

...de la realizarea primei tipărituri. Cu această ocazie vor fi expuse pentru publicul larg tipărituri aparținând lui Ivan Fedorov, exemplare care se află în fondurile de carte rară ale Bibliotecii Academiei de științe a Republicii Socialiste Sovietice Ucraina „V. Stefaniuk” din Lvov. Printre ele se remarcă în mod special o tipăritură de 53 de pagini (format 14 x 7,5 cm) care poate fi considerat primul indice bibliografic din Rusia (Cărțică pentru găsierea lescnioasă a lucrurilor trebuincioase aflate în Noul testament așezate în ordinea literelor din alfabet). Din această lucrare se mai cunosc încă 14 exemplare.

În cadrul fonotecii Bibliotecii Germane de Stat din Berlin ...funcționează, începând din luna februarie a.c., o nouă secție cuprinzând materiale audio pentru învățarea limbilor străine. Această „lingua-tecă” conține până acum circa 150 de cursuri (prelegeri vorbite) înregistrate pe discuri sau pe benzi magnetice, destinate învățării a circa 50 de limbi străine, între care și unele mai puțin cunoscute, cum sînt araba, bengaleza, hindusa, persana ș.a. De asemenea, din fondul noii secții mai fac parte și cursuri pentru învățarea limbii germane, adresate străinilor. Cu sprijinul Bibliotecii Germane de Stat din Berlin, o lingua-tecă similară se va organiza, în scurt timp, și la Biblioteca regională de stat din Karl-Marx-Stadt. (*Der Bibliothekar*, 27, nr. 4, apr 1973).

Conferința bibliotecarilor iugoslavi din bibliotecile pentru copii

...care a avut loc la Zagreb, în decembrie 1972, a fost organizată de Consiliul bibliotecarilor pentru copii din Uniunea asociațiilor de bibliotecari din Iugoslavia și de Biblioteca orașenească din Zagreb. Tema conferinței a fost: „Rolul bibliotecilor pentru copii în educația copiilor”. Comunicările prezentate s-au referit la: biblioteca pentru copii ca centru cultural; educația estetică în bibliotecile pentru copii; normarea în bibliotecile pentru copii; cooperarea dintre bibliotecile pentru copii. Scopul conferinței a fost de a demonstra importanța pedagogică și culturală a acestei instituții. Au fost formulate, de asemenea, concluzii cu privire la normele propuse pentru bibliotecile pentru copii și s-au arătat metodele cele mai eficiente de colaborare pe plan local, regional, interpublic și național. La conferință au luat parte, aproximativ 60 de bibliotecari din toate republicile Iugoslaviilor. (*Newsletter IFLA Sub-section on library work with children*, 1, nr. 3, May 1973).

Directorii bibliotecilor naționale din țările Maghreb-ului (Maroc, Tunis, Algeria)

...s-au întrunit la Alger, între 22 și 27 noiembrie 1972, într-o consfățuire de lucru cu privire la situația bibliotecilor ce le conduc și la măsurile necesare pentru promovarea lecturii publice și a informării științifice. Printre obiectivele conturate: publicarea cu începere din 1974 a unei bibliografii maghrebiene curente și studierea posibilităților de publicare a unei bibliografii retrospective; organizarea, încă în acest an, a unui catalog central care va înregistra atât cărțile și articolele apărute în fiecare din aceste țări, cit și publicațiile străine referitoare la Maghreb; editarea unui catalog colectiv al periodicelor conservate în biblioteci; publicarea unui repertoriu al diferitelor biblioteci, centre de documentare și arhive din Maghreb; instituirea unor schimburi sistematice de publicații și, în limita posibilităților, de microfilme și microfise; organizarea la nivel regional a împrumutului in-

terbibliotecar etc. De asemenea s-au făcut recomandări în ceea ce privește crearea unei școli maghrebiene de formare și perfecționare profesională; organizarea unor asociații profesionale naționale (după modelul celei din Tunis) și gruparea lor într-o uniune maghreblană; aderarea bibliotecilor naționale și a asociațiilor profesionale la Federația internațională de documentare (FID) și la Federația internațională a asociațiilor bibliotecare (FIAB). S-a propus înființarea unui consiliu maghrebian de studii pentru promovarea lecturii publice și a informării științifice, însărcinat cu rezolvarea problemelor discutate, ca și a altora asemănătoare.

Un seminar interamerican pe tema integrării serviciilor de informare ale arhivelor, bibliotecilor și centrelor de documentare în America Latină și în regiunea Caraibelor

...a avut loc, între 6 și 17 noiembrie 1972, la Washington (S.U.A.). Pentru prima oară reuniți într-o ședință comună de lucru, arhivarii, bibliotecarii și documentariștii participanți la seminar au abordat următoarele aspecte: stadiul actual al arhivelor, bibliotecilor și centrelor de documentare în America Latină și în regiunea Caraibelor și posibilitatea folosirii lor pentru transferul de informații; metode și mijloace de ameliorare a serviciilor oferite actualmente de arhive, biblioteci și centre de documentare prin introducerea tehnicilor moderne; stabilirea unui program național integrat de servicii ale acestor instituții, precizarea obiectivelor și funcțiilor lor; bazele și elementele unei politici naționale de coordonare și integrare a serviciilor arhivelor, bibliotecilor și centrelor de documentare. În raportul final adoptat de seminar, printre altele, se spune: „(1) Dreptul la informare este patrimoniul fiecăruia. Suma cunoștințelor cucerite de umanitate aparține în mod egal tuturor și guvernele au datoria să vegheze la conservarea, îmbogățirea și difuzarea lor; (2) Dezvoltarea întregii societăți trebuie să fie integrală. Această dezvoltare se sprijină pe educația activă și pe transferul de informații și tehnologii, care permit omului modern să-și ia deciziile în cunoștință de cauză... (6) Pentru ca populația să aibă într-adevăr acces la informație, guvernele vor trebui să asigure cu prioritate dezvoltarea organismelor ce constituie infrastructura informației, de la bibliotecile școlare și rurale, pînă la serviciile de informare cele mai complexe; să ia măsuri cu caracter politic, administrativ și financiar

care să permită integrarea serviciilor arhivelor, bibliotecilor și centrelor de documentare; să elaboreze planurile necesare, lăsând fiecărui tip de instituție fizionomia proprie, fără a li se pierde din vedere caracteristicile, interesele și posibilitățile de acțiune...

Boekenkwartet

...se întărează cărțile de joc editate, cu ocazia Anului internațional al cărții, de Biroul cărții pentru tineret din Olanda. Este un joc bazat pe povestiri pentru copii, compus din 12 seturi, formate din câte 4 cartonase. Fiecare set reprezintă un gen de povestire — povești cu elemente fantastice, descrieri de călătorii, folclor asiatic etc. Cartonasele poartă pe ele ilustrații reprezentative pentru o anumită povestire și o listă a tuturor celor patru povestiri din set. Jucătorii trebuie să aducă, cerându-le de la ceilalți parteneri, toate cele patru povestiri dintr-un set. Este un procedeu ingenios de incurajare a interesului pentru lectură la copii. (Newsletter, YFLA Sub-section library work with children, 1, nr. 3, May 1973).

Children's Literature Abstracts (Rezumatul asupra literaturii pentru copii)

...este titlul noii publicații cu periodicitate trimestrială editată de Subsecția bibliotecii pentru copii din cadrul Federației Internaționale a Asociațiilor de Bibliotecari.

Buletinul apare ca rod al unei largi colaborări între conducerea subsecției și corespondenții din diferite țări ale lumii, printre care și țara noastră. El înserează scurte prezentări din articole publicate în presă cu privire la: literatura pentru copii, autori și ilustratori, producția de carte închinată celor mai mici cititori, însemnătatea psihologică și educațională a literaturii pentru copii, organizații și societăți pentru încurajarea lecturii copiilor, selecția de cărți și materialele de informare asupra literaturii pentru copii etc., conform unei tematici prestabilite.

Noua publicație are menirea de a încuraja schimbul de informații și de a promova o mai largă cunoaștere a concepțiilor moderne cu privire la locul și rolul lecturii în educația și distracția copiilor. Primul număr al buletinului înserează 52 de semnalări de articole apărute la sfârșitul anului 1972 și în primul trimestru al anului 1973, primite din 8 țări.

Cele mai recente cataloage sau liste bibliografice asupra literaturii pentru copii

...sint semnalate în nr. 3/1973 al publicației Newsletter, edi-

lată de Subsecția bibliotecii pentru copii din cadrul Federației Internaționale a Asociațiilor de Bibliotecari. Dintre ele, amintim:

— 305 recomandări Canadian books for children from 1967 to 1972 [305 cărți canadiene apărute în perioada 1967-1972 recomandate copiilor], apărută la Toronto sub egida Ministerului provinciei Ontario al colegiilor și universităților;

— The wide world of children's books [Lumea largă a cărților pentru copii], catalog adnotat și ilustrat al unei expoziții organizate de Biblioteca Congresului din Washington, cu ocazia Anului internațional al cărții;

— 5 to 8: a selective annotated list of non-fiction with a reading and interest age of 8 and below [De la 5 la 8 ani: o listă selectivă adnotată a cărții beletristice care prezintă interes de lectură pentru copiii de 8 ani și mai mici], editată de Grupul bibliotecilor pentru tineret din Marea Britanie;

— The Koenig worldwide guide to children's books, 1971 [Ghidul internațional Koenig al cărților pentru copii 1971] —

o nouă bibliografie editată de M. Koenig Publications, din Londra, care va apărea în fiecare an în 4 volume și care tinde să înregistreze producția mondială de carte pentru copii. În prima ediție, organizarea materialului este cea alfabetică după titlu, cu index pentru autori, ilustratori și vedete de subiect. Deocamdată, publicația înserează cu precădere producția de carte britanică, americană și europeană, dar cu timpul vor fi îmbogățite și cu titluri apărute în alte continente și țări.

O conferință unională cu privire la construcția marilor biblioteci în U.R.S.S.

...a treia de acest fel, a fost organizată, în noiembrie 1972, de către Centrul național pentru conceperea, amenajarea, mecanizarea și automatizarea bibliotecilor din U.R.S.S., cu participarea a peste o sută de specialiști din toate republicile. Temele abordate au fost de o mare diversitate, de la rapoartele teoretice cu caracter general, cu privire la locul actual al marilor biblioteci în sistemul informării științifice și tehnice și la perspectivele lor de dezvoltare și până la comunicările cu caracter practic, de apreciere a construcțiilor date în funcțiune în ultimii doi-trei ani.

O atenție deosebită a fost acordată problemelor mecanizării activității curente în biblioteci și utilizării ordinarilor pentru serviciile de referință și de documentare. În timpul conferinței a fost deschisă o expoziție conținând planurile bibliotecilor mari și

foarte mari, aflate în construcție sau în stadiu de proiect. Astfel, au putut fi văzute și discutate planurile 25 de biblioteci, detaliate pe 60 de panouri, cu dimensiunile de 1/1 m.

Biblioteca republicană de stat pentru copii a R.S.F.S.R. Ruse din Moscova

...a găzduit, într-o dimineață din luna martie a acestui an, o manifestare neobișnuită: scriitorii din mai multe țări ale lumii — autori de cărți pentru copii și tineret — s-au întâlnit cu cititorii Bibliotecii naționale pentru copii a R.S.F.S.R. Printre oaspeții s-au aflat Pierre Gamarra și Marc Soriano, din Franța, Kirsi Kunnas, din Finlanda, Anne Katarine Vestli, din Norvegia, Eye Merriam, din S.U.A., Feldes Peter, din Ungaria, Mohini Rao, din India, Walter Scherff, din R. F. Germania, directorul Bibliotecii internaționale pentru tineret din München, ș.a. Într-o atmosferă sărbătorească, deosebit de atrăgătoare, micii cititori prezenți la această întâlnire au ascultat cu mult interes din confesiunile autorilor unor lucrări îndrăgite de ei, punând întrebări și purtând discuții de un real folos pentru ei cu oaspeții. Manifestarea a fost întregită de lecturi ale unora dintre scriitorii oaspeți din propriile lor opere. (Bibliotekar, Moskva, 51, nr. 7, iul 1973)

în cadrul Facultății de filologie a Universității din Łódź (R. P. Polonă)

...a luat ființă o nouă formă de învățământ superior pentru bibliotecari și documentariști: Institutul pentru informare științifică și biblioteconomie. Decretul Ministerului Culturii și Învățământului Superior pentru înființarea noului institut a intrat în vigoare la 1 februarie 1972.

Secția de microfilmare a Bibliotecii Naționale a Poloniei — Biblioteka Narodowa — din Varșovia

...desfășoară o activitate sistematică de microfilmare a documentelor valoroase aflate în colecțiile de publicații ale marilor biblioteci varșoviene, cit și ale altor biblioteci științifice și mănăstirești din Polonia. Până în prezent, au fost microfilmate circa 15 milioane de pagini, însemnând aproximativ 41 000 de unități de bibliotecă, printre care 21 000 de manuscrise, 6 000 de tipărituri vechi și rare, 5 000 de note muzicale și aproape 1 000 de titluri de periodice din secolul al XVII-lea până în prezent. Pentru publicațiile microfilmate, în curând vor apărea 15 volume din Catalogul microfilmelor, alte două volume ale acestui instrument de informare fiind în pregătire.

Gheorghe Lazăr

Liliana OBROCEA

Numele lui Gheorghe Lazăr marchează începutul învățămîntului național în Țara Românească.

Cînd a trecut munții, în 1816, Gheorghe Lazăr, acest exponent al iluminismului transilvan, descins din Școala ardeleană, în Țara Românească „tot era degenerație și amorțeală în ceea ce se atîngea de numele de român și patrie (E. J. Limba începuse a se corci și a se strica de tot...“¹⁾). Un tablou elocvent al situației învățămîntului de atunci schițează Petrarhe Poenaru, el însuși unul dintre cîtorii școlii românești, în discursul său de recepție la Academia Română (1871)²⁾: „În acea epocă nu erau în România alte școli pentru învățătura de carte românească, decît aceea ce se țineau de paraciseri pe la unele biserici pentru fiii poporului, unde se învăța numai mecanismul cetirii și al scrierii, și oarecari rugăciuni bisericesti; iar pentru învățămîntul superior erau numai școale grecești cu dascăli greci. De acest învățămînt profitau numai fiii de clasă privilegiată care aveau mijloace de a se familiariza de mici cu limba greacă“.

Conștient de necesitatea înființării unei școli românești, Gh. Lazăr cîștigă adepți înflăcărați printre boierii mai luminați din Eforia Școalelor-banul C. Bălăceanu, poetul Iancu Văcărescu, vornicul Iordache Golescu. Aceștia cer, în decembrie 1817, domnitorului Ioan Gheorghe Caragea încuviințarea de „a întocmi“, la Sfîntul Sava „o școală academicească (...) de fel de științe filosoficești și matematicești“, cum avea s-o numească Lazăr. Porțile școlii se deschid în august 1818. Cu acest prilej, Gheorghe Lazăr lan-

sează o înflăcărată înștiințare către De toată cinstea vrednică tinerime în care dă glas crezului său pentru o școală națională: „Cu rușine vine unui popor și neam ce este așa vechi, așa vestit, prosălăvit și înzestrat cu toate rodurile pămîntului, precum și cu toate darurile duhovnicești, cu un cuvînt neam împărătesc... să nu aibă și el o școală mai de treabă, o Academie de științe chiar în limba mamei sale, ci să se lase mai slab, mai seăzut și mai batjocorit decît toate celelalte limbi și popoară ale feții pămîntului“ (...). Iată o epohie nouă (...) veniți din toate părțile și de toată starea, veniți la izvorul tîmăduirii!“ Dintre cei ce au ascultat chemarea dascălului ardelean, și-au înscris cu proeminență numele în cultura românească: I. Heliade-Rădulescu, Eufrosin Poteca, Petrache Poenaru, Gr. Pleșoianu ș.a.

Școala de la Sfîntul Sava era concepută pe trei cicluri. „Cei mai slăbănogi și de tot nedeprinși“ urmau să învețe la „alți dascăli mai jos“: „cunoașterea slovelor și slovenirea cuviincioasă“, cunoașterea numerilor și întrebuițarea lor“, „cetirea desăvîrșit“, „scrisoarea cu ortografia și de mai multe feluri“, „Katehisisul și istoria vivlicească, testamentul vechiu și cel nou“, „Gramatica și Aritmetica încitva și alte științe mai mici folositoare pruncilor“. În cea de-a doua „tagmă de învățături“ programul cuprindea: „Gramatica desăvîrșit, cu sintacsu dîmpreună“, „Poetica cu mitolohii și geografia globului pămîntului“, „Retică și istoria neamului cu a Patriei dîmpreună și alte științe ce sînt de trebuință spre înțelesul acestora“. În fine, „cei mai

de vîrstă și deprinși cu acestea toate" aveau de auzit : „aritmetica cu toate părțile ei“, „Gheografia despre toată fața pămîntului, așijderea cu toate părțile ei“, „Gheometria teoreticească. Trigonometria, Algebra și altele“, Gheodezia sau Inferența cîmpului cu Iconomia și Arhitectura“. Mai apoi, „cu volnicia marilor Efori Boieri“. urma a se trece „și la celelalte mai înalte tagme filozoficești (...) așijderea și la tagmele iuridicești“.

Lazăr, considerat de efori, după ce fusese „cercat“, drept cel mai destoinic, este orînduit „a paradosi și aritmetica cu geografia istoricească pe harte și apoi geometria teoretică și geometria practică dimpreună cu geodezia practică“. Sînt primele cursuri de inginerie din Țara Românească. Astfel, numele lui **Gheorghe Lazăr** marchează începuturile învățămîntului tehnic românesc.

Ca și Asachi în Moldova, el a reușit să înfrîngă prejudecățile vremii dovedind că științele pot fi predate și în limba română, că ingineria nu e un meșteșug exclusiv al nemților. De altfel, Lazăr, care de prinsele pricepera de a face măsurători de teren încă din timpul studiilor gimnaziale, urmînd apoi la Universitatea din Cluj cursuri de geodezie, completate în anii studenției la Viena cu noi cunoștințe teoretice și practice în domeniul geografiei matematice și al topografiei, a funcționat o vreme, după venirea sa în Țara Românească, ca inginer hotarnic, mă-

surînd și ridicînd planuri de moșii³⁾. I se spunea „Lazăr inginerul“ și „neamțul“, în mentalitatea generală a fi inginer fiind sinonim cu a fi neamț.

În cadrul Școlii naționale de la Sf. Sava, Lazăr este însărcinat să se ocupe, pe lîngă alte discipline teoretice și practice pe care le-am amintit, și cu „exercitarea ucenicilor la măsurarea pămîntului, ieșind cu ei și în oraș, cînd timpul va permite pentru măsurarea a diverse locuri cu forme regulate“. Asemenea cunoștințe năzuiau dealtmînteri și boierii țării pentru fiii lor : „Ingineri vrem noi, dascăle, să ne măsoare băieții moșiile și de inginerie apucă-te să-i înveți că socoteală învață ei în toate băcăniile“. La școala lui Gh. Lazăr s-au format primii ingineri hotarnici români, **numele său marcînd începuturile ingineriei în Țara Românească**.

Acela care militase pentru orientarea științifică a învățămîntului nostru a scris și manuale — **primele manuale românești**. Chemat de Eforia munteană la catedra școlii de la Sf. Sava, Lazăr își condiționase acceptarea de editarea unor manuale în limba română. Mai tîrziu, în 1822, în **Apelul la subscrierea pentru publicarea unui curs de matematică ce era gata a se pune sub tipar**, el își va formula limpede, în mod public, convingerea că fără cărți, fără manuale, nu se poate asigura progresul învățămîntului, nici eficiența acestuia : „apoi pîdicia cea mai mare a neîtuției păsire a științelor a fost și este netipărirea cărților scolastice (...) De aceea noi facem prea cînstitului public de slire că voim a da la lumină în limba Patriei adevă : filozofia, matematica și geografia, apoi după aceasta va urma și istoria universală...“ Din păcate, nu s-au păstrat decît manualele de aritmetică și de trigonometrie dreaptă⁴⁾, iar acestea doar în manuscris („pîcina netipării, nu condeiul, ci volbura lui Saturn au stat la mijloc). În ceea ce privește **Aritmetica matematicăască alcătuită acum întâi în limba românească prin Gheorghe Lazăr intru folosul școlarilor săi din Sfințu Savva** (Buc., 1821, fevr. 26), marele matematician român Dimitrie Pompeiu o aprecia drept „o carte științifică alcătuită, care îmbrățișează atît probleme de matematică rațională, cît și probleme de matematică practică. Ea se distinge printr-o mare claritate și ar putea aduce mari foloase științei românești, mai ales în ceea ce privește fixarea terminologiei matematice“. Cealaltă lucrare **Temeiurile trigonometriei cei drepte**, datată 26 fevr. 1821, a fost transcrisă și publicată de alt mare matematician român, Traian Lalescu, cu ocazia centenarului sosirii în țară a lui Gh. Lazăr. Iată cum aprecia lucrarea înaintașului său : „Gheorghe Lazăr a fost un învățat în adevăratul înțeles

al cuvintului, un știutor nu numai în ale teoriei, care era profesiunea sa, ci în ramurile cele mai variate ale științei de pe atunci. Trigonometria prezintă un interes științific intrinsec. Este o lucrare bună, după care poate învăța chiar azi cineva alăta trigonometrie câtă îi trebuie când vrea să facă ridicări de planuri. În săraca noastră literatură științifică ea poate deci lua locul istoric de cinste ce i se cuvine... Prin activitatea sa în acest domeniu, **Gheorghe Lazăr poate fi socotit un cititor al științii matematice românești.**

La școala de la Sf. Sava, Gheorghe Lazăr a predat și filozofia, urmînd sistemul kantian. Proiecta chiar, cum s-a văzut, redactarea unor cursuri de filozofie, logică și metafizică, toate după Kant. Numele său este legat, astfel și de începuturile învățămîntului filozofic în țara noastră. Lecțiile lui Lazăr de filozofie se bucurau de o largă audiență. Există în acest sens mărturia elevului său I. Heliade Rădulescu: „Cînd făcea lecție de filozofie școala gema de auditori, în capul cărora era răposatul Alexandru, tatăl ofițerilor Tell“.

De altfel, cel al cărui nume va ajunge „a fi sinonim cu epoca renașterii românești“ (Gh. Barițiu) avea în general darul de a-și exalta auditorii. Gheorghe Lazăr, care își exprimase încrederea în chemarea sa de luptător pentru emanciparea românilor încă din timpul anilor de formare intelectuală la Viena⁵⁾, nu își va trăda nici în Țara Românească vocația. „Pare că era într-adins preursit pentru a deschide un nou drum de regenerație. El își simțea vocația sa. Cînd se afla în clasă, el vorbea insuflat. Catedra lui semăna cu un anvon: vedea cineva cum i se bate

pieptul. Cu miini pline în orice ocazie arunca semîne românismului și naționalității...⁶⁾. Ion Ghica va immortaliza și el un portret asemănător al dascălului ardelean: „Lazăr, acel duh pozitiv, preda lecțiile sale pe unde apuca, înconjurat de tineri doritori de înaintare, le povestea, ca Socrate ucenicilor săi, cite știa; el era din Școala lui Petru Maior, Șincal, cărora noi românii le sîntem datori cu deșteptarea noastră (...). Lazăr era mai mult un filozof, care arăta rătăciților întru întuneric drumul ce trebuia luat, ca să iasă cineva la lumină“⁷⁾.

Această vocație a lui Gheorghe Lazăr (despre care există știri că va fi colaborat îndeaproape cu Tudor Vladimirescu în timpul revoluției conduse de acesta) îi face să se prenumere, la loc de seamă, și printre inițiatorii luptei pentru deșteptarea conștiinței naționale.

Gheorghe Lazăr și-ar putea afla loc și în paginile de început ale istoriei noastre literare. Ovid Densusianu și mai nou George Ivașcu și Alexandru Piru⁸⁾ îi recunosc incontestabile merite stilistice, deslușind mai cu seamă în cunoscutele sale discursuri — **Cuvînt al lui Gheorghe Lazăr la înscăunarea mitropolitului Dionisie (1819) și Cuvînt compus de profesorul Lazăr, învățătorul și directorul școlilor românești de la București** — o anticipare a stilului profetic, mesianic, propriu lui Heliade-Rădulescu și Alecu Russo. „Nu talentul i-a lipsit acestui dascăl... — remarcă Al. Piru — El avea însă conștiința că înainte de literatură, altele erau de făcut la noi, și în primul rînd a risipi întunericul prin lumina culturii.“

În istoria culturii noastre, **Gheorghe Lazăr rămîne în primul rînd un cititor al școlii românești.**

NOTĂ: GHEORGHE LAZĂR s-a născut la Avrig, în 1779. A urmat studii liceale la Cluj și Sibiu și universitare (drept, inginerie, teologie) la Viena. După o tentativă eșuată de carieră ecleziastică la Sibiu, în urma unor conflicte cu autoritățile bisericești, se stabilește la București, consacrandu-se activității didactice. Este întemeietorul școlii naționale în Țara Românească. A practicat și ingineria, colaborînd în această calitate cu mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu (punerea în funcțiune și orientarea tunurilor). A murit, răpus de tuberculoză, în 1823.

NOTE

1) Heliade-Rădulescu, I. *Biografia lui Gheorghe Lazăr*. În *Curierul Românesc*, 10, nr. 46 și 66, 1839.

2) Poenaru, P. *Gheorghe Lazăr, și școala română*. În: *Analele Academiei Române*. Seria I, trim. IV, Buc., 1972, p. 111...

3) S-au păstrat, printre altele, planurile moșilor Oblislavul, 1818, și Fintinelele, 1820.

4) Dintre celelalte manuale și lucrări cu caracter didactic, originale sau traduse, (unele rămase poate în stadiu de proiect, altele, an-

terioare venirii la București, datînd din perioada șederii la Viena, în mod cert finalizate), sînt cunoscute următoarele titluri: *Cărțica învățăturilor morale pentru copii de școală*; *Învățăturile morale ale lui Gottlieb Ehrenweich pentru băieți*; *Geografia matematică pentru copii*; *Pedagogia* (probabil după Salzmann); *Compendiu de geografie Transilvaniei*, 1815; *Gramatică româno-germană*, 1815; *Curs de filozofie*, după Kant și *Logica și metafizica*, după Kant.

5) Se păstrează din această perioadă o scrisoare adresată de Lazăr părinților săi, în care le spune că a venit aici „ca să lucreze spre ușurarea sorții noastre triste“ și că se simte „ales“ pentru a fi „tălmăcitorul durerilor neamului român“.

6) Heliade-Rădulescu, I. *Op. cit.*

7) Ghica, Ion. *Ochire asupra științelor*. În: *Scrieri economice*. Vol. 3. Buc., 1937, p. 11.

8) Densusianu, O. *Literatură română modernă*. Vol. 1. Ed. a 3-a. Buc., Editura Librăriei „Universala“ Alcaly et Co, 1929, p. 169; Ivașcu, G. *Istoria literaturii române*. Vol. I. Buc., Editura științifică, 1969, p. 355; Piru, Al. *Literatură română premodernă*. Buc., E.P.L., 1964, p. 260.

Se împlinesc, anul acesta, șaptezeci de ani de la nașterea (1903) și treizeci de ani de la moartea (1943) eroului național al Cehoslovaciei, Julius Fučík. Ar fi rămas, poate, în anonimat, ca alții alți eroi care s-au jertfit pentru patrie, dacă în anul 1945, anul victoriei în lupta împotriva fascismului, n-ar fi apărut, la Praga, o carte cu un titlu electrizant: **Reportaj cu ștreangul de gît.** O sută de pagini scrise într-o celulă de la Pankrac, păstrate cu sfințenie de un gardian ceh care, riscându-și viața, i-a dat lui Fučík uneltele necesare scrisului și a primit de la acesta niște mărturii, unice în felul lor, despre lupta comuniștilor cehoslovaci, despre torturile inimaginabile la care au fost supuși de fasciști, despre oameni și despre marionete, despre abnegația sfință și despre ticăloasa trădare. Un cîntec de lebedă publicat postum de soția lui Fučík, o carte dăruită posterității și care, prin traduceri, a făcut ocolul lumii, instalîndu-se ferm în tezaurul culturii universale. Firește, acest testament adresat omenirii nu poate și nu trebuie să fie povestit. Ar fi o impietate. Nici o vorbire, oricît de frumoasă, nu va fi în stare să redea subtextul emoțional al **Reportajului** scris de Fučík sub presiunea iminenței morții. Reținem, cu evlavie, ultimele cuvinte: „Oameni, eu v-am iubit! Ve-gheați!”.

Julius Fučík a fost un comunist. În 1921, s-a înscris printre primii în partidul comunist ceh, care lua ființă atunci. Ca student, a desfășurat în cercurile progresiste o activitate neîntreruptă, plină de curaj și de inițiativă. I-a cunoscut de timpuriu pe muncitori (tatăl lui era ștrungar) și li s-a alăturat cu întreaga lui ființă. În anul 1930, cu un grup de muncitori cu care a trecut granița clandestin, a făcut o primă călătorie în Uniunea Sovietică. A privit, cu ochi lucizi, cum lua naștere socialismul. Entuziasmat, a scris zeci de articole și a ținut, la întoarcere, nenumărate conferințe despre țara în care — după cum se exprima într-un sugestiv titlu la primul lui volum de reportaje — „ziua noastră de mîine, a devenit ziua de ieri”. O cutezanță care nu i-a fost trecută cu vederea de către „puternicii” zilei, aserviți burgheziei naționale și contaminați incurabil de virusul malign al fascismului, care-și pornise, atunci, marșul lenebru prin Europa. Iulius Fučík devenise un ziarist cunoscut. Pînă la prigo-nirea presei de stînga, a colaborat la revistele **Tvorba** și **Avangard**, ca și la ziarul **Rude pravo**. Scria fără răgaz, mergînd pe urmele faptului brut. Laconic, sobru, ori patetic atunci cînd era cazul, ziaristul Fučík, angajat într-o luptă pe viață și pe moarte cu burghezia și exploatarea de orice fel, era întotdeauna convingător. Frin curajul sincerității lui to-

JULIUS FUČIK

FI. CALOIANU

Motto :

„Am iubit viața și m-am avîntat în luptă pentru ea. V-am iubit pe voi, oameni, și eram fericit cînd răspundeai dragostei mele, și suferam cînd nu eram înțeles. Voi toți, cei pe care v-am supărat vreodată, iertați-mă, iar voi cărora v-am putut aduce vreo bucurie, uitați-mă! Numele meu să nu întristeze pe nimeni. Acesta mi-e testamentul“.

lucrări de specialitate

tale, ajunge temut. Polemizează cu ziaristii de dreapta. Îi divulgă în scrisori deschise, pe care le publică în **Rude pravo**, dar și în ziare așa-zise „legale”. Îi înfruntă în adunări publice. Îi satirizează în presa umoristică. Rostind întotdeauna adevărul nedismulmat, atacă fără răgaz pasivitatea, nonviolența. În anul 1934, pleacă, tot clandestin, la Moscova, în calitate de corespondent al ziarului **Rude pravo**. Rămâne în Uniunea Sovietică timp de doi ani. Colindă țara în lung și în lat. Vede, înțelege, trage concluzii importante și scrie neîntrerupt, alarmându-i și dezarmându-i pe clevetitorii Uniunii Sovietice. Cartea **În țara iubită**, în care sînt adunate articolele scrise de Fučik între 1934 și 1936, publicată postum (în 1949), este o cronică memorabilă a acelor vremi.

În anul 1938, partidul comunist ceh intră în ilegalitate. Fučik folosește presa neinterzisă încă pentru a lovi în propaganda profascistă. Publică sub diferite pseudonime, sau fără să semneze, articole de critică literară. Aparent, se retrage în trecut, căci comentează autori aparținînd Renașterii cehe. În realitate, comentariile, toate, duc la o singură concluzie: necesitatea luptei pentru eliberarea țării de fascism. Urmărit insistent de poliție, dar scăpînd abil de supraveghere, Fučik își continuă activitatea revoluționară, devenită din ce în ce mai plină de răspundere. Scrie manifeste pe care le intitulează incendiari: **Luptăm cu toții împotriva lui Hitler. E necesar să acționăm. Scrisoare deschisă unui ministru fascist**. Publică (în 1942, la aniversarea lui Lenin) broșura intitulată **Sub steagul comunismului**, conținînd înduri care nu și-au pierdut și nu-și vor pierde actualitatea. Studiază, în izolare în care este silit să trăiască din motive conspirative, literatura cehă și scrie articole în care demonstrează că arta n-a fost niciodată un scop în sine, că ea are menirea să slujească nu un grup de privilegiați, ci omenirea în ansamblul ei. Se pronunță pentru arta cu valențe estetice. Cere ca politicul și esteticul să se combine în opere într-o unitate desăvîrșită. Rămîne, deci, în tot ce scrie, un comunist.

În anul 1942, Fučik este arestat. A fost torturat precum Jan Hus. Și tot ca el a spus pînă la capăt: **Nu renege!** În închisoare și-a continuat lupta. La procesul înscenat la Berlin a devenit din acuzat acuzator. **„Îndată mi se va citi sentința voastră. Știu ce se spune în ea: moarte omului!** Sentința mea pentru voi a fost însă dată de mult. În ea stă scris, cu singele tuturor oamenilor cinstiți din întreaga lume: **Moarte fascismului!**”

BIBLIOTECILE ANIVERSEAZĂ ANUL REVOLUȚIONAR 1848 ÎN ROMANIA. Recomandări bibliografice. Buc., 1973. 87 p. + 48 reprod. (Biblioteca Centrală de Stat a Republicii Socialiste România).

La aniversarea a 125 de ani de la revoluția burghezo-democratică din 1848 participă intens și bibliotecile publice din țară prin propagarea literaturii și organizarea unor acțiuni omagiale închinată marelui eveniment. Pentru a veni în ajutorul lor, Biblioteca Centrală de Stat, Serviciul metodic (Mariana IOVA, Lilianna BEREZOVSCI și Petruța DUMITRESCU) a inițiat publicarea unui volum de recomandări bibliografice în care este cuprins și un set de reproduceri după documente, portrete ale eroilor revoluției, opere de artă. În *Cuvîntul înainte* se arată că materialele recomandate pot servi la organizarea de expoziții, vitrine de cărți sau panouri în tot sta la baza documentării conferențiarilor, propagandistilor și activiștilor culturali, precum și la organizarea unor seri literare, consfătuiri cu cititorii, concursuri literare și alte activități bibliotecare.

Lucrarea e bine concepută, oferind, alături de informații bibliografice și discografie, materiale uzuale etc.

Tabelul cronologic **ANUL REVOLUȚIONAR 1848 ÎN ROMANIA** enumeră evenimentele desfășurate din martie 1848 pînă în septembrie 1850, cu indicarea datelor după stilul vechi și nou.

O primă parte a bibliografiei, intitulată **BIBLIOGRAFIA ISTORICĂ**, are următoarea structură: I. *Lucrări cu caracter general*: A. Sinteze. Studii. Monografii. Tratamente. B. Istoriografii. Culegeri de documente. Bibliografii; II. *Lucrări privind diversele aspecte ale revoluției*; III. *Fapte și evenimente din desfășurarea revoluției*; IV. *Aspecte regionale și locale ale revoluției*; V. *Personalități ale revoluției*. Cea de-a doua parte, **BIBLIOGRAFIA LI-**

TERAR-ARTISTICA, tratează despre *Anul revoluționar 1848 oglindit în creația artistică* și se împarte în capitolele: I. *Literatură*; II. *Creație muzicală* cu subdiviziunile: Carte; Articole. Periodice; Note muzicale; Discuri — Muzică; Discuri — Literatură; III. *Iconografie* cu subdiviziunile: Documente; Portrete; Plastică. Bibliografia recomandă o selecție de lucrări mai vechi, unele chiar contemporane revoluției, care se pot găsi în bibliotecile cu fonduri documentare, dar și foarte multe lucrări noi, astfel încât și bibliotecile cu fonduri mai reduse pot găsi titluri suficiente pentru organizarea unor acțiuni cu cartea, putându-le completa în mare măsură cu materialele anexate bibliografiei.

Desigur, selectarea unor lucrări privitoare la o temă anumită implică o operație migăloasă și pretențioasă, cu atât mai dificilă cu cât este vorba — ca în cazul de față — de o arie largă de informații. Se poate întâmpla ca din bogăția informațiilor să nu se observe absența unui titlu oarecare, dar apreciem că de aici n-ar fi trebuit să lipsească, de exemplu, volumul *In memoriam Avram Iancu* în care sînt cuprinse, pe 109 pagini, comunicările de la simpozionul din Tîrgu-Mureș (sept. 1972) închinat comemorării unui centenar de la moartea tribunului transilvănean.

În legătură cu redactarea descrierilor bibliografice, cititorul își poate pune, pe drept cuvînt, cîteva întrebări. De pildă, care este criteriul de organizare a lor în interiorul diviziunilor și al subdiviziunilor? Cel cronologic? Cel alfabetic? Abordînd un alt sistem de lucru ar fi fost bine să se ofere beneficiarilor cel puțin un indice alfabetic pentru a depista mai ușor care din titlurile recomandate există în fondurile bibliotecii lor. Apoi, care sînt normele după care s-au făcut descrierile? Fiindcă ele, pe lingă că nu respectă pe cele instituite de Biblioteca Centrală de Stat pentru bibliografia națională curentă, vădesc frecvent și inconsecvențe, de multe ori chiar pe aceeași pagină. Deși sînt foarte numeroase, vom arăta numai cîteva exemple. Astfel, anul de apariție, la aceeași revistă, se scrie cu cifre cînd arabe, cînd romane (p. 28, 32, 43) lunile prescurtate apar cînd cu punct, cînd fără punct (p. 25, 43); numărul de volume e trecut cu cifre cînd arabe, cînd romane (p. 26); editurile sînt scrise toate fără ghilimele (deși articolul publicat de E. Moianu în *Revista bibliotecilor* nr. 4/1971 precizează regulile folosite de bibliografia națională), în plus se observă o neglijență și în transcrierea lor. Spre exemplu: la p. 45, Buc., Academia R.P.R. (nu Editura Academiei R.P.R.); p. 76, cînd ESPLA, cînd Editura de Stat pentru literatură și artă. Ortografia și întin-

derea titlurilor unor reviste sînt redată inconsecvent: p. 42, Studii și articole de istorie sau Studii și Articole de Istorie; p. 32, Studii, p. 33, Studii. Revista de Istorie, p. 35, Studii. Revistă de istorie etc. etc.

La capitolul *Iconografie* ar fi fost deosebit de utilă numerotarea anexelor pentru a se putea indica un număr la trimiterile din corpul volumului: „vezi anexa” sau la descrierile bibliografice referitoare la documentele, portretele etc. existente în setul de reproducere, a căror bună calitate se cere subliniată.

Ar mai fi de arătat că la citatele din scrierile lui N. Bălcescu, G. Barițiu, M. Kogălniceanu, C. A. Rosetti ș.a. s-ar fi putut pune cel puțin data primei lor apariții, așa cum s-a și făcut la alți autori.

Dar dacă se face abstracție de lipsurile de ordin metodologic, lucrarea *Bibliotecile aniversează ANUL REVOLUȚIONAR 1848 ÎN ROMANIA* poate fi apreciată ca deosebit de actuală și de mare utilitate.

Antonia BĂLAN

ÎN AJUTORUL PREGĂTIRII PROFESIONALE A BIBLIOTECARILOR DIN ARMATĂ. I. Buc., 1972, 44 p. (Biblioteca centrală a Ministerului Apărării Naționale).

Acest prim grupaj de materiale alcătuit în cadrul Serviciului metodic al Bibliotecii centrale a Ministerului Apărării Naționale de Ioan Petrică și Cimpoeru Petre cuprinde indicații referitoare la întocmirea cataloagelor alfabete și sistematice și la redactarea bibliografiilor. Materialele au ca bază de documentare articolele publicate în periodicele *Îndrumătorul cultural-artistic din armată* și *Revista bibliotecilor*, ca și volumul *Consultații de biblioteconomie* (Buc., I.S.I.A.P., 1969).

Dintru început trebuie să subliniem utilitatea și oportunitatea apariției unor asemenea îndrumări de specialitate, care contribuie atât la organizarea și valorificarea optimă a fondului de publicații din bibliotecile militare, cit și la ridicarea gradului de profesionalizare a bibliotecarilor militari. Acest material este cu atât mai eficient cu cât transmite informații exacte și utile, este judicios alcătuit, ținînd seama de specificul bibliotecilor pentru care a fost editat, fără a se pierde în amănunte neesențiale, într-o formă mai mult decît explicită. După o fundamentată argumentare asupra utilității și folosirii cataloagelor, sînt dezvoltate principiile de organizare ale catalogului alfabetic și sistematic (insistîndu-se — la primul — asupra autorilor colectivi mai des întîlniți în categoria de bibliotecă căreia i se adresează și —

la al doilea — asupra schemei de clasificare de la grupa 35 *Armată*), sînt date explicații cu privire la folosirea fișelor redactate și multiplicare de Biblioteca centrală a Ministerului Apărării Naționale pentru cărțile tipărite de Editura militară. Capitolul „Metodica întocmirii bibliografiilor“ trasează etapele principale în elaborarea acestor instrumente de informare, insistînd asupra izvoarelor bibliografice la îndemîna oricărui bibliotecar. Broșura se încheie cu modelele principalelor tipuri de descriere a cărților și a articolelor de periodice. În acest sens, credem că ar fi fost util ca, în economia generală a materialului, să se insiste mai mult asupra metodei descrierii publicațiilor. De asemenea, am dori să fie înlăturată o inadvertență: la p. 35, la modelele de descrieri bibliografice este indicată o schemă veche de semnalare a articolelor din periodice, în contradicție cu schema nouă, inserată la p. 41. Această primă culegere de materiale de îndrumare *În ajutorul pregătirii profesionale a bibliotecarilor din armată* este o reușită. Sperăm ca celelalte să nu-și înfîrșească apariția și să se prezinte la același nivel de eficiență și de corectitudine.

A. CORVATESCU TOFAN

Biblioteca centrală universitară din București. DIN SUMARUL PERIODICELOR STRĂINE. Științe sociale.

Începînd cu luna ianuarie a.c., sectorul documentare universitară din cadrul Bibliotecii centrale universitare din București elaborează un nou instrument de informare curentă, consacrat științelor sociale, intitulat *Din sumarul periodicelor străine. Științe sociale*. Noua publicație bibliografică signaletică, cu apariție bi-lunară (la 15 și la 31 ale fiecărei luni) înregistrează exhaustiv, din sumarul periodicelor străine intrate curent în colecțiile bibliotecii și ale filialelor ei de la facultățile Universității din București (circa 25—30 de numere de periodice la fiecare două săptămîni), articolele tratînd probleme ale științelor sociale. Ordonarea informațiilor oferite de acest instrument se face pe titluri de periodice (acestea ordonate la rîndul lor alfabetic), iar în cadrul fiecărui periodic, în ordinea paginilor între care au apărut articolele. Descrierea simplă a articolelor — autor, titlu (în original și în traducere românească) și numerele paginilor —, precum și faptul că semnalările se află pe pagini separate pentru fiecare periodic bibliografiat conferă instrumentului o calitate în plus, și anume, pe lângă operativitatea de semnalare și ușurința consultării, posibilitatea organizării de fișiere proprii, pe titluri de periodice, prin dețasarea fișelor. Prin noua publicație bi-

bliografică a Bibliotecii universitare bucureștene, informarea curentă în științe sociale se îmbogățește astfel cu un instrument bun, necesar și de mare utilitate.

G. V.

CĂRTURARI BRAȘOVENI (Sec. XV-XX). Ghid bibliografic. Brașov, 1972. 246 p. cu portr. (Comitetul județean de cultură și educație socialistă Brașov. Biblioteca municipală).

Inscris în rîndul operelor apărute în cadrul Anului internațional al cărții 1972, volumul *Cărturari brașoveni* aduce sub ochii cititorului datele vieții și operei a 253 de oameni de cultură care s-au născut sau au activat pe teritoriul județului Brașov. Rod al citorva; buni ani de muncă desfășurată de colectivul de redacție (Ilie Moruș, redactor responsabil, Grigore Topan redactor responsabil adjunct, dr. Pavel Binder, Valeria Căliman, dr. Emil Micu, Petru Istrate, redactori), dicționarul bibliografic se înfățișează celor interesați ca un instrument de lucru fără de care nu se va putea întreprinde în viitor nici o cercetare legată de viața culturală nu numai a Brașovului ci a întregii țări. Nu puțini vor fi cei care, consultînd volumul, vor avea surpriza să constate că „bucovineanul“ Aron Pumnul, „bănățeanul“ A. P. Bănuț, „craioveanul“ „Iosif Fabritius, „arădeanul“ Vasile Goldiș, „ieșeanul“ Ilie Minea, „bucureșteanul“ Socec, „Doamna moșilor“ Ecaterina Varga și încă mulți alții sînt brașoveni.

Deșul de numeroși sînt și acei brașoveni care au dus faima patriei lor peste hotarele țării. Este suficient să amintim cîțiva dintre acei care au activat în străinătate și anume: Martinus Burcensis de Szeidino și Andreas Corvus de Corona — tipografi la Veneția și Brno în secolul al XV-lea; Valentinus Bakfark, compozitor și interpret care a peregrinat prin Polonia, Franța, Prusia, Austria, Italia (secolul XVI); frații David și Teodor Corbea — diplomați, cu misiuni la Varșovia, Moscova, Petersburg (secolele XVII-XVIII); Johann Martin Honigberger, farmacist, medic și explorator, a călătorit și activat în multe țări orientale, mai ales asiatice, și prin Europa, făcînd descoperiri arheologice și publicînd lucrări la Paris, Viena etc. (secolul XIX); apoi Alexandru Ciurcu, precursor al arostatelor reactive, a făcut cercetări de aeronautică în Franța realizînd vehicule acționate cu un propulsor cu reacție, aparat brevetat în Germania, Anglia, Belgia, Italia și Statele Unite; Nicolae Teclu, fizician și chimist, cu peste 80 de lucrări, a funcționat ca profesor la Aca-

demia Comercială din Viena și este aniversat de UNESCO (ambii secolele XIX-XX) etc. etc.

Pentru a strnge la un loc toate aceste nume, pentru a le selecționa, pentru a le cunoaște activitatea, autorii au recurs la sursele primare manuscrise ori tipărite, dicționare biografice, enciclopedii, colecții de izvoare, arhive, de multe ori făcând cercetări intense ca să descopere datele unor cărțurari mai puțin popularizate până acum. Numărul periodicelor și al lucrărilor consultate a fost foarte mare (numai în lista de abrevieri figurează 103) și ele sînt menționate în subsolul notițelor bibliografice, astfel încît cititorul interesat în aprofundarea cunoașterii uneia sau alteia din personalități le are la îndemînă.

În introducerea intitulată *Semnificația unui dicționar bibliografic local* — sub semnătura prof. Dan Simonescu — se fac călduroase aprecieri asupra lucrării elaborate de Biblioteca municipală din Brașov, care a realizat „în mod superior una din sarcinile majore indicate în documentele de partid privind îmbunătățirea muncii de educare și instruire a oamenilor muncii“.

Cuvîntul înainte al colectivului de redacție lămurește scopul și modul în care s-a elaborat ghidul. El este urmat de o listă de abrevieri.

Notița bibliografică, în structura ei interioară, conține date despre viața, studiile, activitatea și operele oamenilor de cultură brașoveni, enumerîndu-se și titlurile lucrărilor publicate de fiecare. În *Referirile* ce însoțesc descrierile se citează izvoarele consultate, cu titlul prezentat. Numeroase sînt personalitățile cărora li s-au publicat în volum și portretele, dar sînt foarte multe cazuri în care ele lipsesc fără a avea măcar motivarea că ar fi fost greu de procurat (vezi, spre exemplu, Gebhard Blücher, Nicolae Căliman, Stefan Foriș etc etc.) Un indice de nume încheie lucrarea, facilitînd consultarea ei.

Livia BACĂRU

ABHB Annual Bibliography of the History of the Printed Book and Libraries, Vol. 1. Publications of 1970. Edited by Hendrik D. L. Vervliet under the auspices of the Committee on Rare and Precious Books and Documents of the International Federation of Library Associations. [Bibliografia internațională anuală a istoriei cărții și bibliografiilor]. The Hague, Martinus Nijhoff, 1973. XI+225 p.

trecut și după ce singura bibliografie curentă, *Internationale Bibliographie der Buch- und Bibliothekswesen*, ce se publica din 1928 și-a încetat apariția din cauza celui de-al doilea război mondial, au mai apărut în cîteva țări — în deceniul al șaselea și al șaptelea — bibliografii pentru domenii diverse, însă limitate în timp și spațiu.

În scopul de a coordona aceste eforturi individuale și separate pînă acum, în anul 1970, FIAB — Comisia fondurilor și documentelor rare și prețioase — a inițiat elaborarea unei bibliografii internaționale curente pentru istoria cărții tipărite și a bibliotecilor, în care scop a trimis tuturor țărilor membre norme pentru o descriere bibliografică unitară. Primul volum consacrat lucrărilor tipărite în 1970 a apărut la începutul anului 1973 sub îngrijirea lui Hendrik D. L. Vervliet, secretar al Comisiei menționate mai sus, și conține 2489 de notițe bibliografice primite din 17 țări.

ABHB tinde să înregistreze cărțile și articolele de valoare privind istoria cărții tipărite, istoria artelor, a meșteșugurilor, a tehnicii și utilajelor și a condițiilor economice, sociale și culturale în care sînt produse, distribuite, conservate, și descrise. Sînt excluse cărțile și articolele asupra unor procese tehnice moderne, după cum se evită și înregistrarea unei literaturi cu caracter efemer, de popularizare a numelor celebre în domeniile arătate, dacă ea nu adaugă nimic nou la cunoașterea acestora.

Materialele incluse în bibliografie cuprind perioada dintre termenele a *quo* — data nașterii cărții tipărite, deci prima jumătate a secolului al XV-lea, și *ad quem* — data de azi, cu condiția ca studiul să fie scris în întregime sau parțial din punct de vedere istoric.

ABHB înregistrează de asemenea cataloagele de expoziție, de colecții, de vânzări, de anticariat dacă ele sînt retrospective, adică au o temă istorică, ori dacă dezvăluie o colecție importantă, precum și edițiile de texte literare sau istorice, dacă introducerea lor este importantă pentru istoria tiparului și a colecțiilor, regulă care se aplică și pentru edițiile facsimilate. Recenziile sînt incluse dacă ele sînt critice ori aduc un supliment de informații pentru cartea recenzată.

În organizarea ei internă, lucrarea a adoptat clasificarea după *Bibliography in Britain*, lucrările fiind cuprinse în clasele: A. Lucrări generale; B. Hirtie, cerneală, materiale de tipărit; C. Caligrafie, desenarea literelor, turnarea lite-

După bibliografia retrospectivă a lui *Bigmore* și *Wyman* de la sfîrșitul secolului

relor ; D. Plan, zețarie, tipografie, prese ; E. Ilustrații ; F. Legături ; G. Comerț de carte, editură ; H. Bibliofilie, colecții de cărți ; J. Instituții, biblioteci, biblioteconomie, știință ; K. Aspecte juridice economice, sociale ; L. Ziare, ziaristică ; M. Subiecte secundare (mai ales în ordinea CZ).

În cadrul fiecărei clase se înregistrează la început lucrările cu caracter general, așezate în ordinea alfabetică a autorilor ; urmează apoi lucrările ordonate pe țări, iar în cadrul acestora pe secole. Înăuntrul aceluiași secol se deosebesc : a) lucrările generale ; b) studii privind diferite orașe sau locuri ; c) studii despre persoane individuale, firme, tipografii etc. Volumul se deschide printr-o *Introducere* în care, după o scurtă retrospectivă asupra bibliografiilor din domeniul istoriei cărții tipărite și a bibliotecilor, se expun pe larg criteriile de organizare ale ABHB. Urmează apoi o listă alfabetică a tuturor periodicelor consultate de diferitele țări în vederea întocmirii bibliografiei. După cele 2489 de titluri înregistrate se plasează un indice alfabetic al autorilor și al lucrărilor anonime și un indice al numelor geografice și de persoane întâlnite în lucrare.

Se apreciază că titlurile cuprinse în ABHB reprezintă aproximativ 80 la sută din publicațiile anului 1970 care au valoare documentară în domeniul abordat. Prin acest prim volum, care va fi urmat de volumele anuale ale bibliografiei rezultate din colaborarea comitetelor naționale pentru fondurile rare și prețioase, s-a deschis o largă cale de cunoaștere reciprocă a contribuțiilor de valoare din toate țările membre, elaborate de cei mai autorizați specialiști ai domeniului.

Inițiativa luată de FIAB s-a dovedit deosebit de utilă și traducerea ei în fapt oferă tuturor celor interesați un instrument de informare, pe cât de vast, pe atât de accesibil.

L. B.

ADVANCES IN LIBRARIANSHIP
(Progrese în biblioteconomie). Editat de Melvin J. Voigt. Vol. 3.
New York — London. Seminar Press, 1972. XIV + 298 p.

În zilele noastre, bibliotecilor le revine sarcina de a-și adapta, neconținut, vechile structuri necesităților tot mai complexe ale unei societăți în continuă schimbare. În Statele Unite, publicația anuală *Advances in Librarianship* a fost concepută tocmai pentru a întâmpina acest deziderat, înregistrând experimentările și

progresele făcute în biblioteconomia contemporană. Încă de la apariția primului volum, în 1970, această publicație s-a remarcat prin marea varietate a articolelor și studiilor critice, bazate pe literatura de specialitate publicată sau pe cercetările în curs de efectuare.

Fiecare volum cuprinde 10 sau 12 subiecte de importanță majoră, articolele purtând semnăturile unora dintre cei mai competenți specialiști. Colaboratorii provin din toate sferile biblioteconomiei, reprezentând toate tipurile de biblioteci, de la cele cu profil special până la bibliotecile academice și de cercetare. Publicația este concepută ca un for permanent de referință, care să înregistreze progresele, metodele noi și obiectivele biblioteconomiei. *Advances in Librarianship* are drept scop surprinderea atât a schimbărilor cât și a efectelor acestora în viața bibliotecilor, tocmai pentru a fi o autoritate în materie de informare și analiză în biblioteconomie.

Articolele cuprinse în primele trei volume ilustrează gradul înalt de complexitate atins de biblioteconomie în zilele noastre. Biblioteconomia este confruntată cu situații din ce în ce mai diverse, care devin imposibil de rezolvat cu mijloacele tradiționale.

Studiile publicate în volumul al III-lea, pe care îl prezentăm, ar putea fi grupate, după tematica lor, în șase categorii, care sînt corespunzătoare unor probleme principale ale biblioteconomiei contemporane.

1. *Colecțiile bibliotecilor* cunosc în prezent o creștere spectaculoasă. În raport direct cu progresul științific și tehnic contemporan. Se impune o valorificare cât mai judicioasă și economică totodată a acestui fond (indiferent dacă este vorba de documente tipărite — purtători tradiționali de informații — sau de materiale audio-vizuale), astfel încît accesul la diversele categorii de informații să fie cât mai rapid. Instrument de dezvoltare și valorificare a fondului, catalogul continuă să suscite un viu interes în rîndul bibliotecarilor, datorită rolului lui esențial în dezvoltarea colecțiilor și regăsirea documentelor. Așa cum arată Melvin J. Voigt în prefața la volumul al III-lea, „Apariția mult așteptatului *Code de Catalogare Anglo-American* în 1967 a ridicat și probleme de dotare : cât de mult s-ar schimba cataloagele ? cât de repede se pot schimba ? ce compromisuri ar fi necesare ?”. În articolul *Anglo-American Code Implementation* (Aplicarea Codului Anglo-American), Elizabeth L. Tate examinează rezultatele standardizării și perfecționării cataloagelor. În analiza făcută în articolul *Catalog Use Studies and Their Implications* (Studiile asupra utilizării

catalogului și implicațiile acestora), James Krikelas face o trecere în revistă a studiilor întreprinse asupra funcționalității cataloagelor. El subliniază că eficiența cataloagelor e greu de determinat, dar se cere o informare mai bună, o documentare amănunțită, esențială pentru a antrena schimbări în „politica” de înființare a unui catalog, pe de o parte, iar pe de altă parte, pentru a determina rolul calculatorului electronic în catalogare. În ultimii ani, mecanizarea și automatizarea proceselor de muncă bibliotecară și bibliografică au câștigat tot mai mult teren în bibliotecă. Prezentarea documentară ce o face Don Sherman în articolul *Converting Bibliographic Data to Machine Form* (Convertirea datelor bibliografice pentru mașină) oglindește tocmai aceste progrese importante și posibile.

2. Asigurarea pentru toți solicitanții, a accesului cât mai direct și rapid la informații implică o diversificare a bibliotecilor după caracterul beneficiarilor. Bibliotecile pot și trebuie să devină centre publice de cultură care să asigure informații de orice fel atât pentru copii cât și pentru adulți. Convinși de această funcție esențială a bibliotecilor, James W. Liesener și Margaret E. Chisholm în articolul *Youth as a Special Client Group* (Tineretul ca grup special de beneficiari), cercetează problemele și posibilitățile de tării bibliotecilor pentru tineret. Ei subliniază greutățile „care sînt nu numai cantitative, dar în mare măsură complicate datorită schimbărilor esențiale survenite în rîndul tineretului”.

Harriett Genung și James O. Wallace, în articolul *The Emergence of the Community College Library* (Apariția bibliotecilor de școli postliceale), subliniază o dată în plus caracterul educativ pe care trebuie să-l aibă bibliotecile școlare.

În articolul *On Beyond 999Z—Patterns of Library Service to Children of the Poor* (Dincolo de 999Z — modele de servicii de bibliotecă pentru copiii săracilor), Binnie L. Tate ridică o problemă de mare actualitate, dar spinoasă în același timp, pentru bibliotecile americane. Am putea spune că este un articol-chemare lansat tuturor bibliotecilor pentru democratizarea culturii, pentru transformarea lor în adevărate focare de cultură și centre de informare pentru toți copiii, indiferent de vîrstă, apartenență socială sau rasă. Este subliniată ideea că „înzestrarea săracilor cu informații prin care să poată cîștiga puterea de a-și decide soarta nu a fost un concept obișnuit în războiul contra sărăciei în bibliotecă”. Constatăm astfel că bibliotecarii americani sînt nevoiți să recunoască funcția socială pe care o are bibliotecă și fără de care nu s-ar putea înregistra nici un progres real.

3. Bibliotecarii sînt astăzi, mai mult ca oricînd, conștienți de rolul și necesitatea bibliotecii în procesul de formare a cadrelor de specialiști. În acest sens, ei și-au asumat mai întîi responsabilitatea inițierii studenților în utilizarea bibliotecii. Miriam Dudley, în articolul *Teaching Library Skills to College Students* (Predarea cunoștințelor pentru inițierea studenților în bibliotecă) analizează critic diversele curente de opinii în această privință și descrie, exemplificînd, un mijloc, dacă nu nou, dar cel puțin promițător, și anume: înființarea de cursuri ținute chiar de bibliotecari.

4. O altă problemă de importanță majoră este dotarea bibliotecilor cu clădiri cît mai funcționale. Mai multe articole au surprins această necesitate, care în majoritatea cazurilor s-a și materializat. În *Academic Library Buildings in the United Kingdom* (Clădirile bibliotecilor academice în Marea Britanie) de Faulkner Brown sau în *Academic Library Buildings in The United States* (Clădirile bibliotecilor academice în Statele Unite) de Ralph E. Ellsworth, autorii analizează factorii care asigură atmosfera propice studiului în bibliotecile academice din cele două țări.

5. Pentru a deveni realități, planurile și proiectele necesită o subvenționare corespunzătoare, bine gîdită. În articolul *Federal Grants and Public Libraries* (Alocațiile federale și bibliotecile publice), James G. Igoe arată că finanțarea este un factor esențial în soarta unei bibliotecă. Bibliotecile publice dispun de subvenții locale mici, astfel încît este necesară o subvenționare mai corespunzătoare din partea guvernului federal. Autorul își exprimă speranța unei soluționări pozitive a acestui deziderat, sugerînd modalitatea veniturilor anuale sporite.

6. În capitolul final, problema colecțiilor speciale este studiată cu competență de Robert L. Brubaker. În articolul *Archive and Manuscript Collections* [Arhiva și colecțiile de manuscrise] el examinează progresele actuale în colecționarea și păstrarea manuscriselor în arhivele americane, făcînd referiri și asupra unor tehnici moderne aplicate în acest domeniu.

Publicația *Advances in Librarianship*, astfel concepută și coordonată de editorul ei Melvin J. Voigt, este un valoros instrument de referință în domeniul practicii și teoriei bibliotecare. *Advances in Librarianship* se recomandă ca un cadru permanent de cunoaștere a studiilor documentate și moderne care înregistrează progresele cele mai recente în biblioteconomie pe plan internațional.

POEZIE

EUGEN JEBELEANU : *Hanibal*
BEN. CORLACIU : *Starea de urgență*
CONSTANȚA BUZEA : *Leac pentru ingeri*

PROZA

MARIN PREDĂ : *Marele singuratic*
CORNELIU ȘTEFANACHE : *Ziua uitării*

DRAMATURGIE

VASILE REBREANU și MIRCEA ZACIU :
Sechestrul

PUBLICISTICĂ ȘI REPORTAJ

NICHITA STĂNESCU : *Cartea de recitare*
OCTAVIAN PALER : *Drumuri prin memo-
rie*

LITERATURĂ PENTRU COPII ȘI TINERET

COSTACHE ANTON : *Ochii aurii ai Roxa-
nel*
CORNELIU BUZINSCHI : *Hoști de vise*

CRITICĂ ȘI ISTORIE LITERARĂ

ȘERBAN CIOCULESCU : *Aspecte literare
contemporane*
MIHAI DRĂGAN : *B. P. Hașdeu*
ION VLAD : *Convergențe și Povestirea.
Destinul unei structuri epice*

**TRADUCERI DIN LITERATURA UNIVER-
SALĂ**

A. E. BACONSKY : *Panorama poeziei uni-
versale contemporane*
LEON LEVIȚCHI : *Verșuri alese de Robert
Browning*

**TRADUCERI DIN LITERATURA NAȚIONA-
LITĂȚILOR CONLOCUITOARE**

PAUL DRUMĂRU : *Maimuța plângăreată
de Bălint Tibor*

**LITERATURA NAȚIONALITĂȚILOR CON-
LOCUITOARE**

SZILÁGYI DOMOKOS : *Conferința de pre-
să (Sajtóértekezlet), poezii*
BAJOR ANDOR : *Gărgăuni (Tüksök és
bogár), schițe satirice*
FRANZ HEINZ : *Mai răi decît cîinii (Äger
wie die Hund), nuvelă*
IMMANUEL WEISSGLASS : *Hanul din ur-
mă (Der Nobiskrug), poezii*

DEBUTURI

AL. CALINESCU : *Anton Holban, com-
pletul lucidității*
RADU MAREȘ : *Anna sau pasărea paradisi-
ului*
DUȘAN PETROVICI : *Lebede ale pterilii*
DAN VERONA : *Noaptea migratoare*
SASZET GEZA : *Certitudini (Bizonyosság),
poezii*
VARADI B. LAZSLÓ : *Pui de somn (Kö-
lyökharcsa), schițe*

EUGEN JEBELEANU

EUGEN JEBELEANU s-a născut la 24 aprilie
1911 în orașul Cîmpina. Primele volume: *Schi-
turi cu soare* (1929), *Inimi sub săbiile* (1934).
Ceea ce nu se uită (1944). A fost distins cu
premiul Etna-Taormina (1970) iar în 1971 i s-a
conferit premiul Herder.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Din veacul XX. Buc., E.S.P.L.A., 1956. 527 p.
In satul lui Sahla. Buc., Editura tineretului,
1957. 56 p.
Oratoriul Eliberării. Buc., E.S.P.L.A., 1959.
56 p.
Bălcescu. Buc., Editura tineretului. 1963.
160 p.
Cinzece împotriva morții. Buc., Editura ti-
neretului. 1963. 160 p.
Poeme. 1944—1964. Buc., Editura pentru li-
teratură. 1964. 348 p.
Surisul Hiroșimei. Buc., Editura tineretului,
1966. 96 p.
Elegie pentru floarea secerată. Buc., Edi-
tura tineretului. 1967. 144 p.
Hanibal. Buc., „Cartea Românească“, 1972.
304 p.

Poezia lui Eugen Jebeleanu pendulează
între înregistrarea dramelor care îl pri-
vesc în exclusivitate pe poet și a proble-

melor ce frământă întreaga omenire. Au-
torul *Surisului Hiroșimei* (vast poem
despre tragedia umanității terorizate de
arma atomică) și al *Elegiei pentru floa-
rea secerată* (bocet de o limpezime cris-
talină provocat de moartea iubitei) și-a
alcătuit culegerea de poeme *Hanibal*
astfel încît ambele ipostaze ale liricii sale
să fie prezente. Primul ciclu din volum,
Riul pe obraz, este un jurnal liric întoc-
mit retrospectiv, din memorie, în care
sînt consemnate cu emoție, ca și în *Ele-
gie...*, gesturile, vorbele făpturii dispă-
rute. Poetul se înconjoară de lucrurile
care au aparținut femeii iubite și le con-
templă pentru a-și provoca amintirile
(*Cînd*). Poeziile evocă decoruri în ambi-
anța cărora poetul s-a aflat alături de
ființa dragă. Cîteva dintre poeme amîn-
țesc călătoriile făcute de cei doi, acestea
fiind, datorită aerului lor festiv, de ru-
pere din cotidian, un prilej de a fixa
mai adînc în memorie unele detalii (*Mo-
mente, Călătorie, Splendori, Rue Pierre
Demours*).

Scrisul este pentru Eugen Jebeleanu un
supliciu adorat, care nu-i permite să uite.
Deoarece din drama poetului nu mai ex-
istă scăpare : „De acum obișnuiește-te să
trăiești din amintiri, / din umbra de pla-

nete pierdute, / din norii care fug, din amintiri subțiri.“ (*De-acum înainte*) poezia îi este singurul reazem, ea constituind unica șansă de a smulge din tenebre făptura pierdută pentru totdeauna: „Acum te voi smulge din acel loc / (nu voiesc să-l numesc), / te voi spăla cu mâinile mele / și te voi repune / în imperioasa înaintare a luminii“ (*Hotărâre*). Dacă *Riul pe obraz* are un ton de litanie îngînată în șoaptă, *Parabole civile* se remarcă prin vehemența cu care poetul dezvăluie atrocitățile provocate de istorie sau demonii opoșiți în sufletul omului contemporan. Poemele mărturisesc o stare de agitație paroxistică. Poetul pare un judecător miniat care ceartă, pedepsește pe vinovați, blestemă sau face profeții, iar uneori, imblinzit, recompensează pe inocenți. *Parabolele civile* mustesc de sarcasm, adoptă caricatura sau viziunea de coșmar. *Insula, Ediție specială, A doua ediție specială*, sint diatribe infocate împotriva neparticipării la destinul omenirii. *Perfectul acrobat* caricaturizează pe cei care se strecoară prin viață neatinși de evenimente, ca niște vietuitoare bine adaptate la mediu. *Convertiri, Măști* de nunță ipocrizia, iar *Rugăciune* condamnă războiul.

Aceste versuri sînt o pildă a responsabilității cu care poetul privește actul creației. El nu ignoră contradicțiile epocii și este un martor curajos și incoruptibil al ei.

Poezia lui Eugen Jebeleanu nu oferă imaginea unor spectaculoase contorsiuni ale verbului poetic. De-a lungul anilor, poetul și-a rafinat tot mai mult scrisul, a ajuns la o simplitate care exclude artificii sau jocul facil de cuvinte. Prin expresia ei directă și prin tematica generoasă, poezia lui Eugen Jebeleanu și-a câștigat un loc de onoare în lirica românească de azi.

BEN. CORLACIU

BEN. CORLACIU s-a născut la 6 martie 1924 în orașul Galați.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Moartea lingă cer. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 231 p.

Cazul doctor Udrea. Vol. 1—2. Buc., „Minerva“, 1971. Vol. 1 XX+289 p.; vol. 2. 383 p.

Poezii. Buc., Editura pentru literatură, 1969. 388 p.

Cînd simți cum moare vîntul. Buc., Editura Eminescu, 1972. 516 p.

Poeme florivore. Buc., Editura Eminescu, 1972. 88 p.

Starea de urgență. Buc., „Cartea românească“, 1972. 288 p.

Strigoaica și casa neună. Nuvele. Buc., Editura Eminescu, 1973. 223 p.

Starea de urgență cuprinde aproape toate versurile lui Ben. Corlaciuc scrise între

1941 și 1971. Volumele de poezii (*Tavernale, Pelerinul serilor, Arhipelag, Manifest liric. Postumulz, Explozia sertar Poeme fără carte*) dezvăluie un poet de talent care însă, paradoxal, mimează dezinteres față de poezie. Ben. Corlaciuc demontează cu mîgală mecanismul poeziei și îl arată tuturor pentru a demitiza actul poetic, conceput de unii ca o îndeletnicire care trebuie oficiată în taină, departe de ochii mulțimii. Poetului îi repugnă atmosfera de falsă solemnitate și ironizează orice tendință de sofisticare. Autorul *Tavernalelor* compune o poezie directă, simplă, care notează cu exactitate agitația din sufletul său.

Atitudinea de frondă, de neacceptare a canoanelor consacrate, apare evidentă în toate volumele sale. Poetul și-a găsit de la început stilul care îi convine și nu l-a mai abandonat. Însă anumite prefaceri s-au petrecut de la o carte la alta. În volumul de debut, expresie a revoltelor juvenile, el a înregistrat experiența boemei, ca o modalitate de neaderare la normele societății. Dar poetul a înțeles că protestul clamat în fumul tavernelor nu are șanse să fie auzit și, de aceea, cărțile ulterioare mărturisesc feroaie căutări unor soluții mai realiste. Poeziile sale, îndeosebi, cele din *Explozia sertar*, devin purtătoare de nobile idealuri umanitare și capătă de multe ori o gravitate pe care primele poeme scrise de el nu o aveau. E drept, Ben. Corlaciuc condamnă în continuare lipsa de sinceritate, sentimentalismul teatin, clișeele verbale etc. În poezia sa, îndrăgostiiți, exasperați de banalitatea cuvintelor, în loc să-și destăinuie patetic iubirea preferă să-și spună că nu se iubesc (*Beatles*). Entuziasmul convențional îl irită (*Silentium*) iar camelonismul îi provoacă o înflăcărată filipică (*Tu*). Totuși, poetul acesta cu ton persiflant, care pare a nu cunoaște decît viltătoarea bălăliilor împotriva a tot ce amenință să pervertească pe om, se lasă cîteodată biruit de o tristețe calmă, semnînd un pact de împăcare cu întreg universul: „Mulțumesc pentru lacrimă, pentru tăcere, / pentru floarea adîncă din țarina gurii, / mulțumesc pentru inima care te cere / și pentru izvoarele din ochii pădurii, // Plesnește de ziuă, măntorc la icoanele sparte, / mulțumesc pentru foame și pentru sete, / mulțumesc pentru viață, mulțumesc pentru moarte, / planeta se-ntoarce cu fața la perete“.

CONSTANȚA BUZEĂ

CONSTANȚA BUZEĂ s-a născut la 31 martie 1941 la București.

BIBLIOGRAFIE

De pe pămînt. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 104 p.

Eugen JEBELEANU

Ben CORLACIU

Constanța BUZEA

Marin PREDA

Cornelia ȘTEFANACHE

Vasile REBREANU

Mircea ZACIU

Nichita STĂNESCU

Octavian PALER

La ritmul naturii. Buc., Editura pentru literatură, 1966. 135 p.

Norii. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 136 p.

Agonice. Buc., Editura Eminescu, 1970. 136 p.
Coline. Buc., „Cartea românească”, 1970. 144 p.
Aventurile extraordinare ale lui Hap și Pap, fii doamnei și domnului Ap. Buc., Editura „Ion Creangă”, 1970. 72 p. (în colaborare cu Adrian Păunescu).

Sala navelor. Buc., „Cartea românească”, 1971. 108 p.

Leac pentru ingeri. Buc., „Albatros”, 1972. 192 p.

Leac pentru ingeri este o selecție severă din cele șase volume de versuri publicate până acum de Constanța Buzea (*De pe pământ, La ritmul naturii, Norii, Agonice, Coline, Sala navelor*). Poeta a eliminat, poate cu regret dar justificat, acele poeme pe care nu le mai socotește reprezentative pentru ea. În special cu volumul *De pe pământ* (apărut în 1963), în care, în spiritul literaturii de atunci, erau incluse numeroase versuri de un entuziasm facil, Constanța Buzea a fost necruțătoare și nu a reținut decât două poezii.

Leac pentru ingeri definește cu claritate profilul unei autoare înzestrate, de neconfundat în poezia de azi în care se află destule voci lirice remarcabile. Ca și Ana Blandiana sau Gabriela Melinescu de pildă, ea compune versuri ce contrazic imaginea tradițională a liricii feminine, de obicei limitată la simple notații de atmosferă sau la consemnări ale unor evenimente fără rezonanță amplă. Constanța Buzea este fascinată de versul clasic, muzical pe care îl stăpânește cu evident talent. Poeta se încintă de sonoritatea cuvintelor, îi place să le audă rostogolindu-se după o retorică savantă. Ușurința cu care ea versifică dăunează însă unora dintre versuri, le transformă în simple înlănțuiri de sintagme ce sună frumos dar nu spun nimic.

Dacă din punct de vedere formal poeziile Constanței Buzea nu oferă imaginea unor spectaculoase metamorfoze, în schimb, în ceea ce privește tematica lor, se constată de la un volum la altul o largire a ariei de motive și o mai profundă investigație în zonele sufletești ale poetei. Îndeosebi *Agonice* și *Coline* mărturisesc efortul de a aborda într-o tonalitate gravă problemele existenței. Poeta meditează în versuri tulburătoare la naștere, moarte, la destinul artistului. Foarte frumoase sînt poemele erotice ale Constanței Buzea. În aceste poezii se exprimă bucuria unei iubiri calme, neprimejdite de drame, implinită în tihna căminului. Un moment important în cariera lirică a Constanței Buzea îl constituie volumul de sonete *Sala navelor*, care atestă nu numai virtuozitatea poetei dar și maturizarea ei artistică.

MARIN PEDA

MARIN PEDA s-a născut la 5 august 1922 în comuna Siliștea-Gumești (Teleorman). În prezent este directorul editurii „Cartea românească”.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Desfășurarea. Buc., Editura tineretului, 1964. 260 p.

Friguri. Buc., Editura militară, 1966. 110 p.
Intîlnirea din pămînturi. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 383 p.

Martin Bormann. Dramă în trei acte. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 75 p.

Intrusul. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 304 p.

Risipiitorii. Buc., Editura pentru literatură, 1969. 400 p.

Imposibila întoarcere. Buc., „Cartea românească”, 1971. 216 p.

Moromeții. Vol. 1—2. Buc., „Cartea românească”, 1972. Vol. 1. 423 p.; vol. 2. 527 p.

Marele singuratic. Buc., „Cartea românească”. 1972. 432 p.

Marele singuratic este o continuare a *Moromeților*. În primul volum al acestui ciclu, șeful familiei Moromete, prin personalitatea sa copleșitoare, cotopea întreaga scenă, nelăsînd decît rareori și celorlalți eroi privilegiul de a ieși în evidență. În cel de-al doilea volum, care își desfășoară acțiunea în anii de după ultimul război mondial și prezintă marile prefaceri sociale din acea vreme, personajele se mișcă estompeate pe ecranul epocii, ca niște marionete pe care istoria le minșează după bunul ei plac. *Marele singuratic* relatează întimplări mai apropiate de zilele noastre și se ocupă de destinul fiului cel mai mic al lui Moromete, Niculae. Romanul, avînd desigur un material de viață distinct de celelalte două cărți ale ciclului, realizează totuși și o sinteză a lor. În *Marele singuratic* se găsesc pagini admirabile care îl readuc în atenție pe bătrînul Moromete și lumea satului. Scriitorul este el însuși îndrăgostit de acest personaj și de aceea îl recheamă pentru a da încă un spectacol înainte de a-l abandona definitiv. De asemenea, ca și în volumul al doilea, sînt înfățișate secvențe din anii de mari frămîntări istorice. Dar autorul se concentrează în primul rînd asupra lui Niculae și descrie un moment de derută din viața sa. Eroul a fost îndepărtat din motive imaginare din activul de partid și faptul s-a răsfrînt în mod dureros în conștiința lui de om cinstit și devotat noii societăți. El se însingurează, refuză să mai participe la clocotul epocii și preferă să îngrijească flori la un castel, fiind la început grădinar, apoi, după terminarea studiilor, inginer horticol. Imperiul de flori în care s-a retras este un refuz al agitației și violenței care stăpînește în lume și alcătuiește pentru el un spațiu ocrotitor unde evenimentele exte-

riore ajung îmblinzite și nu mai au importanță covârșitoare ca pentru cei implicați în mecanismul lor. Meseria lui Niculae este inofensivă, nu-i cere o responsabilitate deosebită și eroul o exercită fără teama că fiecare gest greșit al său ar putea provoca dezastre. Dar această izolare a sa este înșelătoare. Și în cadrul imbiertor al grădini de la castel, care arată ca un paradis terestru unde nu s-ar putea petrece drame, se înfăptuiește într-o noapte o crimă. Asasinatul îl zguduie pe protagonist, îl determină să recunoască inconsistența teoriilor sale despre renunțarea la tumultul societății în favoarea unei letargii care îl scutește de emoția înfrângerilor și victoriilor. Întregul său eșafodaj de idei se spulberă și eroul revine printre oameni, ajutat de prieteni, de dragostea sa pentru pictorița Simina Golea.

Marele singuratic este o narațiune cu un ritm calm, echilibrat, deosebit de ritmul vijelios al celei de-a doua cărți din ciclul *Moromeții*. Autorul luminează stăruitor fiecare personaj, întreprinde lungi incursiuni în biografia eroilor (pline de poezie sînt amintirile din copilărie ale lui Niculae), îi lasă să converseze îndelung pe teme obișnuite sau încăpătoare de înțelesuri filozofice, își permite lui însuși să facă ocoluri în povestire numai din plăcerea de a istorisi cit mai multe întâmplări. Artă romancierului de a scrie cu claritate despre lucruri esențiale se dezvăluie pregnant și în *Marele singuratic*, operă importantă pentru proza românească de azi.

CORNELIU ȘTEFANACHE

CORNELIU ȘTEFANACHE s-a născut la 23 august 1934 în localitatea Panciu (Vrancea).

BIBLIOGRAFIE

- Cercul de ochi*. Buc., Editura pentru literatură, 1968. 144 p.
Dincolo. Buc., Editura Eminescu, 1970. 256 p.
Paralele. Iași, „Junimea”, 1970. 192 p.
Zei obosiți. Buc., „Cartea românească” 1972. 247 p.
Ziua uitării. Buc., „Cartea românească”, 1972. 349 p.

Romanele lui Corneliu Ștefanache se disting prin gravitatea cu care scriitorul abordează o problematică de vârstă rezonanță socială. Autorul este mai puțin preocupat de înnoirile formale cît de relatarea unor cazuri de conștiință, expuse limpede, în fraze care se orînduiesc cuminiți, de parcă s-ar ivi la prima chemare a scriitorului. Ultimul său roman, *Ziua uitării* îl prezintă pe Corneliu Ștefanache drept același scriitor interesat de examinarea efectelor pe care le au evenimentele în sufletul oamenilor.

Eroul principal al romanului, inginerul stagiar Matei Petrina, susține un lung monolog în care își povestește viața, încercînd să afle unde a greșit el și unde a greșit ceilalți. Pretextul acestei rememorări îl constituie un accident petrecut pe șantierul unde tînărul inginer lucra și în urma căruia își pierde viața, printre alții, Irina, iubita lui. Reconstituindu-și existența (relațiile cu familia, iubirile, prietenii, întîmplările de pe șantier, disputele cu șefii), Matei Petrina înțelege că n-a știut să înfrunte cu bărbăție evenimentele trăite, lăsîndu-se dominat de ele. El are o adevărată voluptate a autoanalizei, o plăcere nedisimulată de a-și striga suferința în nădejdea că astfel se va liniști. Însă monologul său nu este numai o spovedanie menită să-i potolească durerea ci și o invinovățire a oamenilor în preajma cărora s-a aflat eroul: „Rememorarea faptelor așa cum o făceam eu, nu era decît o veche rețetă, a mintuirii prin spovedanie, prin recunoaștere, dar nici aceasta nu era întregă. Eu, de fapt, îi acuzam pe ceilalți.”

Tonul confesiunii acestui personaj care aminteste întrucitva pe Mihai Bogdan din *Absență*, capătă deseori inflexiuni dure-toase dar nu ajunge să însemne dispreț și resemnare. Romanul este luminos deoarece protagonistul pricepe că există o ieșire din impasul în care se zbate și doar trebuie să năzuiască să-și modifice destinul.

Cartea nu impresionează printr-o construcție riguroasă ca aceea a romanelor tradiționale în care fiecare element este îndelung chibzuit pentru a crea senzația de edificiu fără cusur. Autorul, deși nu-și complică scrisul pentru a-și face neinteligibilă narațiunea, preferă totuși să înconjoare personajele cu o aură de mister, sporind astfel în sugestia mesajul romanului. Prin problematica sa actuală, prin talentul cu care a reușit să surprindă zbuciumul unui erou capabil să intereseze pe cititor, *Ziua uitării* este fără îndoială o carte valoroasă.

VASILE REBREANU ȘI MIRCEA ZACIU

VASILE REBREANU s-a născut la 11 noiembrie 1934 la Florești (Bistrița-Năsăud).

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- În plină zi*. Buc., E.S.P.L.A., 1959. 176 p.
Dimineață de toamnă. Buc., Editura tineretului, 1962. 88 p.
Călușul cel bun. Buc., Editura tineretului, 1965. 219 p.
Pisica roșcată și ingerii. Buc., Editura tineretului, 1965. 84 p.
De chemat bărbatul pe stele. Buc., Editura tineretului, 1966. 216 p.
Marșul. Buc., Editura militară, 1967. 120 p.

- Muntele cărunt.** Buc., Editura militară, 1968. 144 p.
Tigancă albă. Buc., Editura tineretului, 1968. 392 p.
Securi pentru funii. Cluj, „Dacia”, 1970. 331 p.
Teatru. Buc., Editura Eminescu, 1972. 255 p.
Marele prinț. Cluj, „Dacia”, 1972. 211 p.
Jaguarul. Buc., Editura Eminescu, 1972. 447 p.
Casa. Buc., „Minerva”, 1972. 355 p.

REBREANU, VASILE și ZACIU, MIRCEA.
 Sechestrul. Cluj, „Dacia”, 1972. 323 p.

MIRCEA ZACIU s-a născut la 27 august 1928 în orașul Oradea.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Inceputul sfârșitului.** Buc., E.S.P.L.A., 1956. 136 p.
Masca geniului. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 447 p.
Glose. Cluj, „Dacia”, 1970. 232 p.
Colaje. Cluj, „Dacia”, 1972. 191 p.
Ion Agârbiceanu. Buc., „Minerva”, 1972. 360 p. + 15 f. pl. cu ilustr.

Cele trei piese semnate împreună de prozatorul Vasile Rebreanu și de istoricul și criticul literar Mircea Zăciu, scrise în urmă cu zece ani, impresionează și azi prin profunzimea temelor tratate. Autorii, convingși, că scena este o tribună de dezbateri a unor idei de stringentă actualitate, nu-și întunecă cu inovații fără rost mesajul operei, preocupați de recepția lui de către spectatori. Chiar dacă piesele incluse în volumul *Sechestrul* suferă uneori de discursivitate, au pasaje mai puțin împlinite artistic sau scene de prisos, ele se rețin totuși prin patosul comunicării.

Pe-o gură de rai are, așa cum sugerează și titlul, o atmosferă de baladă. Acțiunea se petrece în 1944, în preajma insurecției, într-un sat aflat sub stăpânirea hitleriștilor. Lupta comuniștilor, a tuturor oamenilor cinștiți, pentru alungarea cotropitorilor, este înfățișată de autori în secvențe care se succed cu repeziune, astfel încât piesa capătă virtuți cinematografice. Această înlanțuire rapidă de episoade sugerează agitația aceluia moment de o importanță capitală pentru istoria țării noastre. Personajele pozitive ale piesei au o vorbire ceremonioasă, aluzivă, încărcată de înțelesuri care scapă ocupanților hitleriști și nu-și permit nici un gest gratuit, nici o renunțare la gravitate. Femeile se tinguie și comentează cu jale evenimentele tragice ale războiului. Întregul ținut trăiește parcă sub povara unui blestem de care este mîntuit prin jertfa lui Ion, personaj conceput la dimensiunea eroilor de baladă, întruchipare a tuturor calităților poporului.

În anii noștri își situează acțiunea *Singurătatea trăgătorului la țintă* și *Sechestrul*. Prima piesă, cu eroi tineri dar deja confrunțați cu rigorile vieții, este o pledoarie pentru cinste și responsabilitate în relațiile sociale. *Sechestrul*, cu un su-

biect din lumea medicală, condamnă lipsa de onestitate profesională. Ambele piese au evidente calități dramatice și reprezentarea lor pe scena teatrelor noastre ar atrage cu siguranță interesul publicului.

NICHITA STĂNESCU

NICHITA STĂNESCU s-a născut la 31 martie 1933. A mai fost premiat de Uniunea scriitorilor pentru volumele *O viziune a sentimentelor* și *Necuvintele*.

BIBLIOGRAFIE

- Sensul iubirii.** Buc., E.S.P.L.A., 1960. 111 p.
O viziune a sentimentelor. Buc., Editura pentru literatură, 1964. 120 p.
Dreptul la timp. Buc., Editura tehnică, 1965. 84 p.
11 elegii. Buc., Editura tineretului, 1966. 84 p.
Roșu vertical. Buc., Editura militară, 1967. 135 p.
Oul și sfera. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 131 p.
Alfa. Buc., Editura tineretului, 1967. 199 p.
Laus Ptolemaei. Buc., Editura tineretului, 1968. 156 p.
Necuvintele. Buc., Editura tineretului, 1969. 216 p.
Un pământ numit România. Buc., Editura militară, 1969. 151 p.
În dulcele stil clasic. Buc., Editura Eminescu, 1970. 212 p.
Poezii. Buc., „Albatros”, 1970. 248 p. (Cele mai frumoase poezii).
Beștrăduț în cinci prieteni. Cluj, „Dacia”, 1972. 61 p. nemum.
Măreția frigului. Iași, „Junimea”, 1972. 192 p.
Cartea de recitare. Buc., „Cartea românească”, 1972. 151 p.

Lirica lui Nichita Stănescu, de o însemnată excepțională în peisajul poeziei românești contemporane, a tulburat întotdeauna prin noutate și a acreditat despre autorul ei imaginea unui poet care neagă cu vehemență tradiția. Dar iată, cititorii au descoperit cu surpriză în *Cartea de recitare* că Nichita Stănescu admiră cu fervoare pe înaintașii culturii noastre, a căror operă îl incită să scrie pagini entuziaste. În aparență, volumul este o culegere de articole închinatelor unor personalități de prestigiu ale literaturii și istoriei române (Ion Neculce, Ienăchiță Văcărescu, Anton Pann, I. H. Rădulescu, Vasile Cârlova, Alexandru Ioan Cuza, Nicolae Bălcescu, Dimitrie Bolintineanu, Mihail Eminescu, I. L. Caragiale, Mihail Sadoveanu, Vasile Pârvan, G. Bacovia). De fapt, paginile cărții devin de cele mai multe ori adevărate poeme în proză, izvorite din dragostea pentru opera înaintașilor și din fierbinte patriotism și amintesc venerația cu care Eminescu își omagiază predecesorii în *Epigonii*. *Cartea de recitare* fascinează prin febrilitatea cu care autorul ei își comunică bucuria de a descoperi în textele mai vechi sau mai apropiate de epoca noastră, pasaje de o frumusețe ce îl emo-

Costache ANTON

Corneliu BUZINSCHI

Șerban CIOULESCU

Mihai DRĂGAN

Ion VLAD

A.E. BACONSKY

Leon LEVIȚHI

Paul DRUMARU

SZILÁGYI Domokos

ționează. Scrisul lui Nichita Stănescu este pătimăș, din dorința de a oferi „o mai dreaptă cinstire” a clasicilor. Autorul celor 11 *alegii* are deseori fine intuiții critice, dar farmecul *Cărții de recitare* constă mai mult în tonul ei poetic. Indiscutabil, volumul conține și o nuanță polemică îndreptată împotriva acelor care, sub masca unei rigurozități științifice și a unei prudențe excesive, înconjoară operele clasicilor cu perdele de cuvinte emfaticе și reci, care îi îndepărtează pe cititori.

Nichita Stănescu demonstrează cu pasiune că lectura presupune *recitirea*, aceasta oferind unghiuri de interpretare inedite. Autorul *Necuvintelor*, prin exaltarea unor cărți cu care ne-am familiarizat încă din școală și pe care, poate le admirăm uneori din inerție sau chiar din politețe, convingi în intimitate că și-au perimat mesajul, ne îndeamnă să le străbătem iarăși paginile pentru a le înțelege într-o lumină nouă, pentru a le desluși modernitatea.

OCTAVIAN PALER

OCTAVIAN PALER, redactor-șef al ziarului *România liberă*, s-a născut la 2 iulie 1926 în comuna Lisa (Jud. Brașov).

BIBLIOGRAFIE

Umbra cuvintelor. Definiții lirice. Buc., Editura Eminescu, 1970. 151 p.

Drumuri prin memorie. Buc., „Albatros”, 1972. 239 p.

Prezentarea volumului *Drumuri prin memorie* a mai fost făcută în numărul 9/1972 al revistei noastre.

Drumuri prin memorie este numai în aparență un jurnal de călătorie. Textele din această carte (prefațată cu căldură de către Eugen Barbu), difuzate mai întâi la radio în cadrul emisiunii *Atlas cultural*, nu sînt pagini însălate în grabă de un călător care, confruntat cu meleguri străine, le străbate la întimplare fără a găsi răgazul să se întrebe ce reprezintă locurile pe care pășește, monumentele și obiectele de artă pe care le contemplă. *Drumuri prin memorie* este scrisă de un om de cultură care știe dinainte ce va vedea, recunoaște cu ușurință emblemele civilizațiilor apuse și își amintește ce au rostit alți scriitori despre ele. Octavian Paler face parte dintre privilegiatii care pot pătrunde cu ajutorul cuvintelor în tainele ținuturilor vizitate. În fraze de o construcție perfectă, el meditează la vremelnicia civilizațiilor și oamenilor, la măreția destinului uman. Poet de o expresie plină de sensibilitate (a publicat volumul de versuri *Umbra cuvintelor*), Octavian Paler transformă paginile pe care le scrie în veritabile poeme în proză. Cartea sa nu instruieste precum un ghid turistic, deși autorul vor-

bește despre Sfinx („Sfinxul din mitologia greacă interoga el călătorii. Cel egiptean îi neliniștește prin tăcere.”), Deșert, Nil, Piramide („sămînța piramidelor, mi-am zis eu, dacă nu se află într-un fir de nisip din deșert, se află într-o clipă ce s-a temut de imensitatea timpului și s-a acoperit cu un munte de piatră.”) Olimp, Acropole.

Drumuri prin memorie conturează mai puțin harta geografică și istorică a Egiptului și Greciei cît mai ales imaginea sufletului bintuit de neliniști al autorului.

COSTACHE ANTON

COSTACHE ANTON s-a născut la 27 iulie 1930 în comuna Bosla (Jud. Iași).

BIBLIOGRAFIE

Neliniște în detașament. Buc., Editura tineretului, 1956. 68 p.

Colegi de clasă. Buc., Editura tineretului, 1961. 80 p.

Lună beată. Buc., Editura tineretului, 1962. 128 p.

Liniște. Buc., Editura pentru literatură, 1965. 359 p.

Seri albastre. Vol. 1—2. Buc., Editura tineretului, 1968. Vol. 1. 231 p.; vol. 2. 247 p.

Dispariția de jocuri. Buc., Editura tineretului, 1969. 160 p.

Ochii aurii ai Roxanei. Buc., „Albatros”, 1972—199 p.

Costache Anton este semnatul unor cărți pentru copii (*Neliniște în detașament*, *Seri albastre*) care au demonstrat dolarea lui deosebită în explorarea universului celor mici. *Ochii aurii ai Roxanei*, volumul premiat de Uniunea scriitorilor, cuprinde o sută de povestiri inspirate tot din lumea copiilor. Autorul scrie firesc despre lumea copilăriei, iar volumul său, datorită aerului evocator, pare să nareze fapte petrecute aievea. Copiii din cartea sa nu sînt însetați numai de joacă, de giumbușlucuri și Costache Anton nu se mulțumește să istorisească întîmplări cît mai nostime. El preferă să analizeze comportamentul copiilor în diferite împrejurări, să sesizeze cît mai fidel reacțiile care se petrec în sufletele lor delicate. Scriitorul, urmărindu-și eroii la școală, în familie, în jocurile lor, pledează pentru sinceritate, curaj, dreptate. De aceea, citeodată, schițele sale au o nuanță moralizatoare. *Ziua în care a apărut Tiberiu* vorbește despre adevărata colegialitate. *Castelul* condamnă trufia, iar *Insula de corali* înregistrează cu duioasă apariția primei iubiri în viața unui băiat.

Eroii lui Costache Anton nu sînt exclusiv buni sau exclusiv răi și copilăria nu este prezentată idilic, ca o vîrstă ocrotită de orice suferință. Autorul descoperă în existența copiilor drame și le povestește în pagini pline de sensibilitate.

CORNELIU BUZINSCHI s-a născut la 25 februarie 1937 la Bacău.

BIBLIOGRAFIE

- Secvențe dintr-o margine de lume. Buc., Editura tineretului, 1965. 96 p.
Strigătul. Buc., Editura tineretului, 1967. 103 p.
Sfinții se vind cu bucata. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 216 p.
Ochiul alb al visului. Buc., Editura tineretului, 1969. 56 p.
Nuanța albastră a morții. Buc., „Albatros”, 1970. 183 p.
Porunca cea mare. Buc., Editura Ion Creangă, 1970. 56 p.
Hoții de vise. Buc., Editura Ion Creangă, 1972. 400 p.
Păcală și Tândală. Buc., „Cartea românească”, 1973. 423 p.
Vina noastră cea de toate zilele. Iași, „Junimea”, 1973. 192 p.

Hoții de vise cuprinde de fapt patru cărți: *Numiți-mă Varahil, Răzbuarea lui Varahil, Incotro, Varahil? Varahil și hoții de vise*, care au ca eroi principali pe doi băieți, Varahil și Hani. *Numiți-mă Varahil și Incotro Varahil?* îți prezintă pe cei doi copii inșetați de întimplări palpitate. Deoarece realitatea familiară lor nu le oferă satisfacția unor peripeții captivante, Varahil și Hani înscenează jocuri inspirate de cărțile citite sau de seriile urmărite la televizor. Autorul le înfățișează cu simpatie și unor poze provocate de imaginația lor frenetică. Împreună cu alți colegi de școală, ei se joacă „de-a pirații”, „de-a detectivii”, „de-a haiducii”, „de-a exploratorii”; Verva lui Corneliu Buzinski, inepută bilă, face ca paginile volumului să ofere o lectură agreabilă micilor cititori. Scriitorul își modifică uneori stilul pentru a nu cădea în monotonie. De pildă, în *Răzbuarea lui Varahil*, care își desfășoară acțiunea în timpul lui Ion Vodă și dezvăluie faptele de vitejie ale unuia din strămoșii lui Varahil, el adoptă stilul narațiunilor istorice, folosind construcții și cuvinte arhaice. Dacă în cele trei cărți prezentate mai sus aventura apare doar ca o nostalgie a lui Varahil și a lui Hani, în *Varahil și hoții de vise* cei doi prieteni ajung să cunoască peripeții adevărate, povestite de autor cu mult dinamism. El ajută la capturarea unei bande de spioni care dorea să intre în posesia secretelor de fabricație ale unui costum special de imersiune. Corneliu Buzinski minuieste cu dezinvoluntă procedeele romanului de aventuri și, ca și în celelalte cărți, dovedește multă inventivitate în născocirea unor întimplări cit mai senzaționale

ȘERBAN CIOCULESCU, născut la 7 septembrie 1902 la București, este profesor la Facultatea de limba și literatura română din București și director general al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România. Din 1966 este membru corespondent al Academiei.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Varietăți critice. Buc., Editura pentru literatură, 1966. 463 p.
I. L. Caragiale. Buc., Editura tineretului, 1967. 168 p.
Viața lui I. L. Caragiale. Buc., Editura pentru literatură, 1969. 376 p. + 8 f. ilustr. și facs.
Medaliaoane franceze. Buc., „Univers”, 1971. 360 p.
Istoria literaturii române moderne. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1971. 352 p. (în colaborare cu Vladimir Streinu și Tudor Vianu).
Introducere în poezia lui T. Arghezi. Buc., „Minerva”, 1971. 235 p.
Aspecte literare contemporane. Buc., „Minerva”, 1972. 735 p.
Prezentarea volumului *Aspecte literare contemporane* a mai fost făcută în numărul 5/1973 al revistei noastre.

În *Aspecte literare contemporane* criticul și istoricul literar Șerban Cioculescu și-a strâns laolaltă articole scrise între 1932 și 1947. Cartea, de dimensiuni impresionante, este o frescă a unei epoci literare bogate în talente și supusă unor confruntări de tendințe din cele mai diverse. Criticul și-a exprimat părerea despre majoritatea scriitorilor mari din această perioadă și totodată a asistat la primii pași în viața literară a unor autori care au devenit, mai târziu, personalități proeminente ale literaturii române. Șerban Cioculescu nu se intimidază de fama nimănui și articolele sale sînt o mărturie a responsabilității și onestității cu care el și-a exercitat profesia de cronicar literar. Semnificativ este răspunsul pe care autorul *Aspectelor...* îl dădea secretarului de redacție atunci cînd își depunea foiletonul săptămînal la *Adevărul*. La întrebarea: „Lauzi sau injuri” criticul răspundea invariabil „recenz”.
Prima parte a cărții, *Aspecte lirice contemporane*, se remarcă prin ardoarea cu care autorul promovează valorile noi din poezie. Criticul a salutat printre cei dinții tendințele de înnoire ale liricii românești și a sesizat importanța excepțională a creației lui Arghezi, Blaga, Barbu, Philippide pentru literatura noastră. Într-o vreme în care acești poeți, ca de altfel și alți scriitori de talent, erau acuzați că tipăresc aberații, Șerban Cioculescu arată cu tact și cu o bună cunoaștere a fenomenului liric în ce constă valoarea versurilor semnate de ei. De aceea, articolele sale nu sînt interpretări frumoase ale operelor, ineficiente pentru publicul neavizat, ci pledoarii în favoarea

unei generații de poeți care, numai în aparență rupindu-se de tradiție, o sublimă într-o experiență personală demnă de interes. Articolele consacrate lui Argehi, Vinea, Blaga, Barbu, Philippide, excelenta intervenție *O privire asupra poeziei noastre ermetice* (a cărei actualitate nu s-a pierdut pînă astăzi) spulberă acuzațiile îndreptate împotriva liricii acestor autori și indică posibile căi de acces în universul lor poetic.

În secțiunea a doua a cărții, *Aspecte epice contemporane*, criticul urmărește eforturile de maturizare ale romanului românesc iar în ultimul compartiment al volumului, *Aspecte critice contemporane*, el discută cu comprehensiune despre cele mai importante cărți de critică din epoca amintită și totodată ia o atitudine hotărâtă împotriva unor manifestări nefaste pentru cultura și literatura română.

Critica lui Șerban Cioculescu se caracterizează prin tonul ei afabil, plin de menajamente față de sensibilitatea autorilor analizați, ton care nu exclude uneori comunicarea tranșantă a opiniilor. Citeodată, păreri sale sînt înfățișate în de acord cu ideile unor adversari. Șerban Cioculescu posedă un dar remarcabil de polemist și în funcție de rival coboară din panoplie armele potrivite. De pildă, cînd polemizează cu N. Iorga (pentru care are o stimă deosebită) argumentația criticului este expusă reverentios în termeni protocolari. În schimb, cînd se adresează unor publiciști obscuri și lipsiți de har, Șerban Cioculescu mînjăiește ironia ca pe o spadă tăioasă, anulîndu-le textele în cuvinte pline de sarcasm. Șerban Cioculescu, semnatar al unor lucrări fundamentale despre Argehi, Caragiale, D. Anghel, se dezvăluie cititorilor mai tineri în cartea *Aspecte literare contemporane* și ca un comentator avizat al aparițiilor editoriale la zi dintr-o epocă literară tumultuoasă.

MIHAI DRĂGAN

MIHAI DRĂGAN s-a născut la 6 decembrie 1937, în satul Vișoara, comuna Tg. Troțuș (jud. Bacău).

BIBLIOGRAFIE

Aproximații critice. Iași, „Junimea”, 1970. 239 p.

G. Ibăreleanu. Buc., „Albatros”, 1971. 207 p.

B. P. Hasdeu, Iași, „Junimea”, 1972. 312 p.

Studiul despre B. P. Hasdeu al lui Mihai Drăgan este prima lucrare amplă consacrată acestei personalități atît de captivante. Autorul a străbătut o documentație vastă pe care a ordonat-o cu abilitate, astfel încît, deși a păstrat canoanele monografiilor tradiționale, el a reușit să închege o viziune actuală asupra autorului celebrului *Etymologicum Magnum Romaniae*. Capitolele cărții îl înfățișează pe

Hasdeu ca pe un savant de o erudiție copleșitoare, cu preocupări multilaterale, un „uomo universale” așa cum au mai fost în cultura română D. Cantemir, I. H. Rădulescu, N. Iorga, G. Călinescu. Autorul își caracterizează deseori eroul studiului în fraze memorabile: „Vocația lui polivalentă se verifică prin îndrăzneala de a lua aproape toate lucrurile de la început, de a-și asuma lucid și riscul altor orizonturi de cultură și gîndire decît acelea statornice în matca tradiției” (p. 84). „Savantul și scriitorul iubește mai mult operele proiectate, decît pe acelea realizate” (p. 134). Mihai Drăgan discută cu multă înțelegere despre publicistica incitantă a lui Hasdeu („Scriitorul practică o gazetărie arzătoare, cu scripuri de spadă patruzecioplistă, alăturînd spiritului negativ frămîntarea unui vizionar autentic, înerezător entuziașt în propășirea neîncetată a neamului” (p. 100). Pagini de o mare pătrundere sînt acelea în care autorul descrie activitatea de filolog, lingvist, istoric, literat, folclorist a lui Hasdeu. Mihai Drăgan nu se intimidează de faima moștenirii hasdene și indică cu siguranță părțile rezistente și cele mai puțin valoroase din creația acestui pasionant om de cultură, continuator pe multiple plănuri a ideilor generației de la 40.

Studiul este ferit de interpretări abuzive sau de deformări datorate unui stil exaltant. Istorioul literar a preferat să-și alcătuiască lucrarea sprijinindu-se strict pe documente, pentru a oferi o imagine exactă, obiectivă, a celui care a scris piesa *Război și Vidra*. Desigur, alte cercetări vor putea, într-o manieră poate mai spectaculoasă, discuția despre Hasdeu, dar ele nu vor putea face abstracție, în nici un caz, de cartea lui Mihai Drăgan.

ION VLAD

ION VLAD, s-a născut la 26 noiembrie 1927 în comuna Archiut (jud. Bistrița-Năsăud).

BIBLIOGRAFIE

Descoperirea operei. Comentarii de teorie literară. Cluj, „Dacia”, 1970. 228 p.

Intre analiză și sinteză. Repere de metodologie literară. Cluj, „Dacia”, 1970. 124 p.

Convergențe. Cluj, „Dacia”, 1972. 347 p.

Povestirea. Destinul unei structuri epice. Buc., „Minerva”, 1972. 336 p.

Înzestrarea profesorului universitar Ion Vlad pentru demersul critic cu implicații teoretice este evidentă. Într-o vreme în care unii critici se mulțumesc doar să interpreteze operele, autorul *Convergențelor* este interesat în primul rînd de extragerea din cărți a unor sensuri mai generale, care să ofere o imagine despre modul lor de constituire și despre posibilitatea de a le încadra într-o categorie. *Povestirea. Destinul unei structuri epice*, lucrare care, într-o versiune inițială, a

reprezentat teza de doctorat a autorului, este o cercetare modernă și exhaustivă, o analiză structuralistă făcută însă fără excese, cu toate precauțiile necesare. Profesorul Ion Vlad nu și-a ales întâmplător ca obiect al studiului său povestirea, deoarece aceasta are în spațiul românesc, „manifestări revelatoare”. Cartea pornește de la premisa că povestirile, oricât de diverse ar fi ele și indiferent de locul și timpul în care s-au născut, au asemănări de structură ce permit clasificările și studierea mecanismului lor. Autorul își conduce cu îndemnare cercetarea și dispune de o informație vastă (bibliografia de la sfârșitul lucrării o probează). Paginile studiului nu devin aride, deși unele pasaje, în mod necesar, sînt mai abstracte „Ecuatia E (emițător) — M (mesaj) — R (Receptor) definește sensul și ordinea comunicării în povestire. Mai mult, reprezintă și justificarea acestei forme apărute din necesitatea comunicării. Spunînd că povestirea e un sistem de semne în relatarea unor întîmplări (istorisire), ne instalăm în această relație unde M presupune existența lui E și a lui R, în timp ce acești doi termeni (E și R) impun o relație bazată pe un sistem de convenții (cod) care face posibilă descifrarea (decodarea) mesajului transmis” (p. 15). Ion Vlad are pasiunea ideilor și capacitatea de a le comunica într-o manieră care să subjuge pe cititor. Comentariile sale sînt în permanență raportate la opere, de unde și senzația că impunătoarea construcție pe care o propune nu este o ficțiune.

Partea întâi a lucrării (*Examene teoretice și preliminarii istorice*) se ocupă de definiții, clasificări ale povestirii și de istoricul acestei forme a epicului. Partea a doua (*Ceremonial și orizont epic*) analizează ritualul povestirii, adevărul povestirii, relația între povestitor și auditor etc. Partea a treia (*Alte dimensiuni interioare*) se ocupă de motivele și sursele epice ale povestirii precum și de viziunea și imaginația povestitorului. Cartea e valoroasă prin originalitatea opiniilor și este o contribuție de prestigiu a cercetătorului clujan la elucidarea unor aspecte legate de analiza structurală a povestirii.

Dacă *Povestirea. Destinul unei structuri epice* este o lucrare pur teoretică, în schimb, în *Convergențe*, Ion Vlad își strînge cronicile publicate în revista *Tri-buna* în care comentează cărți apărute sau reeditate în ultimii ani. Autorul are deplină încredere în posibilitatea abordării literaturii cu ajutorul criteriilor științifice și pledează pentru un tip de critic total, care să fie în egală măsură eist, istoric și teoretician literar. Capitolele cărții sale (*Conceptele teoriei literare, Conceptele istoriei literare, Conceptele*

criticii literare, Alternativele lecturii, Texte contemporane sînt o măturie elocventă a refuzului hotărît al impresionismului critic, căruia i se preferă analiza obiectivă, argumentată. Scrișul lui Ion Vlad nu este o înlănțuire de jerbe scînteietoare de imagini, dar place prin eleganța și limpezimea sa. Comentariile se caracterizează prin distincție iar reproșurile (puține, deoarece autorul nu prezintă decît scriitori realmente interesați) sînt făcute cu eleganță.

Convergențe și Povestirea. Destinul unei structuri epice sînt două cărți importante pentru literatura noastră actuală.

A. E. BACONSKY

A. E. BACONSKY s-a născut la 16 iunie 1925 în localitatea Cofe-Hotin.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Colocviu critic. Buc., E.S.P.L.A., 1957. 214 p.
 Călătorii în Europa și Asia. Buc., E.S.P.L.A., 1960. 326 p.
 Quasimodo. Versuri (în românește de A. E. Baconsky). Buc., Editura tineretului, 1961. 119 p.
 Poeți și poezie. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 318 p.
 Sandburg, Carl. Versuri (în românește de A. E. Baconsky). Buc., Editura tineretului, 1966. 128 p.
 Fluxul memoriei. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 279 p.
 Echinoxul nebunilor și alte povestiri. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 230 p.
 Remember. Vol. 1—2. Buc., Editura pentru literatură, 1968. Vol. 1. 343 p.; vol. 2. 312 p.
 Cadavre în vid. Buc., Editura pentru literatură, 1969. 105 p.
 Meridiane. Buc., Editura pentru literatură, 1969. 600 p.
 Ion Tuculescu, Buc., „Meridiane”, 1972. 52 p. — 96 reproduc. color.
 Panorama poeziei universale contemporane. Buc., „Albatros”, 1972. 911 p.
 Prezentarea volumului *Panorama poeziei universale contemporane* a mai fost făcută în numărul 4/1973 al revistei noastre.

Fluxul memoriei, apărut în 1967, înția încercare a lui A. E. Baconsky de a-și strînge laolaltă cele mai izbutite versuri ale sale, consacra imaginea unui poet cu o structură melancolică, ferit de jubilații zgomotoase sau de frămîntări prea dureroase. La cîțiva ani după această carte, el a reușit cu *Cadavre în vid* o spectaculoasă prefacere a liricii sale care a devenit mai dramatică, înregistrînd ca un fin seismograf contradicțiile secolului nostru.

Dar autorul volumului *Fluxul memoriei* este prezent în conștiința cititorilor și ca prozator, eist precum și ca traducător. A. E. Baconsky a fost intermediarul avizat al multor poeți străini, al căror mesaj poetic l-a transpus cu strălucire în limba română. Anul trecut, el a adăugat operei sale de traducător o carte monumentală care oferă o imagine cuprinzătoare despre lirica universală a primelor

cinci decenii din secolul XX. *Panorama poeziei universale contemporane* cuprinde creații aparținând unui număr de 100 de poeți (se includ și poezii de Argezi, Blaga, Bacovia, Barb.). Traducătorul a ales pe acei poeți și acele poeme care să reprezinte cele mai importante tendințe ale lirismului din epoca amintită.

Într-o *Introducere* plină de fine disociații critice, A. E. Baconsky dezvăluie criteriile după care și-a alcătuit volumul. Cunoșcător al mai multor limbi, el a realizat traduceri de o înaltă calitate artistică, astfel încât cele mai multe din poemele tălmăcite de el păstrează atmosfera plină de sugestii a originalului. Fiecărui poet i se face o prezentare biografică și i se semnalează caracteristicile creației. La sfârșitul cărții se află un tabel cronologic unde sint inserate cele mai semnificative date referitoare la lirica universală a primei jumătăți din veacul nostru.

LEON D. LEVITCHI

LEON D. LEVITCHI s-a născut la 27 august 1918 în localitatea Ediinț. Profesor la Universitatea din București. A publicat studiile *Repetiția la Shakespeare* (1958), *Antinomia la Shakespeare* (1959), *Reconstituirea tematică a piesei „Troilus și Cresida”* (1960). A tradus singur sau în colaborare câteva din piesele lui Shakespeare: *Mult zgomot pentru nimic*, *Timon din Atena*, *Henric IV* (partea I), *Troilus și Cresida*, *Hamlet*.

ALTE OPERE

Învățați limba engleză fără profesor, București, Editura Dan Duțescu, 1965, 720 p. (în colaborare cu Dan Duțescu).

Dicționar român — englez, București, Editura științifică, 1965, XIII + 600 p.

Dicționar frazeologic român — englez, București, Editura științifică, 1966, 399 p.

Jerome, Jerome, K. *Trei într-o barcă* (fără a mai socoti și ciinele) (în românește de Leon D. Levitchi) București, Editura tineretului, 1967, 328 p.

Sinonime în gramatica limbii engleze, București, Editura științifică, 1968, 264 p.

Swift, Jonathan. *Călătoriile lui Gulliver*, (în românește de Leon D. Levitchi), București, Editura pentru literatură, 1969, XXXV + 364 p.

Beowulf, (în românește de Dan Duțescu și Leon D. Levitchi), București, Editura pentru literatură universală, 1969, 159 p.

Balade engleze, (în românește de Leon D. Levitchi), București, „Univers”, 1970, 248 p.

Dreiser, Theodor, *O tragedie americană*, (în românește de Leon D. Levitchi și Păricele Martinescu), Vol. 1—2, București, „Cartea românească”, 1971, Vol. 1, 583 p.; vol. 2, 383 p.

Gramatica limbii engleze, București, Editura didactică și pedagogică, 1971, 322 p.

333 de întrebări și răspunsuri din gramatica engleză, București, Editura științifică, 1971, 208 p.

„Browning, Robert, *Versuri alese* (în românește de Leon D. Levitchi), București, „Univers”, 1972, 167 p.

sau universitare) de limbă engleză. Un deosebit succes a avut manualul *Învățați limba engleză fără profesor* (elaborat în colaborare cu Dan Duțescu), care a cunoscut mai multe ediții, epuizându-se de fiecare dată cu rezeziune din librării. Tot datorită lui Leon D. Levitchi, la dispoziția publicului se află un util dicționar român-englez care cuprinde aproximativ 30 000 de cuvinte. Împreună cu Andrei Bantaș, Andreea Gheorghitoiu, Leon D. Levitchi a conceput și un *Dicționar frazeologic român-englez*. De o bună primire s-a bucurat și lucrarea sa *333 de întrebări și răspunsuri din gramatica engleză*, care contribuie, într-o manieră agreabilă, la aprofundarea unor noțiuni de gramatică engleză.

Leon D. Levitchi este și un excelent traducător, tălmăcind cu strălucire câteva piese aparținând lui Shakespeare sau dramaturgilor Renașterii engleze. El a realizat competente echivalente românești la *Călătoriile lui Gulliver* de Jonathan Swift și la *Trei într-o barcă* de Jerome K. Jerome. Cunoașterea perfectă a limbii engleze, împletită cu un desăvârșit simț artistic, i-a permis să redea cu finețe dramatismul și rafinamentul poeziei lui Robert Browning (1812—1889) într-o traducere de prestigiu. Premiarea de către Uniunea scriitorilor a acestei tălmăcirii este o recunoaștere a pasiunii cu care Leon D. Levitchi face cunoscute valorile literaturii engleze cititorilor din România precum și o încununare a laborioasei sale activități de propagator al limbii engleze în țara noastră.

PAUL DRUMARU

PAUL DRUMARU (pseudonimul lui Paul Deutsch) s-a născut la 5 decembrie 1938 în orașul Alba Iulia.

OPERE ORIGINALE

Ochii necesari, București, Editura pentru literatură, 1968, 68 p.

TRADUCERI

Bălint Tibor, *Trandafirul Sodomei*, București, Editura pentru literatură, 1969, 115 p.

Kemény János, *Vrăjitoarea apelor*, București, Editura Eminescu, 1970, 323 p.

Rejtő Jenő, *Orașul revolverelor mute*, Iași, „Junimea”, 1971, 239 p.

Ady Endre, *Poeme*, București, „Kriterion”, 1972, 423 p.

Bălint Tibor, *Maimuța plângăreață*, București, „Kriterion”, 1972, 595 p.

Paul Drumaru a publicat un volum de versuri, *Ochii necesari*, caracterizate prin sinceritatea lor și prin delicatetea sentimentelor exprimate. În ultimii ani, el nu a mai împărțit volume originale și a preferat să faciliteze accesul cititorilor români la câteva cărți de seamă din literatura maghiară. Tălmăcirea poeziilor lui

Leon D. Levitchi este binecunoscut în România iubitorilor limbii și literaturii engleze. Numele său se întâlnește de mulți ani pe coperta unor manuale (școlare

BAJOR Andor

Franz HEINZ

Immanuel WEISSGLASS

Al. CĂLINESCU

Radu MAREȘ

Dușan PETROVICI

Dan VERONA

SASZET Géza

VÁRADI László

Ady Endre, un adevărat eveniment editorial, a fost făcută cu dăruire și cu un respect deosebit față de original. Paul Drumaru a mai tradus *Vrăjitoarea apelor* de Kémény János, *Orașul revolvelor mute* de Rejtő Jenő, *Trandafirii Sodomei* de Bálint Tibor. Versiunile în limba română ale acestor cărți dovedesc din partea traducătorului o bună cunoaștere a limbii maghiare și un talent indiscutabil în descoperirea celor mai exacte echivalențe. Paul Drumaru a fost distins cu premiul Uniunii scriitorilor pentru traducerea romanului lui Bálint Tibor, *Maimuța plîngăreață*. În încheierea prezentării acestei cărți în revista noastră (*Revista bibliotecilor*, nr. 7, iul 1972, p. 444—445) criticul Geo Șerban scria: „*Handicapul de a fi trebuit să așteptăm traducerea pentru a descoperi robusta creație epică a lui Bálint Tibor și pe pe nezestratul ei autor își află răsplata în calitatea versiunii românești semnata de Paul Drumaru. Pagina tradusă păstrează o densitate narativă și o expresivitate stilistică perfect elocvente pentru virtuțile originalului.*”

SZILÁGYI DOMOKOS

SZILÁGYI DOMOKOS s-a născut la 2 iulie 1938 în Șomeșu-Mare.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Atom a repülőtéren* (Visul de pe aeroport). Bukarest, Irodalmi Könyvkiadó, 1962. 120 l.
Új kenyér (Pâine nouă). Bukarest, Ifjúsági Könyvkiadó, 1963. 71 l.
Szerelemek táncá (Dansul iubitorilor). Bukarest, Irodalmi Könyvkiadó, 1965. 95 l.
Csali Csöpp (Picătura nădrăvană). Bukarest, Ifjúsági Könyvkiadó, 1965. 37 l.
Történetek húsz éven felülieknek (Povestiri pentru cei de peste 20 de ani). Bukarest, Ifjúsági Könyvkiadó, 1967. 160 l.
A láz enciklopédiája (Enciclopedia febrei). Bukarest, Irodalmi Könyvkiadó, 1967. 56 l.
Garabonciás (Vrăjitorul). Bukarest, Ifjúsági Könyvkiadó, 1967. 48 l.
Búcsú a trópusoktól (Adio de la tropici). Bukarest, Irodalmi Könyvkiadó, 1969. 72 l.
Kortársunk, Arany János (Arany János, contemporanul nostru). Bukarest, Ifjúsági Könyvkiadó, 1969. 136 l.
Erdei iskola (Școala din pădure). Bukarest, Kriterion Könyvkiadó, 1970. 84 l.
Sajtóterkezetlet (Conferința de presă). Bukarest, Kriterion Könyvkiadó, 1972. 212 l.

Szilágyi Domokos a debutat în colecția „Forrás” cu volumul *Vis pe aeroport* care a sfințit un interes general și o apreciere unanimă. Poetul s-a impus ca un novator al poeziei maghiare din România, ca un avangardist angajat, lucru confirmat și de celelalte volume publicate ulterior.

Conferința de presă este o antologie în care au intrat poeme rigurose selectate de autor, scrise între 1956—1971. Deși severitatea cu care poetul și-a întocmit culegerea este demnă de admirație, regre-

tăm totuși că numeroase din poemele sale remarcabile lipsesc din carte.

Szilágyi Domokos este un talent multilateral. El a mai publicat un volum de proză (*Povestiri pentru cei de peste 20 de ani*), nu este bogat în sugestii (*Arany János, contemporanul nostru*) și a semnat și citeva traduceri de o fidelitate deosebită față de original (studiul lui Tudor Vianu *Despre metaforă*, versuri de T. S. Eliot, romanul *Viața și opiniile lui Zacharias Lichter* de Matei Călinescu și pregătește un volum de versuri din creația lui Nichita Stănescu). Totuși, Szilágyi Domokos, care este considerat ca un continuator al poeziei lui József Attila, rămâne în conștiința publicului în primul rând ca poet, avînd darul de a imprima o atmosferă de înaltă intelectualitate fiecărei pagini scrise de el. Szilágyi Domokos minuește în egală măsură formele poetice clasice și pe cele moderne. Poetul recurge cu dezinvoltură la umor, la grotesc, la sarcasmul ucigător sau la ironia subtilă. În creația sa se întîlnesc atît versuri de dragoste cit și poezii de meditație filozofică sau reflecții ale evenimentelor tragice din epoca noastră. Uneori, mesajul poeziilor sale nu transpare de la prima lectură. Totuși, chiar și aceste poeme s-au devenit populare datorită unor actori care includ sistematic în programul lor de recitări versuri de Szilágyi Domokos.

Nu exagerăm cu nimic dacă afirmăm că autorul volumului *Conferința de presă* este produsul cel mai valoros al poeziei maghiare din România de azi.

BAJOR ANDOR

BAJOR ANDOR s-a născut la 30 septembrie 1927 în orașul Oradea.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Kerek perec* (Covrig rotund). Bukarest, Alami Irodalmi és Művészeti Kiadó, 1957. 296 l.
Egy bátor egér vizontagságai (Aventurile unui șoricel curajos). Bukarest, Ifjúsági Könyvkiadó, 1960. 66 l.
Répa, retek, mogyoró (Sfeclă, ridichi și alune). Bukarest, Irodalmi Könyvkiadó, 1962. 352 l.
Csendes utca (O stradă liniștită). Bukarest, Irodalmi Könyvkiadó, 1962. 352 l.
Napiparancs a hegedűhöz (Ordin de zi către vioară). Bukarest, Irodalmi Könyvkiadó, 1963. 148 l.
Curcubeul. În românește de Aurel Buteanu. Buc., Editura pentru literatură, 1964. 208 p.
Hétférföldes csizma (Cizme de șapte poște). Bukarest, Ifjúsági Könyvkiadó, 1966. 95 l.
Garázda Karesi rokonsága (Rubedeniile lui Karesi). Bukarest, Ifjúsági Könyvkiadó, 1966. 95 l.
Főúr írja a többihez (Chelner treci în cont). Bukarest, Irodalmi Könyvkiadó, 359 l.
Pokoli küllönkiadás (Editie pentru infern). Bukarest, Irodalmi Könyvkiadó, 1968. 143 l.
Tücsök és Bogár (Gărgăuni). Kolozsvár, Dacia Könyvkiadó, 1972. 255 l.

Ca și în cazul lui Szilágyi Domokos, premiarea lui Bajor Andor de către Uniunea

scriitorilor: este binevenită dar sosită cu întârziere. Bajor Andor este poet, publicist, scriitor pentru copii, traducător (a tradus printre alții în limba maghiară pe Topirceanu) dar mai cu seamă umorist și satiric. Volumele sale de proză, unele reeditate, schițele satirice puse în scenă sau televizate, piesele pentru teatrele de păpuși și parodiile i-au adus o popularitate binemeritată. Ani de zile el și-a asumat misiunea dificilă a umoristului, chiar și în epoca în care umorul și satira militantă aveau de înfruntat obtuzitatea redactorilor unor reviste. Apoi, multă vreme cititorii nu și-au putut închipui să apară numere de Anul Nou ale revistei *Utunk* sau *Elöre* fără pagini redactate de Bajor Andor. El este prezent și astăzi în publicațiile *Utunk*, *A Hét*, *Elöre* și și-a format un public constant, căruia îi descrește fruntea cu schițele sale umoristice, cu tabletele și pamfletele sale. Crescut în tradiția lui Karinthy Frigyes, el a descoperit un limbaj propriu în care metafora, parabola, simplele jocuri de cuvinte își au o funcționalitate bine stabilită.

În volumul *Gărgăuni* sint cuprinse schițe satirice și umoristice apărute în ziarul *Elöre*, de o tematică diversă, care ridiculizează pe micul arivist, demască birocratismul sau ironizează tergiversările diplomatice.

Creația lui Bajor Andor, ca și în care păreriile criticilor și ale publicului coincid, sint un mijloc eficace în lupta împotriva poluării sufletului uman.

FRANZ HEINZ

FRANZ HEINZ s-a născut la 21 noiembrie 1929 în localitatea Periam (Timiș).

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Vom Wasser das flussauf fließst (Apa care curge în sus). Bukarest Literaturverlag, 1962. 160 S.

Husaren der Äcker (Voinicii ogoarelor). Bukarest, Literaturverlag, 1962. 72 S.

Hauser, A. *Insemnări pe răboj*. Heinz Fr. Pe inserat. Storch, Fr. *Armonica*. În românește de Elena Davidescu. Buc., Editura pentru literatură, 1964. 136 p.

Das blaue Fenster und andere Skizzen (Fereastra albastră și alte schițe). Bukarest, Literaturverlag, 1965. 116 S.

Acht unter einem Dach (Opt sub un acoperiș). Bukarest, Jugenverlag, 1967. 144 S.

Sagen zwischen neun und elf (Griji între nouă și unsprezece). Bukarest, Jugenverlag, 1968. 135 S.

Vormittag (Înainte de amiază). Bukarest, „Kriterion“, 1970. 124 S.

Hier und heute (Astăzi la noi). Bukarest, „Kriterion“, 1971. 88 S.

Erinnerung an Quitten (Amintiri despre gutui). Bukarest, „Kriterion“, 1971. 135 S.

Arger wie die Hund (Mai răi decât câinii). Bukarest, „Kriterion“, 1972. 95 S.

Povestea simplă a slugii Peter Melcher, condamnat pe nedrept, sub diferite acu-

zații fictive, la patru ani închisoare, pentru că a îndrăznit o singură dată să i se opună stăpînului său, este folosită de Franz Heinz drept suport sugestiv pentru dezbaterea problemei puterii, a violenței și a efectelor lor de pervertire asupra caracterului uman. Textul — dens, limitat la o redare cit mai strictă a evenimentelor revelatoare — cîștigă în forță de convingere prin faptul că autorul trece condeii (mai exact: creionul) în mina eroului însuși și se deghizează în simplu editor și discret comentator al însemnărilor făcute de Pitt Melcher în închisoare. Este interesant cum țăranul Melcher care împărtășește pînă atunci disprețul sau în orice caz suspiciunea generală a țăranilor față de scris, încearcă în modul cel mai direct efectul eliberator al cuvîntului și dobindește, în decursul strădaniei de a formula exact ce i s-a întîmplat, conștiința deplină a demnității sale călcate în picioare. Insemnările, scrise la îndemnul și insistențele preotului închisorii, devin astfel o spovedanie ciudată: plină de cîntă, într-adevăr, dar nicidecum pentru că ar fi să-ți înșirî faptele de care a fost acuzat, ci mai degrabă pentru că nu le-a săvîrșit. Pitt își dă seama din ce în ce mai clar că resemnarea de generații a slugilor este un rezultat al ordinii care le dă putere totală asupra altora. „Dumnezeu să mă ierte“ notează el într-un loc, „dar nu pot să mă împac cu părinții noștri care tac și ne arată cum să suportăm totul. Noi învățăm asta de la ei fără s-o observăm, sau în orice caz, fără s-o observăm la timp.“ Eroul își amintește de situațiile profund umilitoare din viața de slugă și e disperat la gîndul că nici după ieșirea sa din închisoare nu va avea altă posibilitate decît să trăiască conform preceptelor fataliste ale tatălui său. Comentariile scriitorului au menirea de a sublinia și nuanța semnificația „insemnărilor“, arătînd că resemnarea împiedică progresul social și dezvăluind aspectul psihanalitic al „cazului Melcher“. Rezolvarea — autorul-editor ar fi aflat în cercetările sale că Peter Melcher a fost tot restul vieții paracliser în satul său — este evident una din multele posibile.

IMMANUEL WEISSGLASS

Immanuel Weissglass s-a născut la 14 martie 1920 la Cernăuți.

Der Nobiskrug (Hanul din urmă). Bukarest, „Kriterion“, 1972.

Două momente condiționează în esență poezia lui Immanuel Weissglass: spațiul spiritual al Bucovinei (poetul s-a născut la Cernăuți), și deportarea lui de către fasciști în lagărele morții de pe Bug în

anii 1942—1943. Spre deosebire de Paul Celan, al cărui prieten a fost și care din experiența istorică a monstruoaselor exterminări fasciste a tras consecințe radicale pentru poezia sa ajungând chiar să neghe posibilitatea de a mai face poezie după această experiență, Weissglass își păstrează credința în cuvânt și își îndreaptă efortul spre exprimarea lucrurilor care păreau de nespus, care au întrecut cu mult capacitatea de cuprindere a minții umane și deci a limbajului. Poezia scrisă în aceste circumstanțe este de o surprinzătoare rigurozitate formală și de o intensitate extraordinară, evocând soarta tragică a evreilor. Moartea iminentă în lagăre impregnează totul, este omniprezentă dar ea nu e altceva decât ultimul popas al calvarului — este înspăimântătoare și imbiitoare în același timp: în fața călăilor devine chiar un aliat de nădejde al victimelor. Din această ultimă întoarcere de perspectivă se naște o ironie stranie.

Totuși, prin însăși existența lor, prin opoziția clară și incontestabilă pe care o reprezintă aceste structuri solide, în fața iraționalului, volumul acestor poezii al lui Immanuel Weissglass (primul după 25 de ani, după *Cariera de pe Bug* din 1947, aproape integral reeditat și în volumul de față) a stîrnit pe drept înțelesul cititorilor: poeziile dovedesc că ceva a rămas neatins de grozăviile erei hitleriste, dau speranța că există resurse în om care realmente nu pot fi anihilate.

AL. CĂLINESCU

ALEXANDRU CĂLINESCU s-a născut la 5 octombrie 1945.

BIBLIOGRAFIE

Anton Holban. *Complexul lucidității*. Buc., „Albatros”, 1972. 183 p.

Articolele de critică literară ale lui Al. Călinescu, apărute prin reviste, dezvăluiau un comentator subtil și bine informat al operelor analizate. Debutul său în volum reprezintă o atestare indiscutabilă a vocației lui de critic. *Anton Holban. Complexul lucidității* este un eseu scris cu pasiune și talent și oferă o viziune modernă asupra autorului povestirii *Bunica se pregătește să moară*.

Studiul lui Al. Călinescu nu este o lucrare frumos concepută dar iluzorie, ea găsindu-și perfectă justificare în textele lui A. Holban. În capitolele *Preliminarii* și *Repere* criticul examinează ideile despre literatură exprimate de Holban în publicistica sa și, de asemenea, îi indică zeii tutelari (Proust, H. P. Bengescu).

Al. Călinescu îl prezintă pe creatorul *Jocurilor Daniei* ca pe unul dintre cei care, luptând împotriva idilismului, a sentimentalismului, „a pitorescului fără substanță din literatură, a contribuit la modernizarea prozei românești, la eliberarea ei de orice complexe de „sincronizare”, de rămînere în urmă față de romanul occidental” (p. 16).

Capitolele următoare (*Portret al eroului din „fragmente”, Variațiuni pe o temă cunoscută, O moarte care nu poate dovedi nimic, Jocurile Daniei și Complexele lui Sandu*) analizează cu finețe pe protagonistul operii lui Holban. Criticul își conduce investigația ca un anchetator imperturbabil, pentru a afla cît mai mult din dosarul existenței lui Sandu, eroul citorva scrieri ale lui Holban. Al. Călinescu dezvăluie farsele pe care le joacă personajul în societate, măștile pe care acesta le adoptă, voluptatea sa pentru suferință și îi explică neobișnuitul comportament prin excesul de luciditate. „Luciditatea e șansa pe care Holban i-a acordat-o eroului său, pentru a-i permite să se salveze. Confesiunea ar trebui să aibă o valoare terapeutică, să ducă la o eliberare de complexe. Dar aceste posibilități de care dispune eroul se întorc asupra lui și nu fac decât să-i agraveze starea: luciditatea devine deci voință de luciditate, efort chinuitor; confesiunea întretine suferința, alimentează durerea” (p. 178).

Demonstrația lui Al. Călinescu, seducătoare și totodată riguroasă, impune un eseu remarcabil.

RADU MAREȘ

RADU MAREȘ s-a născut în anul 1941 în localitatea Frasin (jud. Suceava).

BIBLIOGRAFIE

Anna sau pasărea paradisului. Cluj, „Dacia”, 1972. 259 p.

Mareș, Radu, Prelipceanu, Nicolae ... Vine istoria. Cluj, „Dacia”, 1972. 208 p.

Prezentarea romanului *Anna sau pasărea paradisului* a mai fost făcută în numărul 2/1973 al revistei noastre.

Radu Mareș este un tânăr scriitor bine familiarizat cu cele mai noi cuceriri ale romanului contemporan. Conceput după canoanele prozei moderne, *Anna sau pasărea paradisului* este o carte ale cărei pagini se străbat cu dificultate. Autorul alternează cu dezinvoltură pasaje perfect inteligibile cu altele mai greu de înțeles. Dar nu atât procedeele narațiunilor moderne îngreuiază lectura romanului cît aglomerarea de detalii care de multe ori sînt de prisos în compoziția cărții, de parcă autorul ar uita ce vrea să povestească și s-ar pierde în descrieri de o-

liecte, interioare, fapte, gesturi, fără o legătură vizibilă cu acțiunea propriu-zisă. Totuși, inovațiile formale la care apelează scriitorul din dorința de a sparge tiparele consacrate de romanul tradițional nu devin un spectacol în sine. Citită cu răbdare, cartea lui Radu Mareș dezvăluie sensuri profunde care sînt însă ascunse cu dibăcie sub văluri ce trebuie înlăturate. Cele două personaje principale ale romanului, Aanei Gavril și Anna, sînt confruntate cu întimplări de dinainte și din timpul celui de-al doilea război mondial și autorul le urmărește cu migală mutațiile sufletești provocate de modificarea condițiilor istorice. Departe de a fi doar o demonstrație de abilitate scriitoricească, cartea lui Radu Mareș revelă un autor preocupat de înnoirea romanului.

DUȘAN PETROVICI

DUȘAN PETROVICI s-a născut la 23 august 1939 în comuna Varias (Jud. Timiș).

Lebede ale puterii. Buc., „Albatros”, 1972, 88 p.

Dușan Petrovici este încă de la prima sa carte un poet de excepție. Nimic din ezitățile și neîmplinirile unor cărți debut nu amintește *Lebede ale puterii*, care pare mai curînd volumul unui autor matur, cu o deplină conștiință artistică. Versurile lui Dușan Petrovici sînt lipsite de podoabe strălucitoare menite să acapareze dintr-odată simpatia cititorului. Poeziile scrise de el se remarcă tocmai prin austeritatea expresiei. Severitatea versurilor provine nu numai din stăpînirea lor riguroasă de către poet, ci și din podoarea cu care acesta se destăinuie. Dușan Petrovici nu este sentimentalul care își comunică cu ostentație frămîntările. Chiar și în poeme dedicate patriei (*In adîncul acestui fluviu, Vino să vezi*) poetul adoptă același stil sobru, poate mai răscolitor decît declarațiile patetice.

Poeziile din *Lebede ale puterii* par scrise pentru a alunga tot ceea ce pîndește și amenință să distrugă inocența. De aceea, tonul lor e de multe ori aspru, vehement. Poetul invocă în poemele sale florile, lebedele, zăpada, fluturii ca simboluri ale purității. El scrie excelente poezii închinete dragostei (*Ajută-mă, Iubindu-te, De poestit blinde iubiri*). *Strada* e un frumos poem consacrat tinereții ce protejează de adversități iar *Balada* oferă o viziune a orașului modern, care poate păstra candoarea oamenilor dar poate s-o și ultragieze. Uneori, părăsindu-și tonul

virulent, poetul întonează versuri emoționante prin atmosfera lor calmă, prin blîndețea cu care el își dezvăluie nostalgia: „Dacă fără răspuns e întrebarea mea / Atunci mă voi opri aici / și voi întreba din nou unde e țara div / și dacă acolo oamenii sînt buni / loc pentru mine voi afla și pentru mama mea bolnavă / și dacă oamenii acolo poartă numele coos / voi învăța de la dascălii lor să cînt / și așa o să-mi cîștig soarele pentru mine și pentru frații mei săraci cu duhul / și dacă acolo o fată iver se cheamă / atunci ea este dragostea mea și mult mai ușor / va fi pentru voi să-mi spuneti adevărul.

DAN VERONA

DAN VERONA (Nicolae Crețu) s-a născut la 2 iulie 1947 în orașul Bacău. În prezent este redactor la Radiodifuziunea română. A primit premiul de poezie pe anul 1972 al revistei *Lucășăru*.

Noptile migratoare. Buc., „Cartea românească”, 1972. 111 p.

Versurile lui Dan Verona („numele mai sonor și mai ieșit din obișnuințele onomastice ale lui Nicolae Crețu”, după cum scria Ana Blandiana într-o prezentare a tinărului poet), publicate în *Amfiteatru*, *Contemporanul*, *Lucășăru*, *Argeș* etc., au fost primite cu căldură de criticii și cititori. Prima sa carte, *Noptile migratoare*, cuprinde de fapt un singur vast imn și fragmentarea lui în mai multe poeme pare mai curînd un capriciu al poetului. Poezia lui Dan Verona, de o cuceritoare tinerețe, („Pe colinele ce duc în paradis / Silueta mea de student etern întîrzie”) conturează un univers scutit de contradicții, iar rostirea ei în public ar necesita un decor fastuos și o atmosferă de ceremonial. Imnurile scrise de Dan Verona au desfășurarea amplă a fluviilor mărețe și calme. Poetul este fascinat de privilegiul său de a stăpîni cuvintele și de a le ordona potrivit voinței lui și *Noptile migratoare* constituie în realitate o meditație asupra destinului de scriitor. Versuri ca: „șansa mea e lira”, „Nașterea poetului e o sărbătoare”, „Drumul aleșilor îl bat numai poezii”, „Și cîntecu-i suprema libertate”, presărate în corpurile poemelor, mărturisesc că adevărata temă a volumului nu este celebrarea unui univers armonios construit ci slăvirea puterii creatoare a artistului, care poate învinge chiar și moartea: „Acum dacă-aș avea o liră / Un popor de femei aș scoate din Moarte”. *Noptile migratoare* este o carte de o remarcabilă originalitate și franchețe și aparține unui poet a cărui evoluție literară merită să fie urmărită cu interes.

SASZET GEZA s-a născut la 8 martie 1929 în comuna Hotoan (Sălaj)
Bizonyság (Certitudini). Kolozsvár. Dacia
 Könyvkiadó, 1972. 160 l.

VÁRADI B. LÁSZLÓ (Bayer László) s-a născut la 3 august 1946 în orașul Oradea.

A **Kölyökharcra** (Pui de somn).. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó, 1972. 124 l.

Deși volumul lui Saszet Géza a primit un premiu de debut, autorul nu mai este de multă vreme un necunoscut în lumea literară. În *Certitudini*, el se prezintă ca un poet format, bun cunoscător al mijloacelor liricii moderne, care militează de pe poziții ferme în favoarea angajării artistului în realitatea socialistă a zilelor noastre. Sursele lui de inspirație se găsesc în întâmplările cotidiene, în evocările istorice cât și în meditațiile de ordin etic și filozofic. Poezia sa captivează prin atitudinea ironică față de unele fenomene sociale și reminiscențe morale ale trecutului, apelând deseori la o viziune grotescă. Fără a accentua o anumită influență, lirica lui Saszet Géza are afinități de structură cu poezia lui Marin Sorescu (de altfel, poetul a și transpus în limba maghiară poeme ale fratelui român). Ca și autorul volumului *Moartea ceasului*, Saszet Géza are tendința de demitiza ordinea consacrată a universului și de a transforma în poezie evenimente care la prima vedere apar banale.

Evocările istorice (*Convorbiri despre revoluție, Mesaj către Copernic, Paralele* consacrat celor doi savanți Bolyai) au un mesaj contemporan, problematică lor izvorînd din frământările epocii noastre și fixînd locul intelectualului în societatea de azi. Versul alb folosit de autor este adecvat ideilor vehiculate iar limbajul poemelor fascinează tocmai prin firescul lui.

Volumul *Certitudini* este ilustrat de către Baász Imre, grafician de talent care s-a făcut cunoscut ca ilustrator al *Kalevalei*.

Dintre volumele apărute anul trecut în colecția „Forras”, *Pui de somn* este cea mai bună carte de proză atît prin tematica sa cît și prin modalitatea artistică folosită. Proza lui Váradi B. László îl arată pe autor sensibil la frumusețile naturii, ale cărei imagini veșnic schimbătoare i s-au imprimat în suflet în timpul numeroaselor sale peregrinări pescărești și vînătorești. Schițele scrise de el dezvăluie legătura intimă care se stabilește între om și natură. Eroi din *Pui de somn*, adolescenți, tineri sau oameni mai vîrstnici, iubesc libertatea, descătușarea de conveniențe. Ei trăiesc în natură și o îndrăgesc deoarece ea oferă un refugiu celor răniți în diferite împrejurări ale vieții sociale.

Váradi B. László folosește un limbaj limpede, îmbogățit cu expresii din domeniul pescuitului și al vînătorei, care nu sînt însă folosite cu ostentație. Personajele sale — vînători, pescari, pădurari, muncitori la crescătoriile de păsări — au un farmec cuceritor. Chiar și braconierii sînt înfățișați de scriitor mai mult ca niște ștregari decît ca niște răufăcători înrățiți.

Siguranța cu care abordează literatura autorul volumului *Pui de somn* ne îndreptățește să credem că este o speranță a prozei maghiare din țara noastră.

Prezentări de BALOGH József,
 Gerhardt CSEJKA și George ARION.

Alte informații despre scriitorii premiați se pot găsi în: Popa, Marian. *Dicționar de literatură română contemporană*. Buc., „Albatros”, 1971. 672 p. precum și în: *România literară*, 6, nr. 23, iun 1973, p. 16—19.

Dem. URMA. Pentru lucrătorii din transporturi și telecomunicații: Un centru de documentare cu activitate polivalentă. R.B., 26, nr. 8, aug 1973, p. 453—459.

Articolul prezintă activitatea Centrului de documentare și publicații tehnice (CDPT) din cadrul Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor. Succint, sint trecute în revistă domeniul tematic al activității desfășurate de Centru, beneficiarii săi, genurile de activitate și publicațiile pe care le editează, dotarea materială, organizarea internă și proiectele de viitor ale CDPT-MTTc, care a împlinit recent 25 de ani de la înființare.

Henri WALD. Lectura și dezvoltarea gândirii. R.B., 26, nr. 8, aug 1973, p. 462—464.

Autorul realizează, în manieră eseistă, o definire prin opoziție a vorbirii și scrierii, cu funcții comunicaționale. Este subliniată necesitatea unei permanente conlucrări între capacitatea logică a scrierii și intensitatea afectivă a vorbirii, pentru a se păstra echilibrul dintre rațiune și sensibilitate, necesar dezvoltării omului în integritatea lui.

Lectura, act prin care monologul autorului se convertește în monologul cititorului, asigurându-se astfel reconversia vizualității scrierii în oralitatea vorbirii ce a precedat-o, este unul din cele mai eficiente mijloace împotriva unidimensionalizării omului.

Дем. УРМА. Для работников области транспорта и связи: Центр документации с polyvalentной деятельностью. Р.Б., 26, № 8, авг 1973, стр. 453—459

Статья представляет деятельность Центра документации и технических изданий (ЦДТИ) Министерства транспорта и связи. Кратко представлен обзор тематики технической области, проводимой Центром, деятельности и изданий которые публикуются при Центре, материальное снабжение, внутренняя организация и проекты будущего ЦДТИ — МТС, которому недавно исполнилось 25 лет с момента создания.

Генри ВАЛД. Учение и развитие мышления. Р.Б., 26, № 8, авг 1973, стр. 462—464.

Автор реализует, в манере очерков, определение посредством сопоставления речи и письма, как функции сообщения. Подчеркивается необходимость постоянной связи между логической способностью письма и эмоциональной интенсивностью речи для того, чтобы сохранять равновесие между разумом и чувствительностью, необходимое для развития целостной личности человека.

Чтение, действие при котором монолог автора превращается в монолог читателя, обеспечивая таким образом обратное преобразование визуальности письма в предшествующую ему речь, является одним из наиболее эффективных средств против одностороннего развития личности человека.

Elena SABADAC: Organizarea sistemului de cataloage în bibliotecile municipale. (I). R.B., 26, nr. 8, aug 1973 p. 475—478.

Studiul reprezintă concluziile la care autoarea a ajuns în urma cercetării sistemului de cataloage existent în cinci biblioteci municipale — din Arad, Constanța, Galați, Ploiești și Timișoara. Se insistă asupra modalităților de creștere a eficienței cataloagelor în munca de informare desfășurată de bibliotecă.

Елена САБАДАК: Организация системы каталогов в муниципальных библиотеках I Р.Б., 26, № 8 август 1973, стр. 475—478.

Приведены выводы, к которым автор пришла вследствие изучения существующей системы каталогов в пяти муниципальных библиотеках — городов Арад, Констанца, Галац, Плоешти и Тимишоара. Особо подчеркиваются способы повышения эффективности каталогов в информационной деятельности, развертывающейся в публичной библиотеке.

Dem. URMA. **A l'usage des ouvriers du transport et des télécommunications : un centre d'information avec activité polyvalente.** La Revue des Bibliothèques, 26, no. 8, août 1973, pp. 453—459.

L'article présente l'activité du Centre d'Information et de Publications Techniques fonctionnant auprès du Ministère des Transports et des Télécommunications. Il contient un bref aperçu sur le domaine thématique de l'activité déployée par le centre, sur ses bénéficiaires, ses différents types d'activité et les publications éditées, ainsi que sur l'équipement matériel, l'organisation intérieure et les projets d'avenir du centre qui a récemment fêté son vingtième anniversaire.

Henri WALD. **La lecture et l'évolution de la pensée.** La Revue des Bibliothèques, 26, no. 8, août 1973, pp. 462—464.

Dans son essai, l'auteur se propose de définir, en les opposant, l'écriture et le langage, comme fonctions de communication entre les hommes. Il souligne la nécessité d'une coopération permanente entre la capacité logique de l'écriture et la force émotive du langage pour maintenir l'équilibre entre la raison et la sensibilité, équilibre essentiel au développement de l'homme intégral.

La lecture, l'acte par lequel le monologue de l'auteur se transforme dans le monologue du lecteur, assurant ainsi une reconversion de la visualité de l'écriture dans l'oralité de la parole, qui l'a précédée, est un des moyens les plus efficaces contre l'unidimensionalité de l'homme.

Elena SABADAC : **L'organisation du système de catalogues dans les bibliothèques municipales (I).** La Revue des Bibliothèques, 26, no. 8, août 1973, pp. 475—478.

Conclusions tirées par l'auteur de l'article à la suite d'un étude du système de catalogues utilisé par cinq bibliothèques municipales — Arad, Constanța, Galați, Ploiești et Timișoara. Il insiste sur les méthodes à employer pour accroître l'efficacité des catalogues dans l'activité informationnelle déployée par les bibliothèques publiques.

Dem. URMA. **For Transportation and Telecommunication Workers : An Information Centre with Multivalent Activity.** In : The Library Review, 26, no. 8, August 1973, pp. 453.

The article presents the activity of the Information and Technical Publication Centre, sponsored by the Ministry of Transportation and Telecommunication. It is a brief survey of the area of its activity, its recipients, types of activity and publications issued, as well as of the equipment used, the internal organizing and the future projects of this Centre, which recently celebrated its 25 th anniversary.

Henri WALD. **Reading and the Development of Thinking.** In : The Library Review 26, no. 8, August 1973, pp. 462.

The author has adopted the essay style to define by opposition speech and writing as communicational functions. Stress is laid on the necessity for a permanent co-operation between the logical capacity of writing and the emotional intensity of speech, in order to keep up the balance between reason and sensibility, which is essential to the development of integral man.

Reading, the proces which serves to convert the author's monologue into the reader's monologue, thus assuring the re-converting of the visuality of writing into of the orality of previous speaking, is one of the most efficient ways of fighting against the unidimensionality of man.

Elena SABADAC : **The Organizing of the System of Catalogues in City Libraries (I).** In : The Library Review, 26, no. 8, August 1973, pp. 776.

This is an account of the conclusions reached by the author after having studied the existing system of catalogues in five City Libraries — at Arad, Constanța, Galați, Ploiești and Timișoara. The methods of raising the efficiency of catalogues in the information activity of public libraries are particularly pointed out.

106 exp

REDACȚIA:

Calea Victoriei nr. 126, sectorul 1,
București, Oficiul poștal 22. Telefon 50.50.38

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Dumitriu BĂLAET, Virgil CÂNDEA, Ion CIOTLOȘ, Antoaneta CORVĂTESCU-TO-FAN (redactor-șef rubrică), Ștefan GRUIA (redactor-șef), Alexandru IONAȘCU, Atanase LUPU, Gheorghe MAXIM, MESZAROS József, Anne-Marie MIHIȚ (secretar de redacție), Constantin NEGULESCU, Gernot NUSSEBÄCHER, Nicolae ONIGA, Mihai PETRESCU, Angela POPESCU-BRADICENI, Dan SIMONESCU.

